

Vlada Republike Hrvatske

**PRIJEDLOG
AKCIJSKOG PLANA SUZBIJANJA ZLOUPORABE OPOJNIH
DROGA ZA RAZDOBLJE OD 2009. DO 2012. GODINE**

Veljača 2009.

SADRŽAJ

1. UVOD - ANALIZA STANJA.....	3
2. METODOLOGIJA I CILJEVI IZRADE AKCIJSKOG PLANA.....	5
3. <u>SADRŽAJ AKCIJSKOG PLANA</u>	6
3.1. KOORDINACIJA I PRAĆENJE PROVEDBE MJERA	7
3.2. ISTRAŽIVAČKI RAD I INFORMACIJSKI SUSTAV.....	7
3.3. SMANJENJE POTRAŽNJE DROGA.....	8
3.4. SMANJENJE PONUDE I PREVENCIJA ILEGALNE PROIZVODNJE DROGA.....	14
3.5. MEĐUNARODNA SURADNJA.....	17
3.6. EVALUACIJA.....	17
3.7. IZOBRAZBA.....	18
4. <u>MJERE I AKTIVNOSTI</u>	18
4.1. Koordinacija.....	18
4.2. Istraživački rad i informacijski sustav.....	23
4.3. SMANJENJE POTRAŽNJE DROGA.....	29
4.3.1. Prevencija.....	29
4.3.2. Liječenje i socijalni tretman.....	39
4.3.3. Smanjenje štete	42
4.3.4. Resocijalizacija ovisnika o drogama.....	43
4.3.5. Suradnja s nevladinim organizacijama i djelovanje civilnog društva.....	47
4.4. SMANJENJE PONUDE DROGA.....	49
4.4.1. Kaznena politika.....	49
4.4.2. Tretman ovisnika u zatvorskom sustavu.....	54
4.5. MEĐUNARODNA SURADNJA	57
4.6. EVALUACIJA.....	59
4.7. IZOBRAZBA.....	61
5. ZAKLJUČAK.....	65
6. FINACIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU AKCIJSKOG PLANA.....	65
7. DODATAK 1.....	66

1. UVOD - ANALIZA STANJA

Prema svim pokazateljima, u Republici Hrvatskoj posljednjih se godina povećala ponuda droga, koja je postala i raznovrsnija, a istodobno se time povećala i dostupnost droga, što je prouzročilo povećan trend konzumiranja droga osobito među mladima te različite oblike zlouporabe opojnih droga u društvu.

Zabrinjavajući je podatak da se od 2000. do 2007. godine ukupan broj novopridošlih ovisnika o drogama registriranih u sustavu za bolnički i ambulantni tretman kontinuirano povećava, te ta brojka prelazi 2.000 novootkrivenih ovisnika o drogama svake godine, a također raste i broj smrtnih slučajeva izazvanih konzumiranjem droga ili smrti koje su u uskoj posljedičnoj vezi s konzumiranjem droga. U sustav za tretman i liječenje ovisnika u Republici Hrvatskoj svake godine javi se od 5.000 – 7.000 ovisnika (od 2000. - 2004. godine javilo se oko 6.000 ovisnika o drogama, u 2005. ta je brojka bila **6.668**, te u **2006. 7.247 osoba** od kojih je **5.611** liječeno zbog zlouporabe opijata).

U 2007. godini liječene su **7.464** osobe (250,3/100.000 stanovnika od 15-64 godine). Od toga su **5.703** bili ovisnici o opijatima. Osoba koje su prvi put ušle u sustav liječenja bilo je **1.779**, a novih ovisnika o opijatima bilo je **800**. Najviše je osoba liječeno zbog heroína (76,4 posto), zatim zbog zlouporabe marihuane (13,3 posto). Ostala su sredstva malo zastupljena.

U odnosu na 2005. broj liječenih ovisnika u 2006. godini povećan je za **11 posto**, a u 2007. u usporedbi s 2006. za **2,91 posto**. Prema podacima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo o broju ukupno liječenih na 100.000 stanovnika u dobi od 15-64 godine prema županijama, najviše je prijavljenih u Zadarskoj županiji (599,2). Na drugom mjestu je Istarska županija u kojoj stopa iznosi 532,6. Iza Istarske županije slijede Grad Zagreb (444,2), Dubrovačko-neretvanska županija (348,8), Šibensko-kninska (347,0), Primorsko-goranska (300,2), Splitsko-dalmatinska (265,8), dok su ostale županije ispod hrvatskog prosjeka. Stopa liječenih u Republici Hrvatskoj je gotovo identična kao godinu prije i iznosi 250,3 liječenih osoba na 100.000 odraslih osoba.

Do kraja 2007. u Registru osoba liječenih zbog zlouporabe psihoaktivnih droga Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, koji prati sve podatke o osobama liječenim zbog zlouporabe droga u zdravstvenom sustavu kao i podatke o uzrocima smrti umrlih ovisnika, ukupno je registrirano 25.720 osoba liječenih zbog zlouporabe psihoaktivnih droga. Prema podacima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, podacima iz mortalitetne statistike, u 2007. godini je kod 150 osoba uzrok smrti bio povezan sa zlouporabom droga. U proteklih desetak godina broj umrlih postupno raste, te je broj umrlih u prošloj godini dosad najveći registriran, a u odnosu na 2006. godinu kada je 108 osoba umrlo zbog zlouporabe opojnih droga zabilježeno je povećanje od 39 posto.

Podatci pokazuju da je među liječenim osobama i dalje najviše **opijatskih ovisnika** (76,4 posto), zatim zbog zlouporabe **kanabinoida (13,3 posto)**. Učestalost liječenja zbog zlouporabe opijata i dalje se povećava, ali iako su ostala sredstva manje zastupljena zabilježen je porast liječenja zbog zlouporabe **kokaina**, te je u 2007. liječeno 147 osoba (povećanje od 35 posto u odnosu na 2006.) i psihostimulativnih sredstava. Opijatski ovisnici ostaju sve duže u sustavu liječenja, a pridolaze ovisnici o kokainu i psihostimulatorima. Uočava se pad broja liječenih zbog kanabinoida (7 posto). U stacionarnim zdravstvenim ustanovama su u 2007. godini liječene **1.034** osobe.

Broj novopridošlih ovisnika u terapijskim zajednicama u 2007. godini (586) u odnosu prema 2006. smanjio se za **15,3 posto**, no povećanje broja ovisnika upućenih na odvikavanje u inozemstvo u 2007. godini u usporedbi s 2006. godinom iznosi 74 posto.

Tijekom 2007. godine sveukupno je izvršeno **6.546 zapljena** svih vrsta opojnih droga što predstavlja smanjenje **od 7,1 posto** u odnosu na 2006., uz napomenu da je ostvaren značajan pomak u količinama zaplijenjene opojne droge kokaina i LSD-a u odnosu na 2006. godinu.

Tijekom 2007. godine evidentirana su ukupno **7.952** kaznena djela (4,72 posto manje nego u 2006.) vezanih uz zlouporabu i krijumčarenje opojnih droga, ili 10,85 posto od sveukupnog broja prijavljenih kaznenih djela na području Republike Hrvatske što je gotovo na istoj razini kao i prethodne godine.

Za počinjena navedena kaznena djela predmetnog oblika kriminaliteta ukupno je tijekom 2007. godine kazneno prijavljeno **5.679** osoba. U 2007. godini **osuđena** je 3.971 osoba (18,9 posto više nego u 2006.), **za osnovni oblik** ovog kaznenog djela u 2007. **prijavljeno je 20,9 posto više** osoba nego u 2006. godini, a za ovaj modalitet kaznenog djela optuženo je 2,5 posto više nego u 2006., čime je prekinut višegodišnji trend pada broja optuženja. Za KD posjedovanja droge **osuđeno je** 13,7 posto više osoba, te je prekinut višegodišnji trend pada broja optuženja koji je od 2004. – 2006. bio 10 posto godišnje. Analiza navedenog kaznenog djela u odnosu na **maloljetne počinitelje** pokazuje da po broju prijavljenih maloljetnika navedeno kazneno djelo dolazi iza imovinskih delikata i kaznenih djela protiv života i tijela. Tijekom 2007. za sve modalitete ovog kaznenog djela prijavljeno je **280 maloljetnika**, te se uočava **pad maloljetničkog kriminaliteta vezanog uz zlouporabu opojnih droga od 40 posto**, a čak 77 posto maloljetnika prijavljeni su za najblaži oblik ovog kaznenog djela, odnosno posjedovanja droge (najčešće manjih količina marihuane) radi vlastite uporabe. **Broj zatvorenika - ovisnika o opojnim drogama** (s izrečenom i bez izrečene mjere liječenja) upućenih na izvršavanje kazne zatvora posljednjih 10 godina kontinuirano raste, te ih je u 2007. bilo 1.056, što je za 22 posto više nego 2006. Kazneno djelo zlouporabe opojnih droga uz minimalna odstupanja odgovara stanju iz prijašnjih izvještajnih razdoblja pa možemo ustvrditi da se na području kriminaliteta droga posljednjih godina nisu zbili ni veći pozitivni, ali ni negativni pomaci.

U Republici Hrvatskoj za provedbu programa prevencije i suzbijanja zlouporabe opojnih droga, odnosno provedbu Nacionalne strategije suzbijanja zlouporabe opojnih droga i Akcijskog plana suzbijanja zlupotrebe opojnih droga, utrošeno je u 2007. ukupno **66.555.929,36 kn**, što u odnosu na 2006. kada je utrošeno ukupno **63.963.573,78 kn** predstavlja **povećanje za 4 posto**, a u usporedbi s 2005. godinom kada je ukupno utrošeno 49.788,217,51 kn povećanje za 33,6 posto.

Budući da je u Republici Hrvatskoj na tisuću stanovnika dvije do sedam osoba ovisnih o drogama, može se reći da spadamo u europske zemlje gdje je srednja raširenost zlouporabe opojnih droga, ali nažalost s još uvijek uzlaznim trendom. Ova pojava predstavlja jednu od najnegativnijih pojava koja ovisno o stupnju raširenosti ali i načinima djelovanja i odgovora društva na taj problem može predstavljati istinski rizik za stabilnost pojedine zemlje te znatno utjecati na cjelokupan gospodarski i socijalni razvitak. U svijetu i kod nas najproblematičniji tip ovisnosti je ovisnost o opijatima, posebice heroinu. Prema izvješću UN-a (Global Illicit Drug Trends 2001. i 2002., 2007.) procjenjuje se da oko 5 posto stanovništva u svijetu u dobi od 15. do 64. godine zlupotrebljava neku od ilegalnih droga te tako u svijetu oko 208 milijuna ljudi konzumiraju opojne droge, od toga oko 163 milijuna konzumira kanabis (marihuanu, hašiš), 34 milijuna amfetamine, 8 milijuna ecstasy, 14 milijuna kokain, 16,5 milijuna opijate od čega 70 posto konzumira heroin. Najveći porast zabilježen je za konzumaciju amfetamina u 2000. godini. Prema godišnjem izvješću za 2003. Europskog centra za praćenje droga i ovisnika o drogama (European Monitoring Centre for Drugs and Addiction), sveukupni trend zlouporabe droga u svim europskim zemljama i dalje je rastući. Premda se ulažu značajni naponi u liječenje i rehabilitaciju ovisnika o drogama, ipak je svake godine oko 8.000 smrtnih slučajeva vezanih uz zlouporabu droga, te nema gotovo nikakve naznake da se broj ovisnika o drogama smanjio.

Prema vrstama ovisnosti o drogama, u Europi je najviše zastupljena ovisnost o heroinu, pa je problem zlouporabe droga postao sinonimom heroinske ovisnosti i intravenoznog uzimanja droga. Izuzev u Švedskoj i Finskoj gdje je najraširenija zlouporaba amfetamina, u Europi je više od milijun ovisnika o opijatima, uglavnom o heroinu, a najveći udio je u Italiji, Luksemburgu, Portugalu i Velikoj Britaniji, dok je najmanji u Njemačkoj, Nizozemskoj i Austriji. Procjenjuje se da u europskim zemljama na tisuću stanovnika u dobi od 15. do 64. godine dolaze dva do devet slučajeva heroinske ovisnosti, ovisno o zemlji, regiji, običajima, tradiciji i slično. Gotovo sve zemlje Europske unije bilježe porast konzumacije kokaina, posebice u većim gradovima. U posljednje vrijeme povećala se konzumacija kanabisa te posljednja procjena o konzumiranju kanabisa u Europi govori da od 70 milijuna odraslih stanovnika u Europi, svaki peti je kušao kanabis barem jednom u životu. Na nacionalnoj razini taj se raspon kreće od 2 do 37 posto odrasle populacije. Prema ESPAD-ovu istraživanju, trend konzumiranja kanabisa među mladima školske populacije i studentima (konzumirali barem jednom u životu) kreće se od najviše 44 posto do najmanje 10 posto. Prema tim pokazateljima i procjenama, problematična uporaba kanabisa, posebice među mladima, može postati još problematičnija, te je nužno nadzirati i pratiti stanje u tom području kako bi se razvile adekvatne intervencije. Ovisnost i zlouporaba droga te posljedična bolest ovisnosti o drogama je globalni društveni fenomen koji pogađa sve društvene slojeve, sve društvene zajednice i sve zemlje, te je stoga glavni cilj Ujedinjenih naroda, Europske unije i Republike

Hrvatske smanjiti ponudu i potražnju droga, a samim tim zadržati stanje raširenosti zlouporabe droga u okvirima snošljivim za zajednicu kako se ne bi narušile temeljne vrijednosti društva, obitelji i pojedinca.

S obzirom na to da problem ovisnosti o drogama u širokim razmjerima pogađa naše društvo, osobito mlade osobe, nužno je da se i na nacionalnoj i na lokalnoj razini pokrenu što šire društvene akcije za djelovanje na rješavanju tog problema putem razvijanja različitih programa suzbijanja zlouporabe opojnih droga, od prevencije ovisnosti, liječenja, rehabilitacije i resocijalizacije ovisnika o drogama do suzbijanja svih oblika kriminaliteta vezanog uz zlouporabu opojnih droga. Stoga je, sukladno Zakonu o suzbijanju zlouporabe opojnih droga, izrađena **Nacionalna strategija suzbijanja zlouporabe opojnih droga u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2006. do 2012.** godine koju je Hrvatski sabor usvojio na sjednici održanoj 2. prosinca 2005. godine. Na temelju Nacionalne strategije kao najvažnijeg strateškog dokumenta na području suzbijanja zlouporabe opojnih droga donesen je Akcijski plan suzbijanja zlouporabe opojnih droga za razdoblje od 2006. do 2009. godine koji je prihvaćen na sjednici Vlade Republike Hrvatske održanoj **15. veljače 2006. godine**. Sve navedeno učinjeno je s ciljem unaprjeđenja sveukupne nacionalne politike i ustrojavanja sustava za suzbijanje zlouporabe opojnih droga te samim tim ostvarenja dvaju glavnih ciljeva Nacionalne strategije, a to su smanjenje potražnje i smanjenje ponude droga. Nacionalna strategija je temeljni dokument za provođenje različitih aktivnosti na području suzbijanja zlouporabe opojnih droga, od prevencije ovisnosti, suzbijanja zlouporabe opojnih droga do liječenja i skrbi o ovisnicima i povremenim uzimateljima opojnih droga. Nacionalna strategija služi i kao osnova za donošenje zakonskih i podzakonskih propisa iz područja suzbijanja zlouporabe opojnih droga, te kao osnova za izradu godišnjih akcijskih planova suzbijanja zlouporabe opojnih droga i provedbenih programa iz tog područja, s razine mjerodavnih ministarstava i tijela državne uprave te jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Nadalje, zaključci analize izvješća o suzbijanju zlouporabe opojnih droga pokazuju da unatoč brojnim naporima koji se i na nacionalnoj i na lokalnoj razini poduzimaju s ciljem suzbijanja zlouporabe opojnih droga i borbe protiv ovisnosti, ne dolazi do smanjenja zlouporabe opojnih droga u Republici Hrvatskoj, već je uočen povećan trend konzumiranja droga među mladima, na narko-tržištu se pojavljuju nove droge, sve češće se pojavljuju novi oblici i modaliteti kriminaliteta vezanog uz zlouporabu opojnih droga, a uočeni su i brojni drugi problemi u području zdravstvene i socijalne skrbi o ovisnicima, ali i neusklađenosti strateškog planiranja, koordinacije i djelovanja na tom području. Zbog toga je potrebno slijediti uravnoteženi i multidisciplinarni pristup smanjenja ponude i smanjenja potražnje, te uložiti više napora u implementaciju programa smanjenja potražnje s ciljem postizanja ravnomjernog rasporeda snaga i resursa i učinkovitog djelovanja na zdravstvene i socijalne posljedice zlouporabe droga.

Na državnoj razini potrebno je provoditi zajedničku politiku s ciljem smanjenja ponude i potražnje droga, čime bi se osigurala centralizacija zajedničkih aktivnosti te decentralizacija aktivnosti nužnih u lokalnoj zajednici, kao i samostalnost koordinativnih tijela na lokalnoj razini, odnosno samostalnost županijskih povjerenstava za suzbijanje zlouporabe opojnih droga i njihova sve veća uloga u planiranju, izradi i provedbi programa na lokalnoj razini.

2. METODOLOGIJA I CILJEVI IZRADE AKCIJSKOG PLANA

Akcijski plan utemeljen je na tematskim područjima iz Nacionalne strategije suzbijanja zlouporabe opojnih droga za 2006.-2012. godinu i njenim glavnim ciljevima, a to su:

- **Smanjenje potražnje** što uključuje mjerljivo smanjenje uporabe droga, ovisnosti i vezanih zdravstvenih i socijalnih posljedica razvijanjem i unaprjeđenjem učinkovitog i integriranog sveobuhvatnog, znanstveno utemeljenog sustava smanjenja potražnje, uključujući mjere prevencije, rane intervencije, liječenja, smanjenja štete, rehabilitacije i društvene reintegracije.
- **Smanjenje ponude** što uključuje mjerljivo smanjenje ponude i dostupnosti droga putem unaprjeđenja uspješne, djelotvorne i znanstveno utemeljene primjenjivosti zakona u vezi s proizvodnjom, prometom droga i prekursora uključujući prekursore sintetičkih droga, te organiziranim kriminalom, uličnom redukcijom i pranjem novca povezanog s organiziranim narko-kriminalom.

Mjere smanjenja potražnje moraju obuhvatiti i zdravstvene i društvene probleme uzrokovane psihoaktivnim tvarima i poliuporabu povezanu s uzimanjem alkohola, lijekova i pušenjem cigareta, dok mjere za smanjenje ponude droga trebaju biti usmjerene na aktivnosti za suzbijanje organiziranog narko-kriminala s naglaskom na regionalnu ili ciljanu interakciju i preventivne aktivnosti u vezi s narko-kriminalom.

Osnovni cilj izrade ovog Akcijskog plana je osigurati odgovornost za provedbu sveukupne nacionalne politike borbe protiv ovisnosti, te omogućiti uspostavu multidisciplinarnog, integriranog i učinkovitog pristupa suzbijanju zlouporabe opojnih droga na nacionalnoj i lokalnoj razini.

Akcijski plan suzbijanja zlouporabe opojnih droga za 2009.-2012. godinu sadrži konkretne mjere i aktivnosti uključujući i mjere usmjerene na pronalaženje učinkovitog odgovora društva na nove modalitete i nove trendove pojavnosti konzumiranja i zlouporabe opojnih droga kojima će se osigurati djelotvorna i učinkovita provedba Nacionalne strategije suzbijanja zlouporabe opojnih droga na svim razinama.

Osim navedenog, Akcijski plan ima i sljedeće posebne ciljeve:

- Unaprijediti koordinaciju i suradnju, kako među samim tijelima državne uprave, između tijela državne uprave i lokalne (regionalne) samouprave tako i među državnim institucijama i organizacijama civilnog društva.
- Ustrojiti i unaprijediti mreže institucija za borbu protiv ovisnosti na državnoj i lokalnoj razini.
- Unaprijediti preventivne programe za djecu i mlade, te unaprijediti odgojnu funkciju škola s ciljem prevencije ovisnosti.
- Osmisliti i provoditi posebne programe prevencije za rizične skupine.
- Pojačati mjere edukacije učenika, roditelja i nastavnika o štetnosti i utjecaju droga i drugih sredstava ovisnosti, a programe prevencije ovisnosti o drogama provoditi skupno s programima prevencije ovisnosti o alkoholu, cigaretama i drugim sredstvima.
- Osmisliti programe prevencije ovisnosti za mlađe dobne skupine od 4 do 10 godina te ih uvrstiti u odgojno-obrazovne ustanove.
- Unaprijediti mjere liječenja, tretmana i resocijalizacije ovisnika te u skladu s tim ustrojiti multidisciplinarne timove za rad s ovisnicima i njihovim obiteljima.
- Uspostaviti bolju suradnju među institucijama na lokalnoj razini kako bi se stvorila poveznica između različitih faza liječenja od rane detekcije, detoksikacije, odabira adekvatnog oblika liječenja i resocijalizacije, odnosno ponovnog uključivanja rehabilitiranih ovisnika u život u zajednici.
- Pojačati mjere represivnog aparata u sprječavanju dostupnosti droga i suzbijanju zlouporabe droga, te unaprijediti kaznenu politiku u području suzbijanja zlouporabe opojnih droga i organiziranog kriminala.
- Poticati, provoditi i financijski podržati znanstvena istraživanja problematike ovisnosti.
- Izdvojiti veća financijska sredstva za provođenje programa na državnoj razini i stručno ekipirati timove u državnim institucijama za provođenje svih mjera iz Akcijskog plana.
- Akcijski plan suzbijanja zlouporabe opojnih droga provoditi kao dugoročnu, planiranu i kontinuiranu aktivnost, a ne kao povremene projekte i kampanje.

3. SADRŽAJ AKCIJSKOG PLANA

Akcijski plan sadrži mjere utemeljene na sljedećim područjima iz Nacionalne strategije suzbijanja zlouporabe opojnih droga za 2006.-2012. godinu:

1. Koordinacija i praćenje provedbe mjera iz Nacionalne strategije i Akcijskog plana

2. Istraživački rad i Informacijski sustav

3. Smanjenje potražnje droga:

- a) prevencija
- b) liječenje i socijalni tretman
- c) smanjenje štete nastale uporabom droga
- d) resocijalizacija
- e) djelovanje civilnog društva

4. Smanjenje ponude i prevencija ilegalne proizvodnje droga:

- a) kaznena politika
- b. tretman ovisnika u zatvorskom sustavu
- b) djelovanje i suradnja mjerodavnih državnih tijela, posebice policije, carine i

pravosuđa, na području organiziranog kriminala vezanog uz droge

5. Međunarodna suradnja

6. Evaluacija

7. Izobrazba.

3.1. KOORDINACIJA I PRAĆENJE PROVEDBE MJERA IZ NACIONALNE STRATEGIJE I AKCIJSKOG PLANA

Koordinacija svih tijela uključenih u borbu protiv ovisnosti, kao i svih razina državne vlasti, nužna je kako bi se osigurala integrirana provedba nacionalne politike suzbijanja zlouporabe opojnih droga koja zahtijeva uravnoteženi, multidisciplinarni i integrirani pristup. Koordinacija ne smije značiti preuzimanje obveze provedbe aktivnosti za koji su zaduženi drugi nositelji, nego treba osigurati da se mjere i aktivnosti provode dosljedno, pravodobno i učinkovito kako bi se sustav za suzbijanje zlouporabe opojnih droga povezao u jedinstvenu cjelinu. Svaki od dionika navedenog institucionalnog sustava na nacionalnoj i lokalnoj razini nosi svoj dio ovlasti za provedbu mjera koje su dane u ovlast svakog pojedinog tijela, ali i svoj dio odgovornosti za rezultate koji se tim mjerama postižu. Uloga koordinacije u tom složenom procesu je usmjeravati subjekte uključene u provedbu mjera suzbijanja zlouporabe opojnih droga k ciljevima koji su zacrtani u strateškim dokumentima, ali ujedno i ukazati na nedostatke u njihovoj provedbi.

Na nacionalnoj razini dva su tijela zadužena za koordinaciju, to su Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe opojnih droga Vlade RH i Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga Vlade RH.

Zadaća Povjerenstva je **koordinacija** aktivnosti ministarstava i drugih subjekata uključenih u program suzbijanja zlouporabe opojnih droga, od prevencije do resocijalizacije kao i usvajanje provedbenih programa mjerodavnih ministarstava i državnih upravnih organizacija.

Zadaća Ureda je sustavno praćenje provedbe Nacionalne strategije i Akcijskog plana koja se odvija **kroz koordinativni rad i suradnju** s ministarstvima, tijelima državne uprave na državnoj i lokalnoj razini i suradnju s organizacijama civilnog društva. Stoga je uloga Ureda za suzbijanje zlouporabe opojnih droga, kao nacionalnog koordinatora u provedbi politike suzbijanja zlouporabe opojnih droga, obavljati kontinuiranu koordinaciju kako bi se osiguralo da mjere poduzete radi suzbijanja zlouporabe opojnih droga budu primjereno i učinkovito usklađene, kako među tijelima državne uprave tako između ostalih institucija i tijela državne uprave te tijela državne uprave i lokalne uprave.

Polazeći od osnovnih načela Nacionalne strategije, posebice načela decentralizacije, Akcijskim planom težilo se osigurati jednakomjernu dostupnost različitih programa i sadržaja u cijeloj Republici Hrvatskoj sukladno stvarnim potrebama pojedinih lokalnih zajednica (odnosno županija). Stoga je na razini županija i jedinica lokalne samouprave potrebno razvijati mreže različitih programa te usklađivati djelatnosti na području problematike zlouporabe droga s mjerama na državnoj razini radi ostvarivanja glavnih ciljeva Nacionalne strategije, smanjenja ponude i smanjenja potražnje droga. Koordinativnu ulogu na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju županijska povjerenstva za suzbijanje zlouporabe opojnih droga. Zadaće županijskog povjerenstva su koordinacija provedbe **županijskih Akcijskih planova suzbijanja zlouporabe opojnih droga** i drugih programa za suzbijanje zlouporabe opojnih droga na razini županija, te koordinacija aktivnosti različitih institucija, ustanova i nevladinih organizacija koje se na lokalnoj razini bave ovom problematikom.

3.2. ISTRAŽIVAČKI RAD I INFORMACIJSKI SUSTAV

Mjere koje se provode s ciljem suzbijanja zlouporabe opojnih droga trebaju biti utemeljene na znanstvenim činjenicama i procjenama, te je u idućem razdoblju potrebno kontinuirano podupirati provedbu istraživanja koje će se koristiti radi evaluacije potreba i kreiranja mjera prevencije, liječenja, programa smanjenja štete, nadzora i sprječavanja kriminaliteta vezanog uz zlouporabu droga te općenito politike suzbijanja cjelokupne problematike droga na nacionalnoj i lokalnoj razini. Potrebno je razvijati istraživačku aktivnost koja će se financirati iz različitih izvora, posebice putem programa pomoći Europske unije zemljama kandidatima. Za oblikovanje baze podataka koja će zajedno s Informacijskom jedinicom pružati i stručne informacijske podloge za praćenje učinkovitosti mjera iz

Nacionalne strategije, na nacionalnoj razini je potrebno harmonizirati, unaprijediti i financijski poduprijeti stalna istraživanja u pojedinim sektorima, te u skladu s potrebama i zahtjevima financijski poduprijeti istraživanja samostalnih istraživača, kao i istraživače na institutima i fakultetima. Prema pokazateljima koje koristi EMCDDA, osobito je nužno poduprijeti međunarodna standardizirana istraživanja, istraživanja u općoj populaciji metodom intervjua te istraživanja u rizičnim populacijama, koja koriste metode brze procjene i kvalitativne metode.

Pri Uredu za suzbijanje zlouporabe opojnih droga ustrojena je Nacionalna informacijska jedinica za droge (NIJD) koja inicira, koordinira i utječe na aktivnosti svih partnera uključenih u Nacionalni informacijski sustav za droge u Republici Hrvatskoj (NISD). NISD predstavlja kompleksni mehanizam za praćenje problematike droga te posebno zdravstvenih i socijalnih posljedica njihove zlouporabe u Republici Hrvatskoj.

Nacionalna informacijska jedinica za droge pruža potporu svojim partnerima u NISD-u kako bi se osigurala kvaliteta, objektivnost i pouzdanost informacija o uporabi i zlouporabi droga te u konačnici dobila što objektivnija slika stanja na tom području u Republici Hrvatskoj. NIJD posebno prikuplja, analizira i objedinjuje sve dostupne informacije s područja problematike droga i ovisnosti o drogama radi izvještavanja na nacionalnoj i europskoj razini.

3.3. SMANJENJE POTRAŽNJE DROGA

Programi prevencije ovisnosti imaju važnu ulogu u smanjenju potražnje droga, a trebaju biti usmjereni na opću populaciju djece i mladeži, njihove obitelji, nastavnike, učitelje, odgajatelje i ostale važne subjekte u društvu. Pod općom (univerzalnom) prevencijom podrazumijeva se i rano identificiranje rizičnih skupina djece i mladih, za koje se trebaju razvijati specijalni zaštitni preventivni programi. Također je nužno unapređivanje mjera sekundarne prevencije (ranog otkrivanja konzumenata droga) kako bi se spriječilo da razdoblje eksperimentiranja s drogama ne preraste u ovisnost. Država je unutar odgojno-obrazovnog sustava i drugih sustava za zaštitu djece i mladeži obvezna integrirati različite pristupe koji su usmjereni na sprječavanje uporabe droga među mladima, te programe prevencije ovisnosti učiniti dostupnim svoj djeci i mladeži u odgojno-obrazovnim ustanovama. U tom smislu važno je definirati preventivne standarde i metode nastavnog i izvannastavnog rada s djecom i mladima koji će biti usmjereni na promicanje i razvijanje zdravih stilova života i prevenciju ovisnosti. S obzirom na to da je znanje jedan od preduvjeta za odlučivanje o neuporabi opojnih droga, u obrazovne sadržaje u školama treba uvesti programe edukacije djece i mladih o štetnosti i utjecaju opojnih droga, kao i o problemu ovisnosti.

Glavna područja kroz koja se trebaju provoditi programi prevencije su: obitelj, odgojno-obrazovni sustav, zdravstveni i socijalni sustav, lokalna zajednica i mediji. Pri tom je važno njegovati multidisciplinarni pristup, te razvijati različite oblike suradnje između institucija za odgoj i obrazovanje, zdravstva, socijalne skrbi, obiteljskih i vjerskih ustanova, državnog odvjetništva, policije, sudstva, nevladinih organizacija te različitih službi koje djeluju na lokalnoj razini, a u svom djelokrugu imaju područje zaštite djece i mladeži. Također programi prevencije ovisnosti trebaju se provoditi i na radnom mjestu. Zlouporaba sredstava ovisnosti na radnom mjestu regulirana je samo općim propisima o radu, te stoga Nacionalna strategija i Akcijski plan ukazuju na potrebu razvijanja preventivnih programa u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske, Ministarstvu unutarnjih poslova i drugim službama koje predviđaju posebne uvjete rada. Ako dođe do uporabe droga koje utječu na rad pojedinca, potrebno je provoditi aktivnosti informiranja, savjetovanja, zdravstvenih pregleda, rehabilitacije i liječenja.

U provedbi programa smanjenja potražnje, posebno prevencije ovisnosti, izuzetno značajnu ulogu ima lokalna zajednica. Sukladno načelu decentralizacije vrlo je važno da se provođenje programa smanjenja potražnje organizira na lokalnoj razini prema stvarnim potrebama pojedinih lokalnih zajednica. U provedbi tih programa važno je uključivanje lokalnih struktura vlasti i što bolja komunikacija i suradnja stručnjaka za ovisnosti i političara koji donose odluke, čime bi se mogla osigurati potpora i financijska sredstva za provođenje programa na razini lokalne zajednice.

Nacionalnom strategijom suzbijanja zlouporabe opojnih droga za 2006.-2012. godinu i Akcijskim planom suzbijanja zlouporabe opojnih droga za 2009.-2012. godinu utvrđene su zadaće pojedinih ministarstava i ostalih ovlaštenih državnih tijela i institucija, posebice Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti i Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, odnosno zdravstvenog i socijalnog sustava, u planiranju, osmišljavanju i provedbi preventivnih programa te Ureda za suzbijanje zlouporabe opojnih droga u provedbi programa prevencije ovisnosti.

3.3.1. Prevencija ovisnosti među djecom i mladima

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti omogućuje provedbu preventivnih programa usmjerenih borbi protiv svih oblika ovisnosti, kao i prevenciju poremećaja u ponašanju djece i mladih putem različitih aktivnosti koje pripadaju području slobodnog vremena mladih i neformalnog obrazovanja. Primarna zadaća Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti je usmjerena na zaštitu obitelji te na izgradnju i jačanje kvalitetnih i poticajnih odnosa među njezinim članovima. Navedeno ministarstvo osigurava i ustrojava niz potpornih institucija koje u svom djelokrugu imaju savjetodavno informativne i druge oblike pomoći za roditelje i mlade, kao što su obiteljski centri i informativni centri za mlade. Njihova zadaća je, osim prevencije ovisnosti, stvoriti i pretpostavke za ranu intervenciju u slučaju pojave ovisničkog ponašanja ili eksperimentiranja s drogama, te omogućiti preventivne programe za tu djecu i mlade te njihove obitelji.

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi i zdravstveni sustav, u provođenju preventivnih programa sudjeluju ponajprije u sklopu službi školske medicine i službi za prevenciju ovisnosti Zavoda za javno zdravstvo, koje surađuju na provedbi preventivnih programa u odgojno-obrazovnom sustavu, kako u sklopu redovite nastave tako i putem dodatnih izvannastavnih aktivnosti te rada s roditeljima i stručnim službama odgojno-obrazovnog sustava. Hrvatski zavod za javno zdravstvo u programu mjera za suzbijanje i sprječavanje bolesti ovisnosti sudjeluje u oblikovanju, provođenju i praćenju programa za prevenciju i suzbijanje posljedica uzimanja sredstava koja mogu uzrokovati ovisnosti, oblikuje dokumentaciju za registraciju aktivnosti te praćenje rada službi za prevenciju ovisnosti i službi školske medicine, planira i sudjeluje u provođenju zdravstvenog odgoja i prosvječivanja stanovništva, odnosno informiranja opće i posebnih populacijskih skupina iz područja ovisnosti.

Županijski zavodi za javno zdravstvo i Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba, u suradnji s Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo te službama školske medicine i drugim zdravstvenim djelatnicima, u programu mjera za suzbijanje i sprječavanje bolesti ovisnosti obavljaju sljedeće mjere:

- savjetodavni i edukacijski rad (redoviti i interventni) s djelatnicima škola u vezi s problemima eksperimentiranja i zlouporabe sredstava ovisnosti,
- sudjeluju u programima promicanja zdravlja koji posebnu pozornost posvećuju stjecanju društvenih vještina, modelima socijalnih učenja i razumijevanju i skrbi o društvenom okruženju i okolišu.

Sustav socijalne skrbi u ovim aktivnostima sudjeluje kroz rad s rizičnim skupinama djece iz rizičnog obiteljskog okruženja i s djecom s poremećajima u ponašanju. Provedbene aktivnosti i mjere Uprave za socijalnu skrb usmjerene su na razvijanje institucionalnih i kadrovskih potencijala, te jačanje i provedbu preventivnih programa u lokalnoj zajednici. Stručni radnici Centara za socijalnu skrb sudjeluju u radu stručnih timova Zavoda za javno zdravstvo i kroz suradnju u provedbi preventivnih programa u odgojno-obrazovnom sustavu, te surađuju u provedbi tih programa s Agencijom za odgoj i obrazovanje.

Djeca i mladež s poremećajima u ponašanju, posebno djeca s udruženim smetnjama (ADHD), nemaju dovoljno programa socio-pedagoškog tretmana u školama (male kreativne socijalizacijske skupine ili programi modifikacije ponašanja) čime bi se prevenirala stigmatizacija takve djece i pravodobno pružila pomoć pri usvajanju zdravih stilova života, razvijanju komunikacijskih vještina, socijalizacijskih vještina te razvijanju metoda nenasilnog rješavanja sukoba, a istodobno roditeljima pomoglo u razvijanju roditeljske kompetencije i pružila pomoć u izvršavanju roditeljskih obveza. Programe rada na prevenciji ovisnosti s rizičnom skupinom djece treba provoditi u sustavu socijalne skrbi uz angažiranje stručnih radnika Centara za socijalnu skrb, u suradnji s učiteljima i nastavnicima osnovnih i srednjih škola te civilnim sektorom, a uz materijalnu potporu sustava socijalne skrbi i lokalne zajednice.

Programe je potrebno provoditi na razini svih županija i većih gradova na temelju prijedloga Centara za socijalnu skrb koji će u dogovoru s nastavnicima osnovnih škola i prosvjetno-pedagoškom službom provoditi odabir djece koja su u riziku od ovisnosti o drogama. Centri za socijalnu skrb sukladno Obiteljskom zakonu ovlašteni su za evidenciju i poduzimanje mjera zaštite djece i mladeži. Tretmanom je potrebno obuhvatiti djecu evidentiranu kao počinitelje kaznenih djela i prekršaja te povremene uzimatele droga.

Ustrojavanje kapaciteta za provođenje posebne obveze proizlazi iz Zakona o sudovima za mladež (NN 111/97, 27/98, 12/02) da se maloljetnik ili mladi punoljetnik uključi u pojedinačni ili skupni rad u savjetovalištu za mlade.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa zaduženo je za osiguranje provedbe preventivnih programa u odgojno-obrazovnim ustanovama. Preventivni programi u odgojno-obrazovnom sustavu usmjereni su na opću populaciju djece i mladeži, njihove obitelji, nastavnike, učitelje, odgajatelje i ostale relevantne subjekte, ali i na rano identificiranje rizične skupine djece i mladih za koje je potrebno razvijati posebno zaštitne preventivne programe. Kako bi se osiguralo dosljedno i kontinuirano provođenje programa prevencije u svim odgojno-obrazovnim ustanovama, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa imenovalo je u svakoj školi voditelja školskih preventivnih programa. Nositelj ŠPP-a u svakoj odgojno-obrazovnoj ustanovi okuplja malo školsko povjerenstvo koje čine učenici, roditelji, prosvjetni djelatnici, liječnik školske medicine i istaknuti lokalni stručnjaci za prevenciju ovisnosti i ostale preventivne aktivnosti. Nadalje, svaka županija imenuje županijskog koordinatora za provođenje ŠPP-a. Oko županijskog koordinatora okuplja se tim stručnjaka iz prosvjete koji pomaže u osmišljavanju i provedbi ŠPP-a (do deset članova). Županijski koordinatori su članovi županijskih povjerenstava, koja čine predstavnici zdravstva, socijalne skrbi, policije, stručnjaci za preventivna djelovanja i drugi.

Mjere koje su prema Nacionalnoj strategiji suzbijanja zlouporabe droga dužne provoditi predškolske ustanove, sve školske ustanove i učenički domovi, kao sastavni dio odgojno-obrazovnog procesa, opisane su kao Školski preventivni programi (ŠPP) te su dio svih godišnjih planova i programa odgojno-obrazovnih ustanova. Pretežno su preventivnog karaktera, ali se važnost pridaje i mjerama sekundarne prevencije. U koncipiranju ŠPP-a, odgojno-obrazovnu ustanovu (u daljnjem tekstu: školu) treba promatrati kao sustav otvoren za suradnju ponajprije s roditeljima i svim drugim institucijama lokalne zajednice koje mogu pridonijeti kvaliteti ukupne skrbi i zaštiti djece. Stručnjaci u školi se potiču različitim edukacijama za stjecanje potrebnih novih znanja i vještina kako bi osuvremenili svoj pristup u radu s djecom i prilagodili ga vremenu i prostoru u kojem ona žive, kao i njihovim najvažnijim osnovnim potrebama.

Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga Vlade RH u području prevencije ovisnosti primarno je zadužen za organiziranje edukacija stručnjaka uključenih u provedbu i osmišljavanje preventivnih programa i edukaciju edukatora te je u suradnji s drugim institucijama i stručnjacima obavezan izrađivati smjernice za preventivne programe, definirati preventivne i evaluacijske standarde, te na nacionalnoj razini osmišljavati i koordinirati provedbu Nacionalne medijske kampanje borbe protiv ovisnosti. Ured je dosad organizirao brojne edukacije iz područja prevencije ovisnosti te razvijao različite oblike suradnje s organizacijama civilnog društva, županijskim povjerenstvima i drugim nositeljima na lokalnoj razini. Zaključci s navedenih sastanaka i seminara, te zaključci iz Izvješća o provedbi Nacionalne strategije koje svake godine izrađuje Ured, ukazuju na problem nedostatka koordinacije u provedbi preventivnih programa, kao i u njihovu segmentiranom provođenju u pojedinim lokalnim sredinama. Budući da iskustva pokazuju da se programi prevencije provode segmentirano, povremeno i bez učinkovitih evaluacija i standarda, u idućem razdoblju potreban je veći angažman Ureda u kreiranju cjelokupne preventivne strategije u Republici Hrvatskoj te ujednačavanju preventivnog sustava na razini države, kao i razvijanju jedinstvenih kriterija za evaluaciju tih programa.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju izuzetno važnu ulogu u provedbi programa smanjenja potražnje, posebice programa prevencije ovisnosti. Programi prevencije ovisnosti u Republici Hrvatskoj ostvaruju se prvenstveno na razini lokalnih zajednica, odnosno županija, kao multidisciplinarnih aktivnosti u kojima sudjeluju različiti sektori od školstva, zdravstva, socijalne skrbi, nevladinih organizacija i medija.

U Republici Hrvatskoj je 21 županija, a u svakoj od njih je osnovano Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe opojnih droga u koje su uključeni stručnjaci iz školstva, socijalne skrbi, zdravstva, nevladinih organizacija, županijskih ureda državne uprave i ostalih relevantnih institucija koje djeluju u području suzbijanja zlouporabe opojnih droga.

Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe opojnih droga na razini županija ima primarnu zadaću koordinirati, planirati i pratiti provedbu programa na području prevencije, liječenja i suzbijanja zlouporabe opojnih droga na razini lokalne zajednice i zaduženo je za izradu akcijskog plana na razini županija. U akcijskim planovima na razini županija iznimno su značajni programi prevencije ovisnosti.

Sukladno načelu decentralizacije kao jednom od najvažnijih načela u Nacionalnoj strategiji, izuzetno je važno da se provođenje programa smanjenja potražnje organizira na lokalnoj razini prema stvarnim potrebama pojedinih lokalnih zajednica. U provedbi tih programa važno je uključivanje lokalnih struktura vlasti i što bolja komunikacija i suradnja stručnjaka za ovisnosti i političara koji donose odluke, čime bi se mogla osigurati potpora i financijska sredstva za provođenje programa na razini lokalne zajednice.

3.3.2. Prevencija ovisnosti na radnom mjestu

Zloupotreba sredstava ovisnosti na radnom mjestu regulirana je općim propisima o radu (Zakon o radu i Zakon o zaštiti na radu) kao i podzakonskim aktima iz tog područja. Budući da zloupotreba opojnih droga utječe na zdravstvenu sposobnost zaposlenika, potrebno je razviti preventivne programe sprječavanja zloupotrebe ilegalnih i legalnih droga na radnom mjestu, osobito na radnim mjestima s posebnim uvjetima rada i mjestima s povećanim rizikom zloupotrebe droga. U pogledu testiranja na opojne droge zaposlenika, potrebno je uskladiti i doraditi zakonske propise i izraditi stručne protokole kojima bi se regulirali uvjeti utvrđivanja zdravstvene sposobnosti, kao i način utvrđivanja koncentracije opojnih droga i psihoaktivnih tvari u organizmu.

U tom smislu osobitu pozornost potrebno je usmjeriti prema razvijanju preventivnih mjera i provedbi preventivnih programa u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske, Ministarstvu unutarnjih poslova i drugim službama koje predviđaju posebne radne uvjete.

3.3.3. Liječenje i socijalni tretman

Liječenje ovisnosti provodi se u sklopu zdravstvenog sustava, dok se određeni specifični postupci odvikavanja od ovisnosti i rehabilitacije mogu provoditi i u drugim sustavima. U Hrvatskoj postoji nekoliko oblika liječenja ovisnika o drogama i to bolničko i izvanbolničko liječenje ovisnosti koje se provodi u zdravstvenim ustanovama te tretman i psihosocijalna rehabilitacija u terapijskim zajednicama. Programi liječenja i pomoći ovisnicima o opojnim drogama i povremenim konzumentima opojnih droga trebaju biti zasnovani na načelu sveobuhvatnosti i multidisciplinarnog liječenja ovisnika, načelu smanjivanja socijalne isključenosti osoba ovisnih o drogama, omogućavanja dugotrajne skrbi i praćenja te decentralizacije u pružanju pomoći ovisnicima. Također je nužno razvijati različite metode ranog otkrivanja i liječenja novih tipova ovisnosti te razvijati učinkovite metode liječenja za dvostruke dijagnoze, odnosno za osobe koje uz ovisnost imaju i dijagnozu neke druge psihičke bolesti.

Temeljni oblik organizacije liječenja ovisnosti o drogama u Hrvatskoj je izvanbolničko liječenje koje se provodi u centrima (službama) za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnika koji djeluju u sklopu Županijskih zavoda za javno zdravstvo, a najdominantniji oblik liječenja koji se provodi u sklopu tih centara je farmakoterapija metadonom ili buprenorfinom (subutex). Provođenje farmakoterapije podrazumijeva stalnu suradnju liječnika specijalista u centrima (službama) za izvanbolničko liječenje i liječnika primarne zdravstvene zaštite. Naime, vrstu i oblik farmakoterapije propisuje liječnik-specijalist zaposlen u Centru (Službi), dok podjelu farmakoterapije provodi liječnik obiteljske medicine u primarnoj zdravstvenoj zaštiti. Bolničko liječenje se provodi na odjelu za psihijatriju ili u kliničkim bolničkim centrima u zasebnim detoks jedinicama. U sklopu bolničkog liječenja provode se programi detoksikacije, te produljenog bolničkog liječenja u kojima se koriste različite metode psihosocijalnog i obiteljskog tretmana. Također u Hrvatskoj postoji 8 terapijskih zajednica s 32 terapijske kuće koje su ustrojene kao udruge ili vjerske zajednice koje pružaju usluge tretmana i psihosocijalne rehabilitacije ovisnicima o drogama u sklopu humanitarne djelatnosti ili su ustrojene kao domovi socijalne skrbi za ovisnike. Kriteriji za ulazak u programe pojedinih terapijskih zajednica, koje su ustrojene kao udruge i vjerske zajednice, propisuju te terapijske zajednice svojim statutom, dok je za ulazak u terapijske zajednice koje djeluju kao domovi (ustanove) socijalne skrbi potrebno rješenje Centra za socijalnu skrb.

Način provođenja liječenja ovisnosti temelji se na pristupu u liječenju identičnom drugim kroničnim nezaraznim bolestima. Liječenje se planira i provodi prema potrebama pojedinca i mijenja ovisno o stanju bolesti, a pri liječenju ovisnika provodit će se postupci koji su stručno opravdani i provjereni.

Bolničko liječenje traje od 16 dana do 3 mjeseca. Budući da je ovisnost kronična recidivirajuća bolest koja zahtijeva dugotrajnu skrb i praćenje, nakon bolničkog liječenja obično slijedi izvanbolničko liječenje koje provode centri (službe) za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti ili odvikavanje od ovisnosti te rehabilitacija u nekoj od terapijskih zajednica u Republici Hrvatskoj. Ako je ovisnik uključen u izvanbolničko liječenje u centrima za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti te ako se liječi drug-free metodom, odnosno različitim psihoterapijskim postupcima kojima mu se nastoji pružiti potpora u održavanju apstinencije i socijalnoj reintegraciji, takav tretman obično traje oko 2 godine. Izvanbolničko liječenje ovisnika koji se liječe supstitucijskom terapijom (metadonom i buprenorfinom) obično traje oko 5 godina, a za one koji su na održavanju supstitucijskom terapijom može trajati i doživotno. Program odvikavanja od ovisnosti i rehabilitacije u terapijskim zajednicama obično traje od 1 do 4 godine i zasnovan je na

drug-free metodi te na načelu samopomoći i pomoći terapijske zajednice kao cjeline, te hijerarhiji i podjeli uloga u zajednici kroz napredovanje pojedinca u hijerarhiji osobnih uloga u zajednici, a vrlo često su programi terapijskih zajednica utemeljeni na vjerskim ciljevima i filozofiji. U sveobuhvatnom tretmanu ovisnika iznimno je važna resocijalizacija ovisnika o drogama koja je ujedno i preduvjet za uspješno održavanje apstinencije i uključivanje ovisnika u društvo. Novom Nacionalnom strategijom suzbijanja zlouporabe opojnih droga za 2006.-2012. godinu i Akcijskim planom suzbijanja zlouporabe opojnih droga za 2006.- 2009. godinu predviđen je niz mjera koje su usmjerene ponovnom uključivanju ovisnika u društvenu zajednicu nakon uspješno završenog programa rehabilitacije, te je izrada Projekta resocijalizacije ovisnika o drogama predviđena navedenim dokumentima i jedan je od prioriteta u idućem razdoblju. Također je poznato da se velik broj ovisnika zbog nemogućnosti aktivnog uključivanja u društvenu sredinu nakon završenog liječenja, ponovno vraća ovisnosti i ovisničkom stilu življenja što ostavlja dugoročno štetne zdravstvene i socijalne posljedice na obitelj, pojedinca i društvo u cjelini. Stoga je Vlada Republike Hrvatske, 19. travnja 2007. donijela "Projekt resocijalizacije ovisnika o drogama koji su završili neki od programa rehabilitacije i odvikavanja od ovisnosti u terapijskoj zajednici ili zatvorskom sustavu, te ovisnika koji su u izvanbolničkom tretmanu i duže vrijeme stabilno održavaju apstinenciju i pridržavaju se propisanog načina liječenja", koji ima osnovni cilj sustavno i trajno riješiti pitanja društvene reintegracije ovisnika nakon uspješno završenog tretmana, rehabilitacije i odvikavanja od ovisnosti u terapijskoj zajednici, penalnom sustavu ili zdravstvenoj ustanovi, a samim time pridonijeti i uspješnosti programa liječenja i socijalnoj reintegraciji liječenih ovisnika. Prema stručnim procjenama, oko 30 posto ovisnika uspjeh će uspostaviti trajnu i doživotnu apstinenciju od ovisnosti.

Provođenje postupka odvikavanja i tretmana maloljetnih osoba – ovisnika o alkoholu i drogama u terapijskim zajednicama u Hrvatskoj nije adekvatno riješeno te je potrebno osigurati kapacitet za tretman za oko 150 maloljetnih osoba. Ustrojavati terapijske zajednice potrebno je na razini onih županija gdje je incidencija maloljetnih ovisnika najviše zastupljena kako bi se u provođenju tretmana mogle uključiti sve stručne službe iz određene županije ili grada, a tretmanom bi se obuhvatile i obitelji. Za skupinu maloljetnika i mladih punoljetnika predlaže se ustrojivati poludnevni tretman za ovisnike i povremene konzumente. Multidisciplinarnim pristupom potrebno je provođenje terapijskih postupaka prema djeci i maloljetnim ovisnicima o alkoholu i drogama uz uključivanje svih službi koje se bave mladima (Centar za socijalnu skrb, javno zdravstvo, liječnici školske medicine, prosvjetna služba). Mlade je nužno zadržati u redovnom obrazovnom sustavu, te u domovima socijalne skrbi kada ih je potrebno isključiti iz nepovoljnog obiteljskog okruženja. Za provođenje programa resocijalizacije maloljetnih ovisnika, ovisnih o teškim drogama, potrebno je ustrojiti zasebnu terapijsku zajednicu na razini Republike Hrvatske za provođenje programa odvikavanja. Rad s obitelji treba biti sastavni dio provođenja programa odvikavanja u terapijskoj zajednici. Sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi, za maloljetnike koji se upućuju u posebnu odgojnu ustanovu – počinitelje kaznenih djela potrebno je u posebnoj odgojnoj ustanovi osigurati i uvjete za provođenje programa odvikavanja od ovisnosti o drogama i alkoholu. Procjenjuje se da je u Republici Hrvatskoj, prema raspoloživim pokazateljima, za 20 osoba potrebno provođenje postupka liječenja u posebnoj odgojnoj ustanovi.

3.3.4. Smanjenje štete nastale uporabom droge

Programi smanjenja štete (harm-reduction) imaju zadaću pokušati približiti teško ugroženu populaciju ovisnika terapijskim programima i na taj način smanjiti štetu po njihovo zdravlje, ali i negativne socijalno-zdravstvene posljedice u društvenoj zajednici. Djelatnostima harm-reduction programa valja obuhvatiti sve teško dostupne pojedince i skupine koje zloupotrebljavaju droge, a nisu uspješno zahvaćeni tradicionalnim socijalno-zdravstvenim mjerama i djelovanjem u postojećim ustanovama i službama.

Programima smanjenja štete želi se spriječiti nastanak štetnih zdravstvenih i socijalnih posljedica nastalih zbog uporabe droga, te smanjiti ili spriječiti prijenos zaraznih bolesti i time posljedično pogoršanje zdravstvenog i socijalnog stanja osoba koje uzimaju droge. Pomoću programa smanjenja štete provode se različite aktivnosti, od informiranja i izobrazbe konzumenata droga o opasnostima uporabe droga, sigurnijih načina uporabe droga, savjetovanja, programa zamjene šprica i igala, terenskog rada do programa održavanja supstitucijskom terapijom (metadonom i buprenorfinom) i dnevnih centara (drop-in centri).

U Hrvatskoj se provodi nekoliko programa smanjenja štete, ali po mišljenju struke još uvijek nedovoljno, posebice u malim gradovima ili onima srednje veličine. Potrebno je razvijati mrežu programa smanjenja štete koja će pokrivati cijelu Hrvatsku. U velikim gradovima postoji potreba za programima za ovisnike beskućnike, posebice u prenoćištima.

Također je potrebno istražiti mogućnosti za razvoj novih pristupa i programa te uskladiti njihov nastanak i razvoj sa zakonodavstvom. U tom je smislu potrebno provesti znanstveno istraživanje čiji bi rezultati predstavljali značajan izvor potpore takvim programima u Hrvatskoj.

Također, ovisnike o drogama potrebno je uključiti kao sukreatore i nositelje pojedinih aktivnosti. U tom smislu je potrebno poticati osnivanje grupa samopomoći za ovisnike o drogama uključujući programe za anonimne ovisnike. Treba podupirati i organizacije bivših ovisnika, te veću pozornost usmjeriti programima namijenjenim ženskoj populaciji ovisnika. U sklopu programa liječenja i rehabilitacije ženske populacije potrebno je poraditi na posebno prilagođenim programima terenskog rada i informiranja o različitim rizicima vezanim uz konzumiranje droga uključujući prostituciju i opasnosti za dijete tijekom trudnoće majke ovisnice o drogama.

Vodeću ulogu u promicanju, organizaciji i provedbi harm-reduction programa imaju zdravstvene službe u sklopu kojih se radi s osobama s problemom ovisnosti. Važnu ulogu imaju i svi drugi sustavi, osobito oni koji najsnažnije utječu na poboljšanje kvalitete života općenito (politika, gospodarstvo), udruge građana, Hrvatski Crveni križ i ostale humanitarne organizacije. Minimalna ili mala zahtijevnost programa takve orijentacije čini ih prihvatljivima i za najotudnije i najtvrdokornije ovisnike.

3.3.5. Resocijalizacija ovisnika o drogama

Ovisnost o drogama je kronična recidivirajuća bolest, ali i složena društvena pojava te je stoga postupak liječenja i odvikavanja od ovisnosti o drogama dugotrajni proces koji za cilj treba imati sveobuhvatno zahvaćanje ove problematike s medicinskog, psihološkog i socijalnog gledišta, kako u samom planiranju i izradi programa liječenja i suzbijanja zlouporabe opojnih droga tako i u izravnom tretmanu ovisnika o drogama. Shodno tome, u sveobuhvatnom tretmanu ovisnika iznimno je važna resocijalizacija ovisnika o drogama koja je ujedno i preduvjet za uspješno održavanje apstinencije i uključivanje ovisnika u društvo. Nacionalnom strategijom suzbijanja zlouporabe opojnih droga za 2006.-2012. godinu i Akcijskim planom suzbijanja zlouporabe opojnih droga za 2006.-2009. godinu predviđen je niz mjera koje su usmjerene ponovnom uključivanju ovisnika u društvenu zajednicu nakon uspješno završenog programa rehabilitacije, te je izrada Projekta resocijalizacije ovisnika o drogama bila predviđena i u Godišnjem provedbenom programu za 2007. godinu kao jedan od prioriteta u idućem razdoblju. Prema tim dokumentima, Projekt resocijalizacije nužno treba sadržavati otvaranje centara za pomoć u resocijalizaciji ovisnika, omogućavanje bivšim ovisnicima završetak obrazovanja, doškovanje i stručno usavršavanje, poticanje zapošljavanja i iniciranje poslijepenalne skrbi bivših zatvorenika ovisnika o opojnim drogama. Kao što je poznato, ovisnici se vrlo često nakon završenog liječenja ne mogu uspješno uklopiti u društvenu sredinu zbog niza razloga, a jedan od njih je javno mišljenje o problemu ovisnosti o drogama, koje cijelu ovisničku populaciju marginalizira, stigmatizira i isključuje iz radne i školske sredine. Također je poznato da se velik broj ovisnika zbog nemogućnosti aktivnog uključivanja u društvenu sredinu nakon završenog liječenja ponovno vraća ovisnosti i ovisničkom stilu življenja što ostavlja dugoročno štetne zdravstvene i socijalne posljedice na obitelj, pojedinca i društvo u cjelini. Osim navedenog, na potrebu izrade Projekta resocijalizacije upućivali su i podatci o liječenim ovisnicima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo te analiza upitnika o ispitivanju interesa ovisnika u terapijskim zajednicama, ustanovama socijalne skrbi i zatvorskim ustanovama za prekvalifikaciju, doškovanje i zapošljavanje, koje je tijekom 2006./2007. prikupio Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga Vlade RH, a koji govore o nedostatnoj kvalificiranosti ovisnika o drogama, njihovoj velikoj zainteresiranosti za program prekvalifikacije i doškovanje te upućuju na nedostatak potpore državnih institucija i organizacija civilnog društva u procesu resocijalizacije. Stoga je izrađen Projekt resocijalizacije ovisnika o drogama koji su završili neki od programa rehabilitacije i odvikavanja od ovisnosti u terapijskoj zajednici ili zatvorskom sustavu, te ovisnika koji su u izvanbolničkom tretmanu i duže vrijeme stabilno održavaju apstinenciju i pridržavaju se propisanog načina liječenja, a koji je usvojen na sjednici Vlade Republike Hrvatske održanoj 19. travnja 2007. godine. S obzirom da je problem zapošljavanja rehabilitiranih ovisnika, kao oblik njihove društvene reintegracije od iznimne važnosti za uspješnost provedbe cijelog Projekta, sastavni dio ovog Projekta su Mjere za poticanje zapošljavanja ovisnika koje su uvrštene u Godišnji plan za poticanje zapošljavanja za 2007. i 2008. godinu koje je donijela Vlada Republike Hrvatske na temelju Nacionalnog akcijskog plana zapošljavanja za razdoblje od 2005. do 2008. Budući da je za ostvarivanje osnovnog cilja Projekta resocijalizacije ovisnika o drogama, odnosno uspješnu reintegraciju ovisnika u društvenu sredinu nakon završenog programa liječenja, rehabilitacije i odvikavanja od ovisnosti, nužno da se svi mjerodavni subjekti u društvu i na nacionalnoj i na

lokalnoj razini sukladno svojim ovlastima i zaduženjima uključe u njegovo provođenje, Vlada Republike Hrvatske je 27. rujna 2007. usvojila i Protokol suradnje i postupanja mjerodavnih državnih tijela, ustanova i organizacija civilnog društva u provedbi Projekta resocijalizacije ovisnika o drogama, kojemu je cilj uspostaviti intenzivnu suradnju među nositeljima u provedbi projektnih aktivnosti, a time i učinkovitu provedbu cjelokupnog Projekta.

3.3.6. Djelovanje organizacija civilnog društva

Nevladin sektor u području pružanja pomoći ovisnicima o drogama i konzumentima droga te njihovim obiteljima, kao i u području prevencije ovisnosti, počeo se u Hrvatskoj razvijati 90-ih godina s temeljnim specifičnim programima koji služe kao nadopuna programima u javnom sektoru, a čine ga samostalni pojedinci te različiti oblici njihovog povezivanja i organiziranja. Sukladno Programu suradnje Vlade Republike Hrvatske i nevladinog, neprofitnog sektora u Republici Hrvatskoj, te s obzirom na sverastuću pojavu ovisnosti o drogama i zlouporabu opojnih droga u Republici Hrvatskoj, potrebno je posebno istaknuti značaj suradnje državnih institucija i nevladinih organizacija na provođenju mjera smanjenja potražnje droga.

Shodno tome, jedan od osnovnih ciljeva Nacionalne strategije jest očuvati i ojačati partnerski odnos civilnog društva s državnim institucijama i lokalnom zajednicom, pri čemu treba poštivati načela cjelovitosti i uravnoteženosti Nacionalne strategije.

Budući da država u svom sustavu često nema pravih i pravodobnih rješenja na određena pitanja, djelovanje nevladinih organizacija na ovom području je iznimno značajno.

U provođenju svojih programa, nevladine organizacije se susreću i s problemima od kojih se mogu izdvojiti problemi u financiranju, nedostatak informiranja javnosti o djelovanju i programima rada udruga, problem suradnje s državnim institucijama, problem edukacije djelatnika udruga i volontera, problem iznajmljivanja prostora za udruge, te drugi problemi vezani uz status udruga u društvu i njihovo djelovanje.

Primijećeno je da je najveći problem u radu i djelovanju nevladinih organizacija financijska nesamostalnost nevladinog sektora, odnosno njegova prevelika ovisnost o sredstvima iz Državnog proračuna. Stoga je veću pozornost potrebno usmjeriti na očuvanje i kvalitativno razvijanje suradnje državnih i nevladinih organizacija na provođenju programa smanjenja potražnje i smanjenja ponude droga, redovitom financiranju nevladinih organizacija i omogućavanju većeg priljeva sredstava iz donatorskih izvora, te sudjelovanju predstavnika nevladinih organizacija u koordinativnim tijelima na nacionalnoj i lokalnoj razini.

3.4. SMANJENJE PONUDE I PREVENCIJA ILEGALNE PROIZVODNJE DROGA

3.4.1. Kaznena politika

Zloupotreba opojnih droga u RH regulirana je sljedećim zakonima:

Kaznenim zakonom, čl. 173.; Glava trinaesta (XIII.): Kaznena djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, Zakonom o kaznenom postupku te Zakonom o suzbijanju zloupotrebe opojnih droga (izdvojeni najvažniji zakoni).

Sadržaji obuhvaćeni Kaznenim zakonom su: nedopuštena uporaba (posjedovanje), proizvodnja, promet, posredovanje u prodaji ili kupovini, te svaki drugi način kojim se opojna droga neovlašteno stavlja u promet. Zakon također regulira pitanja krivnje za počinjenje kaznenog djela pod djelovanjem droge.

Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona podignut je zakonski minimum zatvorskih kazni u stavcima 2., 3., 4. i 5. čl. 173. Kaznenog zakona (NN br. 71/06). Sukladno izmjenama, Kazneni zakon predviđa sljedeće kazne za predmetno kazneno djelo: za nedozvoljeno posjedovanje opojne droge (st. 1. čl. 173.) kaznene sankcije se kreću u rasponu od novčane kazne do kazne zatvora do jedne godine (bez izmjena).

Za "složene" oblike predmetnog kaznenog djela (st. 2. čl. 173.): proizvodnja, promet, posredovanje u prodaji ili kupovini, zatvorska kazna je u rasponu od tri godine zatvora ili kazna dugotrajnog zatvora, a u slučaju da se više osoba udružilo radi počinjenja kaznenog djela (st. 3. čl. 173.) zapriječena je kazna zatvora od najmanje pet godina ili

kazna dugotrajnog zatvora (40 godina), kod neovlaštenog posjedovanja, izrade, nabavke materijala ili opreme (st. 4 čl. 173.) za koju se zna da je namijenjena proizvodnji opojnih droga, kazna zatvora je od jedne do pet godina, a u slučaju navođenja drugog na trošenje ili davanja opojne droge, odnosno omogućavanje trošenja (st. 5 čl. 173.) zapriječena je kazna zatvora od jedne do pet godina. Osim navedenog, u Zakonu o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona dopunjena je odredba o uvjetnoj osudi sa zaštitnim nadzorom u vezi s odvikavanjem od ovisnosti u terapijskoj zajednici novom točkom „podvrgavanje odvikavanju od ovisnosti o alkoholu i opojnim drogama u zdravstvenoj ustanovi ili terapijskoj zajednici“. U postojeći katalog posebnih obveza, uz zaštitni nadzor, dodala se nova posebna obveza kao primjerenija za počinitelje kaznenih djela koji su kazneno djelo počinili pod odlučujućim djelovanjem droge. Što se tiče vođenja kaznenog postupka prema maloljetnicima, Zakon o sudovima za mladež je tijekom pretpripremnog postupka u članku 63. predvidio mogućnost da državni odvjetnik - za kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora u trajanju do pet godina ili novčana kazna - ne zahtijeva pokretanje kaznenog postupka iako postoji osnovana sumnja da je maloljetnik počinio kazneno djelo, ako smatra da ne bi bilo svrhovito voditi postupak prema maloljetniku s obzirom na narav kaznenog djela i okolnosti u kojima je djelo počinjeno. Državni odvjetnik može odluku o nepokretanju postupka uvjetovati spremnošću maloljetnika da se podvrgne stručnom medicinskom postupku ili postupku odvikavanja od droge ili drugih ovisnosti. Nakon što uz suradnju i nadzor Centra za socijalnu skrb maloljetnik ispuni obveze, državni odvjetnik donosi konačnu odluku o nepokretanju postupka prema maloljetniku. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (NN br. 33/05.) koji je stupio na snagu 22. ožujka 2005. godine detaljnije je odredio djelokrug i ovlasti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta.

Nelegalna proizvodnja i promet opojnim drogama, posjedovanje te omogućavanje njihove uporabe, sukladno Kaznenom zakonu Republike Hrvatske, kvalificirani su kao kaznena djela. Važno je napomenuti da problematika ponude u Republici Hrvatskoj nije izolirana, te ovisi i o stanju na europskom, odnosno svjetskom ilegalnom tržištu opojnih droga. Stoga se suzbijanjem predmetnog kriminaliteta ne može baviti izolirano, bez uzimanja u obzir i niza drugih kriminalnih aktivnosti poput krijumčarenja oružja, ljudi, ili terorizma i pranja novca. Krijumčarenje opojnih droga je zasigurno jedan od najproduktivnijih oblika kriminalne djelatnosti organiziranog kriminala, kako u svijetu tako i u Europi, pa i u Republici Hrvatskoj.

Uvidom u statističke pokazatelje koji se odnose na kriminalitet zlouporabe opojnih droga, te u dostupne pokazatelje svih ostalih subjekata uključenih u problematiku zlouporabe opojnih droga vidljivo je, odnosno za pretpostaviti je da u Republici Hrvatskoj neće doći do značajnijih pomaka vezanih uz pad potražnje za pojedinim opojnim drogama (učestalosti konzumiranja) te sukladno tome za očekivati je daljnje pokušaje rasta ponude opojnih droga na ilegalnom narko-tržištu u Republici Hrvatskoj.

3.4.1.1. Djelovanje i suradnja mjerodavnih državnih tijela, posebice policije, carine i pravosuđa, na području organiziranog kriminala vezanog uz droge

Republika Hrvatska je ratificirala, odnosno potpisnica je konvencije UN-a protiv nedozvoljenog prometa opojnim drogama i psihotropnim tvarima iz 1988. godine (Bečka konvencija). Dijelovi te konvencije su konkretno implementirani u Zakon o kaznenom postupku, članak 180. "posebni izvodi kaznenih djela" koji između ostalog omogućava i primjenu mjere nadziranog prijevoza i isporuke predmeta kaznenog djela "kontroliranu isporuku" (članak 11. Bečke konvencije 1988.), nadzor i tehničko snimanje telefonskih razgovora, ulazak u prostorije radi provođenja nadzora i tehničko snimanje prostorija, tajno praćenje i tehničko snimanje osoba i predmeta, uporabu prikrivenih istražitelja i pouzdanika, simulirani otkup predmeta te simulirano davanje potkupnine i simulirano primanje potkupnine. Policija izvršava nalog za provođenje mjera iz članka 180. Zakona o kaznenom postupku, odnosno policija je ovlaštena za provođenje mjere nadziranog prijevoza i isporuke predmeta kaznenog djela (kontroliranu isporuku), uz suradnju svih drugih mjerodavnih tijela (carina, pošta). Provedbu mjera određuje istražni sudac pisanim obrazloženim nalogom, na zahtjev državnog odvjetnika. Članak navedenog zakona je kompatibilan sa sličnim europskim zakonima, te je na temelju njega moguće uspješno provođenje zajedničkih međudržavnih policijskih akcija, poput "kontrolirane isporuke". Sukladno važećoj Nacionalnoj strategiji i Akcijskom planu suzbijanja zlouporabe opojnih droga, u Republici Hrvatskoj postavljeni su strateški ciljevi koji se odnose na suzbijanje kriminaliteta vezanog uz zlouporabu i krijumčarenje opojnih droga, a podrazumijevaju aktivnosti prvenstveno usmjerene na suzbijanje ponude

(dostupnosti), te interdisciplinarni pristup i suradnju s drugim tijelima (resorima), kao i aktivnosti na području smanjenja potražnje za opojnim drogama.

Sukladno tomu, ciljevi Akcijskog plana koji se odnose na područje suzbijanja ponude opojnih droga u djelokrugu policije, pravosuđa, carine i ostalih ovlaštenih tijela su sljedeći:

- sprječavanje krijumčarenja opojnih droga u Republiku Hrvatsku, odnosno preko teritorija Republike Hrvatske (suzbijanje organiziranih oblika krijumčarenja opojnih droga)
- smanjenje ponude (dostupnosti) opojnih droga na ilegalnom narkotržištu u Republici Hrvatskoj (suzbijanje organizirane preprodaje i distribucije opojnih droga)
- sprječavanje i suzbijanje pranja novca stečenog ilegalnom trgovinom opojnim drogama (nadzor nad sumnjivim financijskim transakcijama novca).

Budući da se učinkovite strategije suzbijanja zlouporabe opojnih droga temelje na uravnoteženom i multidisciplinarnom pristupu problemu, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo pravosuđa i Ministarstvo financija Carinska uprava, kao i ostala ovlaštena tijela, pri provedbi Akcijskog plana punu pozornost trebaju posvetiti zajedničkom integriranom pristupu te biti dio jedinstvenog nacionalnog sustava za borbu protiv ovisnosti o drogama. To podrazumijeva sudjelovanje u aktivnostima koje se odnose na suzbijanje potražnje za opojnim drogama, te i u tom segmentu maksimalno pridonijeti rješavanju (suzbijanja) problematike vezane uz drogu. Osim suradnje s domaćim tijelima koja se bave problematikom zlouporabe opojnih droga, sva mjerodavna ministarstva i državna tijela trebaju nastojati poboljšati dosadašnju vrlo dobru regionalnu i međunarodnu suradnju na području suzbijanja zlouporabe opojnih droga, te i na taj način pridonijeti smanjenju ponude na ilegalnom narkotržištu.

3.4.2. Tretman ovisnika u zatvorskom sustavu

Osnovni cilj provedbe Akcijskog plana za borbu protiv zlouporabe opojnih droga u odnosu na zatvorski sustav definiran je prihvaćanjem međuodnosa zatvora i kaznionica i ukupne društvene zajednice, jer su zatvori mjesta u kojima se ovisnici nalaze samo ograničeno, katkad i vrlo kratko vrijeme, tijekom kojeg im treba učiniti dostupnima sve one programe koji se provode u zajednici po usvojenim doktrinama, a primjenjivi su u zatvorskim uvjetima.

U zatvorskom sustavu tretman zatvorenika ovisnika o opojnim drogama provodi se na temelju odluke suda koji izriče sigurnosnu mjeru obveznog liječenja od ovisnosti, na preporuku Odjela za dijagnostiku i programiranje ili Odjela tretmana pojedine kaznionice ili zatvora, te na vlastiti zahtjev zatvorenika. Pojedinačni program izvršavanja kazne zatvora preispituje se najmanje jednom u tromjesečnom razdoblju i podložan je promjenama u skladu s postignutim učincima i okolnostima koje mogu nastupiti tijekom izdržavanja kazne.

Zatvorenicima, pritvorenicima i prekršajno kažnjenim osobama ovisnicima pruža se zdravstvena skrb koja uključuje liječnički pregled, savjetodavni rad, psihijatrijsku pomoć, testiranje na zarazne bolesti (hepatitis, HIV) i liječenje farmakoterapijom (heptanom-metadonom ili subutexom-buprenorfinom). Provodi se edukacija i psihosocijalna pomoć u obliku pojedinačnog ili skupnog rada koje u pravilu provode službenici tretmana, potom vanjski stručnjaci u svojstvu izvoditelja ili supervizora programa i nevladine udruge. Modificirane terapijske zajednice ustrojene su u kaznionici u Lepoglavi i kaznionici u Turopolju kao tzv. drug free odjeli. Ovako organizirani oblik skupnog rada sa zatvorenicima podrazumijeva, uz ostale opće metode tretmana, postojanje terapijskog ugovora sa zatvorenikom, kontrolu apstinencije, savjetodavnu pomoć, radnu terapiju, organizirano provođenje slobodnog vremena zatvorenika ovisnika.

Provedbom odgojne mjere upućivanja u odgojne zavode u Turopolju i Požegi posebna pozornost poklanja se edukativnom i preventivnom radu s maloljetnim odgajanicima i odgajanicama. Ovisno o trenutačnom broju, ustrojavaju se i modificirane terapijske zajednice prilagođene njihovoj dobi, rizicima i potrebama.

Objektivne poteškoće u provedbi tretmana ovisnika odnose se na problem nedostatnih smještajnih kapaciteta u zatvorenim kaznionicama i zatvorima zbog znatnog povećanja zatvorske populacije i posljedično tome manjka radnih, obrazovnih ili specifičnih tretmanskih sadržaja, te na otežano uključivanje obitelji u opisanim zatvorskim uvjetima. Tome pridonosi i nepopunjenost službeničkih mjesta liječnika i tretmanskog osoblja.

Neka od ograničenja u provedbi tretmana ovisnika u zatvorskim uvjetima su kratak boravak i/ili nepredvidiva duljina boravka (pritvor, prekršaj, kratka kazna), kao i problem intrinzične motiviranosti ovisnika za sudjelovanje u tretmanskim programima. Nedostaje posebna socio-terapijska ustanova u zatvorskom sustavu namijenjena isključivo tretmanu zatvorenika ovisnika i učinkovitija potpora službi za prevenciju ovisnosti, nevladinih udruga i društvene

zajednice u provedbi tretmana ovisnika tijekom izdržavanja kazne i u organizaciji poslijepenalnog prihvata. U svrhu unaprjeđenja kvalitete podataka i njihova ujednačavanja, potrebno je povezati zatvorski sustav s institucijama koje vode registar ovisnika.

3.5. MEĐUNARODNA SURADNJA

Globalna priroda problema vezanih uz opojne droge zahtijeva regionalni, bilateralni i multilateralni pristup, te je u tom cilju potrebno osnaživati, kako bilateralnu tako i suradnju s međunarodnim organizacijama i drugim čimbenicima kao što su Pompidou grupa Vijeća Europe, UNODC UN-ov Ured za droge i kriminal, WHO Svjetska zdravstvena organizacija, EMCDDA Europski centar za praćenje droga i ovisnosti o drogama i druge. Političku i razvojnu međunarodnu suradnju u području zlouporabe opojnih droga treba temeljiti na učinkovitom promicanju i unaprjeđivanju uravnoteženog pristupa problemima droga i prekursora i to kroz mehanizme regionalne suradnje koji uključuju sve zemlje duž pojedinih ruta trgovanja (Balkanska ruta), pronalaženju mogućih ključnih partnera, kao i suradnji s međunarodnim organizacijama i institucijama te zemljama članicama Europske unije. Međunarodno sudjelovanje omogućava multilateralni oblik usklađene i cjelovite ponude različitih mjera, dok će u sklopu približavanja Europskoj uniji putem programa PHARE i IPA biti uspostavljena izravna suradnja s članicama EU-a.

Republika Hrvatska nastoji uključivanjem u međunarodne aktivnosti na području suzbijanja droga i posljedica njihova uzimanja aktivno sudjelovati u rješavanju problematike povezane sa zlouporabom droga, te u kreiranju politike i stručnih pristupa na tom području. Nadalje, međunarodnom se suradnjom učinkovitije bori protiv kriminalnih organizacija, korupcije i pranja novca te nadzire promet opojnim drogama i prekursorima.

S obzirom na to da je problem zlouporabe opojnih droga jedan od najvećih globalnih problema, nužno je nastaviti vrlo dobru regionalnu i međunarodnu suradnju na sprječavanju nelegalne trgovine drogama i zlouporabe droga, kao i suradnju s međunarodnim organizacijama uključenim u suzbijanje ovog problema. Harmonizacija legislativne RH s Europskom unijom, koja je u postupku, omogućit će užu suradnju sa zemljama članicama EU-a na mnogim područjima, pa tako i po pitanju borbe protiv droge. Za međunarodnu suradnju i koordinaciju suradnje s ostalim relevantnim tijelima zaduženi su Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija i Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga.

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija uključeno je prvenstveno u izradu i provedbu međunarodnog okvira programa suzbijanja zlouporabe opojnih droga. U tom cilju Ministarstvo aktivno sudjeluje na međunarodnim skupovima te koordinira aktivnosti Republike Hrvatske prema međunarodnim organizacijama i institucijama koje se bave kontrolom i suzbijanjem zlouporabe opojnih droga. U širem kontekstu Ministarstvo prati druga područja društvenih kretanja na međunarodnom planu koja su usko povezana s problematikom borbe protiv opojnih droga, kao što je nedavno pokrenuta inicijativa o pitanju zdravlja kao vanjskopolitičkog pitanja.

U skladu s mišljenjima relevantnih državnih tijela, Ministarstvo lobira za hrvatske prioritete i inicijative na regionalnoj razini - kao što je inicijativa o osnivanju Koordinacijske grupe za borbu protiv droga u Jugoistočnoj Europi sa sjedištem u Republici Hrvatskoj - te usko surađuje s tijelima Europske unije. Ministarstvo redovito surađuje s drugim ministarstvima i državnim tijelima Republike Hrvatske po pitanju suzbijanja zlouporabe opojnih droga.

Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga Vlade RH aktivno surađuje s UN-ovim Uredom za droge i kriminal (UNODC), s Pompidou grupom Vijeća Europe te intenzivno radi na unaprjeđenju bilateralne suradnje sa zemljama članicama EU-a, ali i šire regije. Od 2004. Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga Vlade RH sudjeluje i u svojstvu promatrača na Reitox sastancima Europskog centra za praćenje droga i ovisnosti o drogama (EMCDDA), a Republika Hrvatska je od siječnja 2004. članica Komisije o narkotičkim drogama (CND). Izaslanstvo Republike Hrvatske predvođeno Uredom bilo je aktivno uključeno u regionalnu i subregionalnu suradnju, posebice sa susjednim državama koje su na tzv. "Balkanskoj ruti". Vezano uz proces pristupanja Europskoj uniji, tijekom 2005. je započeta analiza stupnja usklađenosti hrvatskog zakonodavstva na području droga s pravnom stečevinom Europske unije.

3.6. EVALUACIJA

Evaluacija programa predstavlja jednu od najvažnijih aktivnosti kojima se provjerava provedba programa. Ključna uloga evaluacije je ne samo ocijeniti program ili projekt, nego i postići da se na temelju njezinih rezultata unaprijede intervencije i programi u području suzbijanja zlouporabe opojnih droga. Evaluacija je stoga jedna od znanstvenih metoda koja ima cilj unaprijediti znanje i metode u određenom području te pospješiti učinkovitost programa. Također se evaluacija definira i kao sustavno prikupljanje, analiza i tumačenje podataka s ciljem određivanja vrijednosti društvene politike ili programa u određenom području. Pristup koji se koristi u procesu evaluacije uključuje kvantitativne i kvalitativne metode. Kako bi se uspješno mogao evaluirati pojedini program i ocijeniti njegova stvarna učinkovitost, evaluacija mora biti planirana istodobno kada se planiraju i programi i ona treba biti sastavni dio strateškog planiranja u svakom projektu. Time se pridonosi kvaliteti programa te racionalnoj uporabi financijskih sredstava. Shodno tome, u sljedećem je razdoblju pri usuglašavanju i donošenju programa prevencije u svim sustavima, kako vladinom tako i nevladinom, potrebno ugraditi i provoditi evaluaciju svakog programa (procesnu, ishoda i ako se radi o dugoročnim programima, učinaka). Za svaki je program nužno odrediti prednosti i nedostatke unutarnje ili vanjske evaluacije u odnosu na vrstu programa i financijska sredstva.

To zahtijeva suradnju među svim nositeljima, osobito među onima koji obavljaju prikupljanje i analizu podataka (zdravstvo, policija, carina, pravosuđe, socijalna skrb, obrazovne institucije, statistički uredi i dr.), kao i suradnju između županija, gradova i općina.

Izuzetno je važno razviti evaluacijske standarde i metode, posebice za evaluaciju preventivnih programa i programa za liječenje ovisnosti o drogama, te uspostaviti bazu evaluiranih i znanstveno utemeljenih projekata koji se provode na nacionalnoj i lokalnoj razini, a koja bi trebala biti dostupna široj stručnoj javnosti. Budući da evaluacija treba dati odgovor na to je li program bio uspješan, je li doveo do željenih promjena, je li bio koristan za korisnike, jesu li njegovi korisnici bili zadovoljni s načinom njegova provođenja i stručnjacima koji su ga provodili, potrebno je provoditi permanentnu edukaciju stručnjaka koji su uključeni u provođenje različitih programa za smanjenje potražnje droga, te stručnjaka koji su uključeni u odlučivanje i odabir programa i projekata koji se trebaju financirati iz državnog proračuna ili proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Navedene edukacije trebaju obuhvaćati temeljna znanja o evaluaciji, od definicija evaluacije, vrste evaluacijskih standarda i metoda te o evaluacijskim standardima koji su usmjereni na donošenje odluka i prihvaćanje programa do konačne evaluacije kojom se ocjenjuje cjelokupna vrijednost programa.

3.7. IZOBRAZBA

S obzirom na to da je unaprjeđivanje stručnog znanja o problemu ovisnosti jedan od preduvjeta za ostvarivanje učinkovitog suzbijanja zlouporabe opojnih droga, potrebno je osigurati stalno osposobljavanje na dodiplomskoj i poslijediplomskoj razini iz područja zlouporabe sredstava ovisnosti. Potrebno je kontinuirano provoditi ciljane edukacije stručnjaka i drugih osoba koje se bave problemom ovisnosti. Za djelatnike koji se izravno bave problemom ovisnosti potrebno je organizirati tečajeve trajne edukacije pri matičnim fakultetima. Postigne li se suglasnost zainteresiranih fakulteta, nužno je razraditi program multidisciplinarnog poslijediplomskog studija. Osigurati treba i nove oblike izobrazbe za planiranje i evaluaciju preventivnih programa. Osigurati će se i specifična dodatna izobrazba (informativna predavanja, okrugli stolovi i sl.) svih sudionika koji sudjeluju u provedbi Nacionalne strategije, uključujući i najširu javnost. Izobrazbu treba provoditi u suradnji sa stručnjacima i znanstvenim institucijama iz Hrvatske, ali i u suradnji s međunarodnim organizacijama.

4. MJERE I AKTIVNOSTI

4.1. KOORDINACIJA

Cilj 1.: Uložiti dodatne napore u planiranje i provedbu programa za suzbijanje zlouporabe opojnih droga na nacionalnoj razini i unaprijediti koordinaciju i suradnju među mjerodavnim ministarstvima i tijelima državne uprave, te institucijama na lokalnoj razini, kako bi se pridonijelo učinkovitoj i kontinuiranoj provedbi svih mjera iz Nacionalne strategije i Akcijskog plana te osigurao uravnotežen, integriran pristup problematici droga.

Mjera 1. Stalno praćenje provedbe mjera i aktivnosti iz Akcijskog plana i Nacionalne strategije kroz kontinuiranu koordinaciju i suradnju s mjerodavnim tijelima državne uprave i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te drugim institucijama na državnoj i lokalnoj razini, kao i nevladinim organizacijama.

PROVEDBENE AKTIVNOSTI	ROKovi IZVRŠENJA	NOSITELJI	SURADNICI U PROVEDBI	FINANCIJSKA SREDSTVA
1. Usklađivanje rada tijela na državnoj razini putem redovitih sastanaka s predstavnicima tijela i suradnje u provedbi programa.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011. (sastanci najmanje 4 puta na godinu)	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Ministarstva i druga mjerodavna državna tijela	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda prema godišnjem proračunu
2. Usklađivanje rada županijskih povjerenstava za suzbijanje zlouporabe opojnih droga putem organiziranja sastanaka s predsjednicima povjerenstava i sudjelovanja na sjednicama povjerenstava.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Županijska povjerenstva za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda prema godišnjem proračunu
3. Umrežavanje postojećih struktura za prikupljanje podataka iz područja zlouporabe opojnih droga radi uspostave nacionalnog informacijskog sustava za droge.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Ministarstva i druga mjerodavna državna tijela	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda prema godišnjem proračunu
4. Inicirati donošenje zakonskih propisa i drugih strateških dokumenata u području suzbijanja zlouporabe opojnih droga i pružati stručnu pomoć pri njihovoj izradi.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Stručni savjet Ureda za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Ministarstva i druga mjerodavna tijela državne uprave i lokalne i područne (regionalne) samouprave, nevladine organizacije	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda prema godišnjem proračunu
5. Davati prethodno mišljenje na opće posebne programe suzbijanja zlouporabe opojnih droga.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Stručni savjet Ureda i Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Ministarstva i druga mjerodavna tijela državne uprave i lokalne i područne (regionalne) samouprave	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda prema godišnjem proračunu
6. Uspostaviti učinkovit i koordinirani pristup u kreiranju i provedbi strateških dokumenata.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Ministarstva i druga mjerodavna državna tijela, nevladine organizacije	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda prema godišnjem proračunu

7. Organizirati stručne skupove i okrugle stolove o različitim temama iz područja ovisnosti, a posebice u pogledu suradnje i koordinacije na nacionalnoj i lokalnoj razini (stručni skupovi jedanput na godinu, okrugli stolovi najmanje 2 puta na godinu).	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31.prosinca 2011.	Stručni savjet Ureda i Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Ministarstva i druga mjerodavna tijela državne uprave i lokalne i područne (regionalne) samouprave, nevladine organizacije	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda prema godišnjem proračunu
8. Zadužiti sva mjerodavna tijela državne uprave da odrede stručnu osobu i/ili ustroje odjel koji će se baviti koordinacijom i provedbom mjera u području suzbijanja zlouporabe opojnih droga iz njihovog djelokruga.	Do 31. prosinca 2009. godine.	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Ministarstva i druga mjerodavna tijela državne uprave	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda prema godišnjem proračunu
9. Zaprimati i analizirati godišnja izvješća o provedbi svih mjera na nacionalnoj i lokalnoj razini.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31.prosinca 2011. (Do 01. travnja tekuće godine za prethodnu godinu)	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Ministarstva i druga mjerodavna tijela državne uprave i županijska povjerenstva za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda prema godišnjem proračunu
10. Organizirati tematske sastanke s predstavnicima županijskih povjerenstava najmanje dva puta na godinu sukladno aktualnim pitanjima i problemima pojedinih županija.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31.prosinca 2011.	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Županijska povjerenstva za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda prema godišnjem proračunu i sredstva iz proračuna županija
11. Predlagati Povjerenstvu za suzbijanje zlouporabe opojnih droga i Vladi Republike Hrvatske mjere za dopunu Akcijskog plana i/li mjere za nove načine rješavanja postojećih problema.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31.prosinca 2011.	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Ministarstva i druga mjerodavna tijela državne uprave i županijska povjerenstva za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda prema godišnjem proračunu
12. Pripremati sjednice Povjerenstva za suzbijanje zlouporabe opojnih droga Vlade RH i pratiti provedbu zaključaka.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31.prosinca 2011.	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe opojnih droga, ministarstva i druga mjerodavna tijela državne uprave	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda prema godišnjem proračunu

13. Podnositi Vladi Republike Hrvatske i Hrvatskom saboru godišnje izvješće o provedbi mjera iz Akcijskog plana i Nacionalne strategije.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31.prosinca 2011. (do 01.rujna tekuće godine za prethodnu godinu)	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Ministarstva i druga mjerodavna tijela državne uprave i županijska povjerenstva za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda prema godišnjem proračunu
14. Predlagati Povjerenstvu za suzbijanje zlouporabe opojnih droga Vlade Republike Hrvatske godišnje provedbene programe Akcijskog plana i predlagati raspored godišnjih sredstava iz Državnog proračuna za njihovu provedbu.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31.prosinca 2011. (do 30. studenog tekuće godine za sljedeću godinu)	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Ministarstva i druga mjerodavna tijela državne uprave	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda prema godišnjem proračunu

POKAZATELJI PROVEDBE: Broj provedenih programa zaduženih tijela državne uprave, Ustrojavanje odjela pri svim mjerodavnim ministarstvima ili zaduženja osoba pri tijelima državne uprave, Izvješća tijela državne uprave i županijskih povjerenstava, Broj održanih sjednica i provedenih zaključaka Povjerenstva i prema izvršenju u utvrđenom roku.

Cilj 2: Unaprijediti koordinaciju i praćenje provedbe mjera na lokalnoj razini te kvalitetu i učinkovitost provedbe mjera na lokalnoj razini.

Mjera 2. Trajno, sustavno i koordinirano planiranje i praćenje provedbe svih aktivnosti i mjera za suzbijanje zlouporabe opojnih droga, posebice u pogledu prevencije ovisnosti, na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

PROVEDBENE AKTIVNOSTI	ROKovi IZVRŠENJA	NOSITELJI	SURADNICI U PROVEDBI	FINANCIJSKA SREDSTVA
1. Koordinacija rada svih relevantnih institucija koje djeluju u području suzbijanja zlouporabe opojnih droga na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Županijska povjerenstva za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Uredi državne uprave na razini županija, Odgojno-obrazovne, zdravstvene i socijalne ustanove, Policijske uprave, Državna odvjetništva, Nevladine organizacije, Sredstva javnog priopćavanja i ostale relevantne institucije	Sredstva iz županijskog proračuna
2. Planiranje i raščlamba svih aktivnosti u području prevencije i suzbijanja zlouporabe opojnih droga i drugih sredstava ovisnosti na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Županijska povjerenstva za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Uredi državne uprave na razini županija, Odgojno-obrazovne, zdravstvene i socijalne ustanove, Policijske uprave, Državna odvjetništva, Nevladine organizacije, Sredstva javnog priopćavanja i ostale relevantne institucije	Sredstva iz županijskog proračuna

3. Evaluacija postojećih programa, mjera i aktivnosti u području prevencije i suzbijanja zlouporabe opojnih droga na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31.prosinca 2011.	Županijska povjerenstva za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Uredi državne uprave na razini županija, Odgojno-obrazovne, zdravstvene i socijalne ustanove, Policijske uprave, Državna odvjetništva, Nevladine organizacije, Sredstva javnog priopćavanja i ostale relevantne institucije	Sredstva iz županijskog proračuna
4. Donošenje Akcijskog plana suzbijanja zlouporabe opojnih droga za 2009.-2012. godinu na razini županija u sklopu kojih je potrebno: <ul style="list-style-type: none"> - Definirati ulogu županijskih povjerenstava u donošenju odluka o načinima provedbe mjera. - Osigurati dovoljan broj stručnih timova za provedbu mjera iz županijskih akcijskih planova suzbijanja zlouporabe opojnih droga. - Uspostaviti stabilan sustav financiranja provedbe županijskih akcijskih planova suzbijanja zlouporabe opojnih droga. - Uskladiti vrstu i broj nositelja provedbe mjera na razini jedinica lokalne uprave i područne (regionalne) samouprave sukladno stvarnim potrebama svake pojedine županije. - Provoditi ciljane programe prema potrebama lokalne zajednice. 	Do 31. ožujka 2009.	Županijska povjerenstva za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Uredi državne uprave na razini županija, Odgojno-obrazovne, zdravstvene i socijalne ustanove, Policijske uprave, Državna odvjetništva, Nevladine organizacije, Sredstva javnog priopćavanja i ostale relevantne institucije	Sredstva iz županijskog proračuna
5. Donošenje godišnjih provedbenih programa na temelju Akcijskog plana na razini županija.	Do 31. svibnja 2009. godine i kontinuirano	Županijska povjerenstva za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Uredi državne uprave na razini županija, Odgojno-obrazovne, zdravstvene i socijalne ustanove, Policijske uprave, Državna odvjetništva, Nevladine organizacije, Sredstva javnog priopćavanja i ostale relevantne institucije	Sredstva iz županijskog proračuna
6. Izrada i dostavljanje Uredu za suzbijanje zlouporabe opojnih droga godišnjih izvješća o provedbi mjera i aktivnosti iz Akcijskog plana na razini županija.	Do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu	Županijska povjerenstva za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Uredi državne uprave na razini županija, Odgojno-obrazovne, zdravstvene i socijalne ustanove, Policijske uprave, Državna odvjetništva, Nevladine organizacije, Sredstva	Sredstva iz županijskog proračuna

			javnog priopćavanja i ostale relevantne institucije	
7. Ojačati kapacitete lokalne zajednice za borbu protiv ovisnosti i unaprijediti suradnju institucija na nacionalnoj i lokalnoj razini putem organiziranja tematskih sastanaka, edukacija, izrade protokola o suradnji i slično.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga, Županijska povjerenstva za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Uredi državne uprave na razini županija, Odgojno-obrazovne, zdravstvene i socijalne ustanove, Policijske uprave, Državna odvjetništva, Nevladine organizacije, Sredstva javnog priopćavanja i ostale relevantne institucije	Sredstva iz županijskog proračuna, Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda prema godišnjem proračunu

POKAZATELJI PROVEDBE: Doneseni Akcijski planovi za 2009.-2012. u svakoj županiji u Republici Hrvatskoj, Broj provedenih programa i projekata na lokalnoj razini, Broj održanih sastanaka Ureda i županijskih povjerenstava i broj izvršenih zaključaka, Osigurana i utrošena financijska sredstva za provedbu županijskih akcijskih planova, Prema izvršenom.

4.2. ISTRAŽIVAČKI RAD I INFORMACIJSKI SUSTAV

Cilj 1: Sukladno standardima EMCDDA-a ustrojiti Nacionalni informacijski sustav za droge i Nacionalnu informacijsku jedinicu kao kompleksni mehanizam za praćenje problematike droga te posebno zdravstvenih i socijalnih posljedica njihove zlouporabe u Republici Hrvatskoj.

Mjera 1. Institucionalizirati, stručno ekipirati Nacionalnu informacijsku jedinicu i aktivno je uključiti u ključne aktivnosti EMCDDA-a.

PROVEDBENE AKTIVNOSTI	ROKVI IZVRŠENJA	NOSITELJI	SURADNICI U PROVEDBI	FINANCIJSKA SREDSTVA
1. Službeno imenovati članove radnih skupina za indikatore EMCDDA-a.	Do 31. ožujka 2009. godine	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga – Nacionalna informacijska jedinica	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo unutarnjih poslova, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, ostala relevantna tijela, stručne i znanstvene institucije	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda i ministarstava prema godišnjem proračunu, EU projekti, međunarodni fondovi
2. Službeno imenovati pravnog korespondenta za EMCDDA.	Do 31. ožujka 2009. godine	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga – Nacionalna informacijska	Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda i ministarstava prema godišnjem proračunu

		jedinica		
3. Službeno imenovati nacionalnog korespondenta za EU Sustav ranog upozoravanja u slučaju pojave novih psihoaktivnih tvari.	Do 31. ožujka 2009. godine	Ured za suzbijanje zlorabe opojnih droga – Nacionalna informacijska jedinica	Ministarstvo unutarnjih poslova, stručne i znanstvene institucije	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda i Ministarstva prema godišnjem proračunu
4. Promicati aktivnosti NIJD-a primjenom raznovrsnih smjernica koje je definirao EMCDDA uz potporu EU projekata.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31.prosinca 2011.	Ured za suzbijanje zlorabe opojnih droga – Nacionalna informacijska jedinica	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo unutarnjih poslova, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, ostala relevantna tijela, stručne i znanstvene institucije	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda i ministarstava prema godišnjem proračunu
5. Organizirati sustavnu edukaciju novih zaposlenika NIJD-a.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31.prosinca 2011.	Ured za suzbijanje zlorabe opojnih droga – Nacionalna informacijska jedinica	EMCDDA, stručne i znanstvene institucije	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda prema godišnjem proračunu, EU projekti, međunarodni fondovi
6. Osigurati podizanje razine znanja o drogama i stručnosti kroz edukaciju i koordinaciju istraživanja.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31.prosinca 2011.	Ured za suzbijanje zlorabe opojnih droga – Nacionalna informacijska jedinica	EMCDDA, stručne i znanstvene institucije	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda prema godišnjem proračunu, EU projekti, međunarodni fondovi
7. Pratiti nacionalno stanje ovisnosti o drogama prikupljanjem, analizom i sintezom, te razmjenom postojećih informacija i istraživanjima.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31.prosinca 2011.	Ured za suzbijanje zlorabe opojnih droga – Nacionalna informacijska jedinica	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo unutarnjih poslova, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, ostala relevantna tijela, stručne i znanstvene institucije	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda prema godišnjem proračunu, EU projekti, međunarodni fondovi
8. Osigurati protok i razmjenu informacija nacionalne informacijske mreže i relevantnih međunarodnih partnera EMCDDA-a, Pempidou grupe, UNDCP-a, WHO-a i ostalih	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31.prosinca 2011.	Ured za suzbijanje zlorabe opojnih droga – Nacionalna informacijska jedinica		Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda prema godišnjem proračunu, EU projekti, međunarodni fondovi

relevantnih međunarodnih tijela.		jedinica		
9. Kadrovski ekipirati NIJD.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31.prosinca 2011.	Ured za suzbijanje zlorabe opojnih droga – Nacionalna informacijska jedinica		Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda prema godišnjem proračunu, EU projekti, međunarodni fondovi

POKAZATELJI PROVEDBE: Službeno imenovani korespondenti i članovi radnih skupina i aktivno uključeni u rad EMCDDA, Broj provedenih edukacija, kadrovski ekipirana Nacionalna informacijska jedinica.

Cilj 2.: Unaprijediti istraživački rad i razvoj pojedinih indikatora EMCDDA-a.

Mjera 2. Provoditi istraživanja u području ključnih indikatora EMCDDA-a kao što su: Prevalencija i uzroci zlorabe droga u općoj populaciji, Prevalencija i uzroci problematične uporabe droga, Smrtnost među ovisnicima, zahtjevi za liječenjem, Prevencija i Podatci o kriminalitetu droga.

PROVEDBENE AKTIVNOSTI	ROKovi IZVRŠENJA	NOSITELJI	SURADNICI U PROVEDBI	FINANCIJSKA SREDSTVA
1. Prevalencija i uzroci zlorabe droga u općoj populaciji <ul style="list-style-type: none"> – Izraditi popis postojećih relevantnih istraživanja provedenih na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini. – Postaviti realan vremenski okvir i provesti prvo istraživanje o raširenosti zlorabe droga i ovisnosti o drogama među općom populacijom u RH sukladno standardima i preporukama EMCDDA-a te izrađenom projektnom prijedlogu. – Provesti na nacionalnoj razini istraživanje te analizu lokalnih i regionalnih istraživanja provedenih među mladima o ponašanju i navikama vezanim uz uzimanje legalnih i ilegalnih psihoaktivnih sredstava ovisnosti. – Poduprijeti redovito provođenje ESPAD istraživanja u Hrvatskoj o uporabi droga među adolescentima. 	Do 31. prosinca 2009 i kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31.prosinca 2011.	Ured za suzbijanje zlorabe opojnih droga – Nacionalna informacijska jedinica	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, stručne i znanstvene institucije	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda prema godišnjem proračunu, EU projekti, međunarodni fondovi
2. Prevalencija i uzroci	Do 31.	Ured za	Ministarstvo zdravstva i	Sredstva Državnog

<p>problematične uporabe droga</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dogovoriti šifriranje osobnih podataka kako bi jedinstveni identifikator osobe bio dostupan za potrebe istraživanja. – Izraditi pregled različitih metoda za provedbu nacionalnih procjena problematične uporabe droga te definirati vremenski plan njihove provedbe. – Definirati potrebe dodatnih posebnih edukacija, treninga ili tehničke potpore koja se nudi u sklopu relevantnih EU projekata. 	<p>prosina 2009 i kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31.prosinca 2011.</p>	<p>suzbijanje zloupotrebe opojnih droga – Nacionalna informacijska jedinica</p>	<p>socijalne skrbi, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, stručne i znanstvene institucije</p>	<p>proračuna RH za rad Ureda i Ministarstva prema godišnjem proračunu, EU projekti, međunarodni fondovi</p>
<p>3. Smrtnost među ovisnicima</p> <ul style="list-style-type: none"> – Isplanirati kohortno istraživanje na slojevitom uzorku (registriranih i neregistriranih) ovisnika o drogama. – Izvršiti procjenu koliko je neprirodnih smrti pokriveno obdukcijama (npr. izbrojiti koliko od ukupnog broja neprirodno preminulih osoba prolazi obdukciju u sklopu sudske medicine i koliko je od njih testirano na prisutnost ilegalnih tvari i otrova u organizmu). – Pregledati postojeće baze podataka /evidencije koje sadrže relevantne podatke o smrtnosti među ovisnicima. 	<p>Do 31. prosina 2009 i kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31.prosinca 2011.</p>	<p>Ured za suzbijanje zloupotrebe opojnih droga – Nacionalna informacijska jedinica</p>	<p>Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, stručne i znanstvene institucije</p>	<p>Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda i Ministarstva prema godišnjem proračunu, EU projekti, međunarodni fondovi</p>
<p>4.Zarazne bolesti vezane uz uporabu droga</p> <ul style="list-style-type: none"> – Osim krvno prenosivih bolesti, u izvještavanje Nacionalnoj informacijskoj jedinici za droge uključiti i ostale zarazne bolesti. – Izraditi i provesti nacionalno istraživanje o seroprevalenciji HIV-a, HBV-a i HCV-a među intravenskim ovisnicima koristeći uniformiran dizajn, protokol te upitnike istraživanja koji su sukladni kriterijima EMCDDA-a; voditi računa o prioritonom uzimanju uzoraka 	<p>Do 31. prosina 2009 i kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31.prosinca 2011.</p>	<p>Ured za suzbijanje zloupotrebe opojnih droga – Nacionalna informacijska jedinica</p>	<p>Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, stručne i znanstvene institucije</p>	<p>Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda i Ministarstva prema godišnjem proračunu, EU projekti, međunarodni fondovi</p>

<p>među populacijom koja nije obuhvaćena tretmanom.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Planirati i osigurati financijska sredstva za provedbu takvog istraživanja (državni proračun i/ili EU/međunarodni izvori financiranja). – Raspisati javni natječaj za instituciju /agenciju koja će provesti istraživanje. – Organizirati edukaciju /trening na području biostatistike. 				
<p>5. Podatci o kriminalitetu droga</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pri Nacionalnoj informacijskoj jedinici za droge ustrojiti integrirani informacijski sustav o kriminalitetu droga i za područje kaznenog prava radi jedinstvenog prikupljanja i analize podataka sukladno preporukama EMCDDA-a. – Uspostaviti suradnju s akademskim i istraživačkim institucijama te relevantnim nevladinim organizacijama radi izrade prijedloga istraživanja kako bi se poboljšalo razumijevanje povezanosti između droga, kriminala i mjera tijela kaznenog progona. – Pri Carinskoj upravi Ministarstva financija ustrojiti središnju bazu podataka o otkrivenim količinama opojnih droga (u evidencijama Ministarstva unutarnjih poslova potrebno je razlučiti samostalne zapljene policije, slučajeve otkrivanja ilegalnih droga od strane carine i zajedničke akcije policije i carine). 	<p>Do 31. prosinca 2009 i kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31.prosinca 2011.</p>	<p>Ured za suzbijanje zlorababe opojnih droga – Nacionalna informacijska jedinica</p>	<p>Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo financija – Carinska uprava, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, stručne i znanstvene institucije</p>	<p>Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda i ministarstava prema godišnjem proračunu, EU projekti, međunarodni fondovi</p>
<p>6. Zahtjevi za liječenjem</p> <ul style="list-style-type: none"> – U cijelosti uskladiti mehanizme prikupljanja podataka o zahtjevima za liječenjem s EU standardima (EMCDDA TDI 2.0 Questionnaire/Standard). – Prilagoditi postojeći računalni program, koji se koristi u Registru Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, novim 	<p>Do 31. prosinca 2009 i kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31.prosinca 2011.</p>	<p>Ured za suzbijanje zlorababe opojnih droga – Nacionalna informacijska jedinica</p>	<p>Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, stručne i znanstvene institucije</p>	<p>Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda i Ministarstva prema godišnjem proračunu, EU projekti, međunarodni fondovi</p>

<p>modifikacijama mehanizama za prikupljanje podataka na tom području.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zajedno s tvrtkom ovlaštenom za postojeći sustav prikupljanja podataka o liječenju izraditi strategiju daljnjeg razvoja informacijskog sustava. – Realizirati integraciju podataka iz “novih izvora” (zatvorski sustav, nevladine organizacije) u postojeći Registar osoba liječenih zbog zlouporabe psihoaktivnih droga u Republici Hrvatskoj. – Pri Nacionalnoj informacijskoj jedinici za droge razviti sustav prikupljanja informacija o uslugama liječenja/rehabilitacije ovisnika koje pružaju zdravstvene ustanove i organizacije civilnog društva. – Organizirati edukaciju osoba koje će biti ovlaštene za prikupljanje podataka i izvještavanje iz „novih izvora“ (organizacija civilnog društva i ostalih koji nisu do sada dostavljali podatke u Registar) radi upoznavanja s protokolima postupanja, zadaćama i obvezama te radom u relevantnim informacijskim programima. – Razmotriti mogućnost uspostave posebnog sustava kodiranja (asimetrično elektronsko šifriranje, mehaničko kodiranje) u svrhu izrade jedinstvenog identifikatora. – Uspostaviti informatički sustav koji će omogućavati objedinjavanje podataka o liječenim ovisnicima u zatvorskom sustavu i u terapijskim zajednicama s Registrom osoba liječenim zbog zlouporabe opojnih droga. 				
<p>7. Prevencija</p> <ul style="list-style-type: none"> – Izraditi elaborat o sastavnicama većih projekata na području prevencije, koordiniranih na nacionalnoj 	<p>Do 31. prosinca 2009 i kontinuirano</p>	<p>Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga – Nacionalna</p>	<p>Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo obitelji, branitelja i</p>	<p>Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda i ministarstava prema godišnjem</p>

<p>razini kako bi se mogla formulirati operativna definicija "primarne prevencije ovisnosti" i dosljedno primjenjivati.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Aktivirati Radnu skupinu za smanjenje potražnje droga kako bi se potaknula razmjena informacija između relevantnih institucija, definirala prevencija ovisnosti te osigurao daljnji razvoj preventivnih programa kao i njihova evaluacija. – Sukladno terminologiji i definicijama EMCDDA-a, a u suradnji s glavnim akterima na području prevencije ovisnosti, usuglasiti i definirati razine i vrste prevencije uzimajući u obzir ciljane skupine i komponente. – Izraditi detaljan popis svih nositelja preventivnih aktivnosti u RH uključujući lokalnu razinu i definirati njihove glavne aktivnosti sukladno tipu preventivne aktivnosti, komponentama aktivnosti i provedenoj evaluaciji. – Osigurati primjenu koncepta EMCDDA-a o znanstveno utemeljenim praksama na nacionalnoj razini. – Pri Nacionalnoj informacijskoj jedinici za droge ustrojiti bazu projekata i programa koji se u RH provode, planiraju provoditi ili su provedeni na području smanjenja potražnje droga, te o rezultatima njihove evaluacije. 	<p>od 01.siječnja 2009. do 31.prosinca 2011.</p>	<p>informacijska jedinica</p>	<p>međugeneracijske solidarnosti, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Agencija za odgoj i obrazovanje, stručne i znanstvene institucije, nezavisni stručnjaci, nevladine organizacije</p>	<p>proračunu, EU projekti, međunarodni fondovi</p>
---	--	-------------------------------	--	--

POKAZATELJI PROVEDBE: Broj provedenih istraživanja i analiza, Stupanj usklađenosti indikatora sa zahtjevima EMCDDA-a, Ustrojene baze podataka, Broj provedenih edukacija, Uspostavljen informatički sustav o liječenim ovisnicima i Prema izvršenom.

Cilj 3.: Unaprjeđenje razvoja indikatora EMCDDA "Zahtjevi za liječenjem".

Mjera 3. U suradnji s Uredom za suzbijanje zlouporabe opojnih droga Vlade RH osmisliti odgovarajući format modificiranog Pampidou upitnika za prikupljanje podataka o ovisnicima zatvorenicima za Registar osoba liječenih zbog zlouporabe opojnih droga u RH. I nadalje nastaviti prikupljati podatke sukladno standardima EMCDDA-a i potrebi Nacionalne informacijske jedinice za droge pri Uredu za suzbijanje zlouporabe opojnih droga Vlade RH.

PROVEDBENE AKTIVNOSTI	ROKovi IZVRŠENJA	NOSITELJI	SURADNICI U PROVEDBI	FINANCIJSKA SREDSTVA
<p>1. Prikupljanje podataka o ovisnicima zatvorenicima za Registar osoba liječenih zbog zlouporabe opojnih</p>	<p>Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do</p>	<p>Ministarstvo pravosuđa - Uprava za</p>	<p>Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga Vlade RH,</p>	<p>Sredstva Državnog proračuna RH za rad Uprave prema</p>

droga u RH.	31.prosinca 2011.	zatvorski sustav	Hrvatski zavod za javno zdravstvo	godišnjem proračunu
2. Evidentiranje i prikupljanje podataka o ovisnicima u zatvorskom sustavu koji izdržavaju kaznu dulju od 6 mjeseci, sukladno standardiziranom obrascu-tablica ST12 EMCDDA i potrebi Nacionalne informacijske jedinice za droge pri Uredu za suzbijanje zlouporabe opojnih droga Vlade RH.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31.prosinca 2011.	Ministarstvo pravosuđa - Uprava za zatvorski sustav	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga Vlade RH	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Uprave prema godišnjem proračunu

POKAZATELJI PROVEDBE: Brojčani podatci prema varijablama iskazanim u tablici ST12 EMCDDA o zatvorenicima ovisnicima koji izdržavaju kaznu zatvora dulju od 6 mjeseci, te podatci namijenjeni vođenju Registra osoba liječenih zbog zlouporabe opojnih droga u RH.

4.3. SMANJENJE POTRAŽNJE DROGA

4.3.1. PREVENCIJA

4.3.1.1. Prevencija ovisnosti među djecom i mladima

Cilj 1. Osigurati dosljedno i kontinuirano provođenje programa prevencije u svim odgojno-obrazovnim ustanovama.

Mjera1. Organizirati stručne skupove o prevenciji ovisnosti, seminare i edukacije edukatora i ostalih stručnjaka koji djeluju u području prevencije ovisnosti te dosljedno provoditi školske preventivne programe u odgojno-obrazovnim ustanovama.

PROVEDBENE AKTIVNOSTI	ROKOV IZVRŠENJA	NOSITELJI	SURADNICI U PROVEDBI	FINANCIJSKA SREDSTVA
1. Organizirati sustavnu edukaciju učitelja, nastavnika, stručnih suradnika i ostalih stručnjaka u odgojno-obrazovnim ustanovama za rad na prevenciji ovisnosti i suzbijanju zlouporabe opojnih droga.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31.prosinca 2011.	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Agencija za odgoj i obrazovanje, stručne i znanstvene institucije, nezavisni stručnjaci, nevladine organizacije	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva prema godišnjem proračunu
2. Jednom na godinu organizirati sastanak o temi prevencije ovisnosti za voditelje školskih preventivnih programa i sve stručnjake koji su uključeni u provođenje preventivnih programa u odgojno-obrazovnom sustavu.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31.prosinca 2011.	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Hrvatski	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva prema godišnjem proračunu

			zavod za javno zdravstvo, Agencija za odgoj i obrazovanje	
3. Osigurati kontinuiranu i dosljednu provedbu programa prevencije ovisnosti u svim odgojno-obrazovnim ustanovama tijekom školske godine i nadzirati provedbu školskih preventivnih programa.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	Agencija za odgoj i obrazovanje	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva i Agencije prema godišnjem proračunu

POKAZATELJI PROVEDBE: Broj održanih sastanaka, edukacija te broj, vrsta i kvaliteta školskih preventivnih programa.

Cilj 2.: Poticanje, potpora i provedba preventivnih programa za djecu i mlade; poticanje i provedba projekata koji se odnose na prevenciju zlouporabe droga i promicanje zdravih stilova života, s naglaskom na obuhvat rizičnih skupina mladih; provođenje medijskih, promotivnih i edukativnih akcija u sklopu kampanje borbe protiv ovisnosti; edukacija djece, mladih i roditelja u sklopu rada obiteljskih centara.

Mjera 2.1. Raspisivanje natječaja za projekte i programe nevladinih organizacija koji pridonose borbi protiv droga i svih oblika ovisnosti, a usmjereni su na organizirano provođenje slobodnog vremena djece i mladih u svrhu prevencije ovisnosti, prevenciju i tretman poremećaja u ponašanju s naglaskom na eksperimentiranje sa sredstvima ovisnosti, vršnjačku pomoć s ciljem prevencije zlouporabe opojnih droga i svih drugih oblika ovisnosti kod mladih te promicanje i unaprjeđivanje zdravih stilova života mladih s naglaskom na promjenu stavova vezanih uz konzumiranja sredstava ovisnosti, kao i obilježavanje Međunarodnog dana i Mjeseca borbe protiv ovisnosti radi promicanja i unaprjeđivanja zdravlja i zdravih stilova života mladih u sklopu Nacionalne kampanje borbe protiv ovisnosti.

PROVEDBENE AKTIVNOSTI	ROKovi IZVRŠENJA	NOSITELJI	SURADNICI U PROVEDBI	FINANCIJSKA SREDSTVA
1. Raspisivanje redovnih godišnjih natječaja za projekte i programe nevladinih organizacija koji su usmjereni na organizirano provođenje slobodnog vremena djece i mladih u svrhu prevencije ovisnosti, te edukaciju edukatora mladih o prevenciji zlouporabe opojnih droga.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Prihodi od igara na sreću: 4.258.029,00 kn (Aktivnost- 558053 Potpora za programe usmjerene djeci i mladima, račun 3811 Tekuće donacije u novcu)
2. Praćenje provedbe i evaluacija financiranih projekata i programa.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga, nezavisni stručnjaci	43.000,00 kn (Aktivnost - 558053 Potpora za programe usmjerene djeci i mladima, račun 3237 Intelektualne i osobne usluge)
3. Medijsko obilježavanje Međunarodnog dana borbe protiv zlouporabe droga - Izraditi i publicirati informativne i edukativne letke, brošure i druge materijale za djecu, mlade i roditelje.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga,	100.000,00 (Aktivnost 653010 Povjerenstvo Vlade RH za prevenciju poremećaja u ponašanju djece i

			nezavisni stručnjaci	mladih, računi: 3233 Usluge promidžbe i informiranja i 3239 Ostale usluge)
4. Sudjelovanje u medijskim i promotivnim aktivnostima na nacionalnoj razini, usmjerenim obilježavanju Mjeseca borbe protiv ovisnosti.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo pravosuđa	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva prema godišnjem proračunu
5. Uključivanje klubova za mlade, info centara i obiteljskih centara u obilježavanje Mjeseca borbe protiv ovisnosti pozivanjem na organiziranje edukativnih predavanja, tribina i sl.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti	Klubovi za mlade, Info centri za mlade, Obiteljski centri i nezavisni stručnjaci	Nisu potrebna dodatna sredstva.

POKAZATELJI PROVEDBE: Broj financiranih projekata i programa i broj korisnika, Broj evaluiranih projekata i programa i njihova uspješnost, Izdani i objavljeni letci i brošure, Broj medijskih i promotivnih aktivnosti, Broj održanih predavanja, tribina i sl. o temi prevencije ovisnosti i promoviranja zdravih stilova života u klubovima za mlade, te broj mladih uključenih u navedene aktivnosti.

Mjera 2.2. Pružanje informacija mladima kojima je cilj zadovoljavanje njihovih potreba, širokog opsega tema, praktičnih i dostupnih svim mladima, poticanje različitih edukativnih i zabavnih sadržaja vezanih uz promicanje zdravih stilova života.

PROVEDBENE AKTIVNOSTI	ROKovi IZVRŠENJA	NOSITELJI	SURADNICI U PROVEDBI	FINANCIJSKA SREDSTVA
1. U postojećim info centrima za mlade i centrima za mlade omogućiti mladima pristup informacijama vezanim uz prevenciju i zlouporabu opojnih droga i svih ostalih vrsta ovisnosti i promicanje zdravih stilova života.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga, nezavisni stručnjaci	Nisu potrebna dodatna sredstva.
2. Tijekom godišnje edukacije voditelja klubova za mlade jednu temu posvetiti promicanju zdravih stilova života.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti	Klubovi za mlade, nezavisni stručnjaci	Nisu potrebna dodatna sredstva.

POKAZATELJI PROVEDBE: Dostupnost informacija u postojećim info centrima vezanih uz prevenciju i zlouporabu opojnih droga i svih ostalih vrsta ovisnosti i promicanje zdravih stilova života te provedena edukacija voditelja klubova za mlade.

Mjera 2.3. Organiziranje savjetodavnog rada s djecom, mladima i roditeljima u obiteljskim centrima.

PROVEDBENE AKTIVNOSTI	ROKovi IZVRŠENJA	NOSITELJI	SURADNICI U PROVEDBI	FINANCIJSKA SREDSTVA
1. U postojećim Obiteljskim centrima razraditi edukacijske i informativne aktivnosti vezane uz zlouporabu opojnih droga s djecom, mladima i roditeljima.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti	Obiteljski centri, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	Nisu potrebna dodatna sredstva.
2. Razraditi edukacijske i informativne aktivnosti vezane uz promicanje zdravih stilova života među djecom, mladima i roditeljima.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti	Obiteljski centri, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	Nisu potrebna dodatna sredstva.
3. Provoditi programe koji će omogućiti roditeljima stjecanje znanja o uspješnom roditeljstvu.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti	Obiteljski centri, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	Nisu potrebna dodatna sredstva.
4. Provoditi programe prevencije poremećaja u ponašanju kod djece i mladih.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti	Obiteljski centri, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	Nisu potrebna dodatna sredstva.

POKAZATELJI PROVEDBE: Pružanje informacija i provedba edukacija djece, mladih i roditelja u obiteljskim centrima vezanim uz prevenciju zlouporabe droga i promicanje zdravih stilova života, Broj provedenih programa uspješnog roditeljstva i prevencije poremećaja u ponašanju i broj korisnika.

Cilj 3.: Sprječavanje nastanka ovisnosti, pravodobno otkrivanje problema zlouporabe te sprječavanje pogoršanja nastale bolesti u svim stadijima, što uključuje sve oblike tretmana, liječenja i rehabilitacije. Aktivnosti su stoga sveobuhvatno usmjerene na rano otkrivanje, sprječavanje štetnih utjecaja i djelotvorno liječenje.

Mjera 3. Provođenje zdravstvenog odgoja te primarna, sekundarna i tercijarna prevencija ovisnosti i zlouporabe opojnih droga.

PROVEDBENE AKTIVNOSTI	ROKovi IZVRŠENJA	NOSITELJI	SURADNICI U PROVEDBI	FINANCIJSKA SREDSTVA
1. Savjetodavni i edukacijski rad s djelatnicima škola u vezi s problemima eksperimentiranja i zlouporabe sredstava ovisnosti, organiziranje i sudjelovanje na okruglim stolovima, javnim tribinama, u svrhu informiranja i educiranja javnosti te promicanje zdravlja.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	Hrvatski zavod za javno zdravstvo, županijski zavodi za javno zdravstvo-sluzbe za prevenciju ovisnosti i školsku medicinu, sveučilišta, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva i Zavoda prema godišnjem proračunu
2. Savjetovani rad s djecom i mladima koji dolaze samoinicijativno ili na zahtjev stručnih službi ili roditelja, savjetovani rad s obiteljima eksperimentatora.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	Hrvatski zavod za javno zdravstvo, županijski zavodi za javno zdravstvo-sluzbe za prevenciju ovisnosti i školsku	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva i Zavoda prema godišnjem proračunu

			medicinu, sveučilišta, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	
--	--	--	--	--

POKAZATELJI PROVEDBE: Broj i vrsta provedenih seminara, te broj osoba obuhvaćenih seminarima, Kvalitativna evaluacija provedenog, Broj programa na koja su dana stručna mišljenja, Redovita mjesečna izvješća, te podatci dobiveni njihovom analizom i obradom, Broj djece i mladih upućenih u obvezno savjetovanišni tretman, te evaluacija provedenih postupaka, Redovita mjesečna izvješća, te podatci dobiveni njihovom analizom i obradom, Broj i vrsta provedenih programa, Broj tribina i broj prisutnih osoba.

Cilj 4.: Osiguravanje uvjeta za pružanje pravodobne pomoći eksperimentatoru te pomoć obitelji kako bi se pravodobno poduzimale mjere zaštite rizične skupine djece i mladeži te rizičnih obitelji, rano saniranje neprihvatljivih oblika ponašanja i poduzimanje mjera za zaštitu maloljetnika čiji su roditelji na liječenju.

Mjera 4. Poduzimanje odgovarajućih mjera prema rizičnoj skupini djece i mladeži te rizičnim obiteljima.

PROVEDBENE AKTIVNOSTI	ROKovi IZVRŠENJA	NOSITELJI	SURADNICI U PROVEDBI	FINANCIJSKA SREDSTVA
1. Poduzimanje mjera obiteljsko-pravne zaštite prema rizičnoj skupini djece i mladeži te rizičnim obiteljima.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	Centri za socijalnu skrb	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva prema godišnjem proračunu
2. Provoditi alternativne sankcije i posebne obveze uvjetovane u pretpripremnom postupku od Državnog odvjetništva.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	Centri za socijalnu skrb	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva prema godišnjem proračunu

POKAZATELJI PROVEDBE: Pravodobno i redovito poduzimanje mjera obiteljsko-pravne zaštite te redovito sudjelovanje u provođenju alternativnih sankcija i posebnih obveza.

Cilj 5.: Osigurati dosljedno i kontinuirano provođenje preventivnih programa koji trebaju biti jednako dostupni svoj djeci i mladima, unaprijediti cjelokupnu preventivnu strategiju u Republici Hrvatskoj te ujednačiti preventivni sustav na razini države, kao i razviti jedinstvene kriterije za evaluaciju tih programa.

Mjera 5. Izraditi Nacionalni program prevencije ovisnosti za djecu i mlade u odgojno-obrazovnom sustavu, ali i za djecu i mlade koji su izvan sustava školovanja, kojim bi se ujednačio i izgradio preventivni sustav na nacionalnoj razini i odredili minimalni preventivni standardi i programi koji trebaju biti dostupni svoj djeci i mladima tijekom odgojno-obrazovnog procesa.

PROVEDBENE AKTIVNOSTI	ROKovi IZVRŠENJA	NOSITELJI	SURADNICI U PROVEDBI	FINANCIJSKA SREDSTVA
1.Osnovati pri Uredu multidisciplinarnu stručnu radnu skupinu sastavljenu od nezavisnih stručnjaka i predstavnika mjerodavnih ministarstava i ostalih ovlaštenih tijela, koja će biti zadužena za provedbu sljedećih aktivnosti:	Osnivanje skupine do 31. ožujka 2009. Rad Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31.	Ured za suzbijanje zlorabe opojnih droga	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Agencija za odgoj i obrazovanje, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, stručnjaci i predstavnici mladih (učenici i	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda prema godišnjem proračunu

<ul style="list-style-type: none"> – Izvršiti analizu stanja i određivanje potreba u području preventivnog rada s djecom i mladima. – Izraditi standarde prevencije ovisnosti uključujući ujednačavanje koncepata i pojmova. – Sukladno novim spoznajama i znanstvenim dostignućima, izraditi plan edukacije edukatora, organizirati seminare i konferencije o prevenciji ovisnosti i evaluaciji, te dati prijedloge za opću strategiju daljnjeg razvoja preventivnih programa u Republici Hrvatskoj. 	<p>prosina 2011.</p>		<p>studenti), nevladine organizacije</p>	
<p>2. Izraditi Nacionalni program prevencije ovisnosti za djecu i mlade u odgojno-obrazovnom sustavu, ali i djecu i mlade koji su izvan sustava školovanja, koji treba sadržavati sljedeće potprograme:</p> <ul style="list-style-type: none"> – program prevencije ovisnosti za djecu predškolske dobi – program prevencije ovisnosti za djecu školske dobi – program prevencije ovisnosti za studente visokih učilišta – program prevencije ovisnosti za djecu i mladež koja su izvan sustava školovanja – protokol suradnje između odgojno-obrazovnih ustanova i drugih ustanova koje u svom djelokrugu imaju zaštitu i preventivni rad s djecom i mladima te njihovim obiteljima. 	<p>Do 31. prosinca 2009. godine</p>	<p>Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga</p>	<p>Multidisciplinarna stručna radna skupina</p>	<p>Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda prema godišnjem proračunu</p>

POKAZATELJI PROVEDBE: Izrađena analiza potreba u području preventivnog rada i plan edukacija, Izrađen Nacionalni program prevencije ovisnosti sa svim predviđenim potprogramima.

Cilj 6.: Osmisliti i koordinirati provedbu Nacionalne medijske kampanje borbe protiv ovisnosti koja će imati za cilj poticati provođenje Akcijskog plana suzbijanje zlouporabe opojnih droga na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, te podizati razinu svijesti javnosti o problemu ovisnosti i mogućnostima preventivnog djelovanja na ovaj problem.

Mjera 6. Izraditi Nacionalnu kampanju borbe protiv ovisnosti o drogama koja će djelotvornije educirati djecu i mlade te cjelokupnu javnost o štetnom utjecaju droga, djelovati na promjene stajališta mladih o konzumiranju droga, podizati razinu svijesti javnosti o širini i dimenzijama problema ovisnosti o drogama te uključiti što veći broj građana i institucija u borbu protiv ovisnosti i provođenje Akcijskog plana na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te koordinirati njihovu provedbu.

PROVEDBENE AKTIVNOSTI	ROKVI IZVRŠENJA	NOSITELJI	SURADNICI U PROVEDBI	FINANCIJSKA SREDSTVA
1. Imenovati stručni tim za izradu programa aktivnosti, definiranje ciljeva, ciljnih skupina, izradu poruka i načina uključivanja različitih nositelja nacionalne kampanje borbe protiv ovisnosti.	Do 31. ožujka 2009.	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo unutarnjih poslova, Agencija za obrazovanje odraslih, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, predstavnici organizacija civilnog društva i ostalih relevantnih institucija, nezavisni stručnjaci	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda i ministarstava prema godišnjem proračunu
2. Izraditi program aktivnosti kampanje s posebnim naglaskom na osmišljavanje poruka upućenih mladima, izradu i osmišljavanje spotova, plakata, organiziranje javnih manifestacija i drugih aktivnosti, te definirati način evaluacije medijske kampanje.	Do 31. ožujka 2009.	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Stručni tim	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda
3. Izraditi promidžbeno-edukativne materijale o štetnosti opojnih droga koji su namijenjeni djeci, mladeži i njihovim roditeljima, te publicirati informativne i edukativne letke, brošure i druge materijale za djecu, mlade i roditelje.	Do 30. travnja 2009. i kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Agencija za obrazovanje odraslih, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, predstavnici organizacija civilnog društva i ostalih relevantnih institucija, nezavisni stručnjaci	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda i ministarstava prema godišnjem proračunu
4. Emitirati edukativno-informativne emisije s ciljem obrazovanja i informiranja djece, mladeži, roditelja i ostalih građana o utjecaju i štetnostima opojnih droga.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo unutarnjih poslova, Agencija za obrazovanje odraslih, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, predstavnici organizacija	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda i ministarstava prema godišnjem proračunu

			civilnog društva i ostalih relevantnih institucija, nezavisni stručnjaci	
5. Izraditi program obilježavanja i prigodnim aktivnostima na nacionalnoj razini obilježiti Međunarodni dan borbe protiv zlouporabe droga i nezakonitog prometa drogama i Mjesec borbe protiv ovisnosti.	Do 26. lipnja 2009. godine i kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo unutarnjih poslova, Agencija za obrazovanje odraslih, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, predstavnici organizacija civilnog društva i ostalih relevantnih institucija, nezavisni stručnjaci	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda i ministarstava prema godišnjem proračunu
6. Osmisliti posebne aktivnosti suzbijanja zlouporabe opojnih droga (posebice za vrijeme ljetnih praznika) na mjestima okupljanja mladih, kao što su disco klubovi, rave partiji, koncerti, ljetovališta, kampovi, maturalna putovanja i druga mjesta okupljanja mladih.	Do 31. svibnja 2009. godine i kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo unutarnjih poslova, Agencija za obrazovanje odraslih, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, predstavnici organizacija civilnog društva i ostalih relevantnih institucija, nezavisni stručnjaci	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda i ministarstava prema godišnjem proračunu
7. S ciljem evaluacije nacionalne kampanje provesti istraživanje javnog mnijenja, posebice djece i mladih, o stajalištima prema ovisnosti i konzumiranju droga kao i o mogućnostima djelovanja cjelokupne javnosti na taj problem, te rezultate evaluacije publicirati u zasebnoj brošuri.	Do 31. svibnja 2009. godine i kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Nezavisne agencije i stručnjaci	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda prema godišnjem proračunu

POKAZATELJI PROVEDBE: Imenovani stručni tim, Izrađen i proveden program aktivnosti Medijske kampanje na godišnjoj razini, Obilježen Međunarodni dan borbe protiv zlouporabe droga i nezakonitog prometa drogama i Mjesec borbe protiv ovisnosti, Izrađeni i distribuirani edukativno-promidžbeni materijali, Izrađen i proveden poseban program preventivnih aktivnosti za djecu i mlade za vrijeme ljetnih praznika, Evaluirana nacionalna medijska kampanja te njezini rezultati publicirani u posebnoj brošuri.

4.3.1.2. Prevencija ovisnosti na radnom mjestu

Cilj 1.: Unaprijediti sustav prevencije i suzbijanja zlouporabe opojnih droga na radnim mjestima u skladu s preventivnim programima sprječavanja zlouporabe ilegalnih i legalnih droga na radnim mjestima, osobito na radnim mjestima s posebnim uvjetima rada i radnim mjestima s povećanim rizikom zlouporabe droga, zatim uskladiti i doraditi zakonske propise, te izraditi stručne protokole kojima bi se regulirali uvjeti utvrđivanja zdravstvene sposobnosti kao i način utvrđivanja koncentracije opojnih droga i psihoaktivnih tvari u organizmu.

Mjera 1. Trajno sustavno planiranje, praćenje provedbe, raščlambe i uvođenja novih učinkovitih mjera i aktivnosti u području prevencije i suzbijanja zlouporabe opojnih droga na radnom mjestu, posebice unutar državnih tijela s posebnim uvjetima rada, kao što su Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo obrane i Oružane snage RH, kao i unaprjeđenje koordinacije i suradnje među ustrojstvenim cjelinama MO i OS RH.

PROVEDBENE AKTIVNOSTI	ROKOWI IZVRŠENJA	NOSITELJI	SURADNICI U PROVEDBI	FINANCIJSKA SREDSTVA
1. Osigurati provedbu i provoditi nadzor nad provedbom odredbi o prevenciji ovisnosti na radnim mjestima sukladno članku 17. Zakona o izmjena i dopunama Zakona o zaštiti na radu (NN 86/2008).	Kontinuirano, od 1. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Zavod za zaštitu zdravlja i sigurnosti na radu	Hrvatski zavod za medicinu rada, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Državni inspektorat, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva	Sredstva Državnog proračuna RH za rad ministarstava
2. Osigurati provedbu i provoditi nadzor nad provedbom odredbi o prevenciji ovisnosti na radnim mjestima na razini Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske.	Kontinuirano, od 1. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo obrane RH	Ustrojstvene cjeline Ministarstva obrane i Oružanih snaga RH	Sredstva Državnog proračuna RH za rad ministarstava
3. Koordinacija rada svih ustrojstvenih cjelina MO i GS OS-a RH koje obavljaju poslove prevencije i suzbijanja zlouporabe opojnih droga i drugih sredstava ovisnosti.	Kontinuirano, od 1. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo obrane i Oružane snage RH	Ustrojstvene cjeline Ministarstva obrane i Oružanih snaga RH	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva obrane prema godišnjem proračunu
4. Planiranje i raščlamba svih aktivnosti u području prevencije i suzbijanja zlouporabe opojnih droga i drugih sredstava ovisnosti na razini MO i GS OS-a RH.	Kontinuirano, od 1. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo obrane i Oružane snage RH	Struke koje se unutar Ministarstva obrane i Oružanih snaga RH bave problemima ovisnosti	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva obrane prema godišnjem proračunu
5. Unutarnja evaluacija postojećih programa, mjera i aktivnosti u području prevencije i suzbijanja zlouporabe opojnih droga i drugih sredstava ovisnosti unutar Ministarstva obrane i Oružanih snaga RH.	Kontinuirano, od 1. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo obrane i Oružane snage RH	Struke koje se unutar Ministarstva obrane i Oružanih snaga RH bave problemima ovisnosti	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva obrane prema godišnjem proračunu

6. Praćenje raširenosti zlouporabe opojnih droga i drugih sredstava ovisnosti u Ministarstvo obrane i Oružane snage RH	Kontinuirano, od 1. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Uprava za ljudske resurse MORH-a	Vojni psiholozi OS RH	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva obrane prema godišnjem proračunu
7. Provoditi mjere zdravstvene zaštite i drugih propisanih postupaka za pripadnike MO i OS RH s dijagnozama iz područja bolesti ovisnosti	Kontinuirano, od 1. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Uprava za ljudske resurse MORH-a	Vojni liječnici, mjerodavne ustrojbene cjeline MO i OS RH	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva obrane prema godišnjem proračunu
8. Provedba „Programa psihološke prevencije ovisnosti u OS RH“.	Kontinuirano, od 1. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Uprava za ljudske resurse MORH-a	Vojni psiholozi OS RH	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva obrane prema godišnjem proračunu
9. Provedba preventivne djelatnosti nadzora i detekcije opojnih droga.	Kontinuirano, od 1. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Pukovnija vojne policije	Ustrojstvene cjeline Ministarstva obrana i Oružanih snaga RH	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva obrane prema godišnjem proračunu
10. Donošenje posebnog cjelovitog «Programa mjera za prevenciju i suzbijanje zlouporabe sredstava ovisnosti među pripadnicima OS RH».	Do 31. prosinca 2010.	Ministarstvo obrane i Oružane snage RH	Stručna radna skupina	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva obrane prema godišnjem proračunu

POKAZATELJI PROVEDBE: Broj i vrsta provedenih aktivnosti predviđenih programom, Izvješća rezultata ispitivanja razmjera ovisnosti, Broj pripadnika OS-a RH s dijagnozama bolesti ovisnosti prema važećim pravilnicima, Broj i vrsta stegovnih postupaka, Uskladiti i doraditi zakonske propise, Broj i vrsta detektiranih opojnih droga.

4.3.2. LIJEČENJE I SOCIJALNI TRETMAN

4.3.2.1. Zdravstvena skrb o ovisnicima o drogama

Cilj 1.: Smanjenje potražnje opojnih droga i smanjenje štete nastale konzumiranjem opojnih droga.

Mjera 1. Oblikovanje doktrine u liječenju bolesti ovisnosti, provođenje i nadziranje njezine primjene, rad s konzumentima i ovisnicima uključujući nadzor nad provođenjem specifične farmakoterapije te savjetovani rad s obiteljima eksperimentatora.

PROVEDBENE AKTIVNOSTI	ROKOVI IZVRŠENJA	NOSITELJI	SURADNICI U PROVEDBI	FINANCIJSKA SREDSTVA
1. Oblikovanje doktrine zdravstvenog aspekta liječenja bolesti ovisnosti te koordinacija i nadzor njezine primjene.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Referentni centar Ministarstva zdravstva i	Hrvatski zavod za javno zdravstvo, županijski zavodi za javno zdravstvo-službe za prevenciju ovisnosti, liječnici primarne zdravstvene zaštite	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva i Zavoda prema godišnjem proračunu

		socijalne skrbi za ovisnosti o drogama		
2. Provođenje testiranja urina na droge u skupinama ili kod pojedinaca s rizičnim ponašanjima prema stručno usuglašenim smjernicama, kao i kod ovisnika prije i za vrijeme tretmana.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Hrvatski zavod za javno zdravstvo	Županijski zavodi za javno zdravstvo- službe za prevenciju ovisnosti i službe za školsku medicinu, liječnici primarne zdravstvene zaštite, bolnice, stacionarne ustanove, specijalističko-konzilijarne ustanove i ordinacije, primarna zdravstvena zaštita, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	Sredstva jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, posebni programi, sredstva Državnog proračuna RH za rad Zavoda prema godišnjem proračunu
3. Provođenje individualne i grupne psihoterapije i edukacije te kontrola apstinencije.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Županijski zavodi za javno zdravstvo- službe za prevenciju ovisnosti, liječnici primarne zdravstvene zaštite, Referentni centar Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi za ovisnosti o drogama	Hrvatski zavod za javno zdravstvo, psihijatrijske bolnice i psihijatrijska specijalističko-konzilijarna služba	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Zavoda prema godišnjem proračunu
4. Praćenje rehabilitacije i nadzora skrbi o konzumentima i ovisnicima u procesu odvikavanja i održavanja.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Županijski zavodi za javno zdravstvo- službe za prevenciju ovisnosti, liječnici primarne zdravstvene zaštite, centri za socijalnu skrb	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Referentni centar Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi za ovisnosti o drogama, Hrvatski zavod za javno zdravstvo	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Zavoda prema godišnjem proračunu
5. Nadzor nad provođenjem specifične medikamentozne terapije.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Hrvatski zavod za javno zdravstvo	Županijski zavodi za javno zdravstvo- službe za prevenciju ovisnosti, liječnici primarne zdravstvene zaštite, Referentni centar Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi za ovisnosti o drogama	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Zavoda prema godišnjem proračunu
6. Provođenje mjere obveznog liječenja ovisnika po odredbi ovlaštenog suda.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31.	Županijski zavodi za javno zdravstvo- službe	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo pravosuđa,	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Zavoda prema

	prosinca 2011.	za prevenciju ovisnosti, psihijatrijske zdravstvene ustanove	Hrvatski zavod za javno zdravstvo	godišnjem proračunu
7. Osiguranje dodatnih smještajnih kapaciteta i provođenje detoksikacije i liječenja.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Bolničke zdravstvene ustanove	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, županijski zavodi za javno zdravstvo- službe za prevenciju ovisnosti, specijalističko-konzilijarne ustanove i ordinacije, Referentni centar Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi za ovisnosti o drogama	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje prema godišnjem proračunu
8. Primjena smjernica za farmakoterapiju ovisnika metadonom i buprenorfinom.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Referentni centar za ovisnosti, Hrvatski zavod za javno zdravstvo	Županijski zavodi za javno zdravstvo, izabrani liječnici obiteljske medicine, bolničke zdravstvene ustanove, specijalističko-konzilijarna zdravstvena zaštita	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Zavoda i Ministarstva prema godišnjem proračunu

POKAZATELJI PROVEDBE: Izrada smjernica i protokola za tretman, te praćenje primjene i procjena učinkovitosti, Broj provedenih testiranja i analiza rezultata, Broj osoba obuhvaćenih edukacijom i psihoterapijom, Broj osoba u skrbi, Broj osoba na terapiji te evaluacija provedene terapije, Broj liječenih ovisnika te evaluacija provedenih mjera.

4.3.2.2. Socijalna skrb o ovisnicima

Cilj 1.: Unaprijediti, pratiti i vrednovati programe rada u ustanovama koje se bave pružanjem pomoći ovisnicima te unaprijediti zakonske propise koji reguliraju to područje.

Mjera 1. Izmjene i dopune Odluke o mreži domova socijalne skrbi koju obavljaju vjerske zajednice, udruge i druge domaće i strane pravne ili fizičke osobe, kojom se utvrđuje potreba za pružanjem pomoći ovisnicima o opojnim drogama u skladu s potrebama na području Republike Hrvatske.

PROVEDBENE AKTIVNOSTI	ROKovi IZVRŠENJA	NOSITELJI	SURADNICI U PROVEDBI	FINANCIJSKA SREDSTVA
1. Imenovanje Povjerenstva za izradu Prijedloga o izmjeni i dopuni odluke o mreži.	31. prosinca 2009.	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva prema godišnjem proračunu
2. Rad na izradi Prijedloga o izmjeni i dopuni mreže.	31. prosinca 2010.	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga, nezavisni stručnjaci	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva prema godišnjem proračunu

3. Primjena donesenih izmjena i dopuna mreže nakon objave u Narodnim novinama.	31. prosinca 2011.	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva prema godišnjem proračunu
---	--------------------	--	---	--

POKAZATELJI PROVEDBE: Imenovano Povjerenstvo za izradu Prijedloga o izmjeni i dopuni odluke o mreži, primjena donesenih izmjena i dopuna mreže.

Cilj 2.: Uložiti dodatne napore u planiranje i provedbu programa za resocijalizaciju ovisnika koje je moguće motivirati za potpuno odvikavanje.

Mjera 2. Ustrojavanje terapijskih zajednica za korisnike s problemima ovisnosti.

PROVEDBENE AKTIVNOSTI	ROKovi IZVRŠENJA	NOSITELJI	SURADNICI U PROVEDBI	FINANCIJSKA SREDSTVA
1. Planiranje financijskih sredstava u državnom proračunu za ugovaranje pružanja usluga resocijalizacije ovisnika.	31. prosinca 2009.	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	Ministarstvo financija	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva prema godišnjem proračunu
2. Sklapanje ugovora o pružanju usluga.	Od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, nevladine organizacije	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva prema godišnjem proračunu
3. Osiguravanje provođenja sudske odgojne mjere upućivanja u posebnu odgojnu ustanovu za počinitelje kaznenih djela uz program odvikavanja.	30. lipnja 2010.	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	Centri za socijalnu skrb	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva prema godišnjem proračunu
4. Provedba stručnih i inspekcijskih nadzora.	31. prosinca 2011.	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi		Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva prema godišnjem proračunu

5. Evaluacija uspješnosti provedenih programa rehabilitacije i resocijalizacije.	31. prosinca 2011.	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi		Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva prema godišnjem proračunu
---	--------------------	--	--	--

POKAZATELJI PROVEDBE: Planirana sredstva za ugovaranje, Sklopljeni ugovori, Osigurano provođenje sudske odgojne mjere upućivanja u posebnu odgojnu ustanovu za počinitelje kaznenih djela uz program odvikavanja, Provođeni stručni i inspekcijski nadzori, Broj novih ugovora.

4.3.3. SMANJENJE ŠTETE

Cilj 1.: Smanjenje štete nastale uzimanjem opojnih droga.

Mjera 1. Smanjenje smrtnosti od predoziranja opojnim drogama, sprječavanje širenja zaraznih bolesti (HIV-a/AIDS-a, hepatitisa B i C).

PROVEDBENE AKTIVNOSTI	ROKOVI IZVRŠENJA	NOSITELJI	SURADNICI U PROVEDBI	FINANCIJSKA SREDSTVA
1. Provoditi programe smanjenja štete kao što je podjela čistog pribora intravenoznim ovisnicima, vanjski rad s ovisnicima, savjetovanje i slično.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	Nevladine organizacije koje se bave programima smanjenja štete	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva, sredstva Global fonda i lutrijska sredstva
2. Unaprijediti rad i potaknuti otvaranje savjetovališta za dobrovoljno i anonimno testiranje na HIV, B i C hepatitis.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatski zavod za javno zdravstvo	Županijski zavodi za javno zdravstvo	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva, sredstva Global fonda i lutrijska sredstva
3. Izraditi višegodišnju analizu uzroka povećanja smrtnosti među ovisnicima i izraditi i provesti poseban program smanjenja smrtnosti uzrokovane predoziranjem opojnim drogama.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Referentni centar za ovisnosti, Hrvatski zavod za javno zdravstvo	Županijski zavodi za javno zdravstvo, izabrani liječnici obiteljske medicine, bolničke zdravstvene ustanove	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva i lutrijska sredstva
4. Provođenje toksikoloških analiza uz obdukciju umrlih od opojnih droga.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	Zavod za sudsku medicinu i kriminalistiku	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva i lutrijska sredstva i sredstva Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa

POKAZATELJI PROVEDBE: Broj podijeljenog čistog pribora, Broj savjetovanja i izvršenih anonimnih testiranja, Izrađen preventivni program, Broj provedenih toksikoloških analiza kod obdukcija umrlih od opojnih droga.

4.3.4. RESOCIJALIZACIJA OVISNIKA O DROGAMA

Cilj 1.: Ponovno uključiti bivše ovisnike u društvo na svim područjima, a posebno s ciljem razvijanja socijalnih vještina te poticanja izobrazbe i zapošljavanja, prekvalifikacije, uključivanja u različite kulturne, športske i edukativne aktivnosti.

Mjera 1. Osigurati dosljedno i kontinuirano provođenje Projekta resocijalizacije ovisnika o drogama koji su završili neki od programa rehabilitacije i odvikavanja od ovisnosti u terapijskoj zajednici ili zatvorskom sustavu, te ovisnika koji su u izvanbolničkom tretmanu i duže vrijeme stabilno održavaju apstinenciju i pridržavaju se propisanog načina liječenja u svim županijama u Republici Hrvatskoj sukladno obvezama i zaduženjima pojedinih nositelja definiranih u Protokolu suradnje i postupanja mjerodavnih državnih tijela i ustanova i organizacije civilnog društva u provedbi Projekta resocijalizacije ovisnika o drogama.

PROVEDBENE AKTIVNOSTI	ROKovi IZVRŠENJA	NOSITELJI	SURADNICI U PROVEDBI	FINANCIJSKA SREDSTVA
1. Koordinirati i pratiti provedbu Projekta resocijalizacije ovisnika o drogama sukladno Protokolu suradnje i postupanja mjerodavnih državnih tijela, ustanova i organizacija civilnog društva u provedbi Projekta.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga, Središnja služba Hrvatskog zavoda za zapošljavanje	Stručna radna skupina za izradu i praćenje provedbe Projekta resocijalizacije	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda
2. Provoditi promociju i predstavljanje projekta županijskim povjerenstvima, gospodarstvenicima i svim ostalim relevantnim institucijama s ciljem senzibiliziranja javnosti za njegovu provedbu.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, centri za socijalnu skrb, službe za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti županijskih zavoda za javno zdravstvo, područne službe HZZ-a, udruge poslodavaca i nevladine organizacije	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda, zavoda i ministarstava prema godišnjem proračunu i proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
3. Provoditi edukaciju stručnjaka i volontera za rad na području resocijalizacije liječenih ovisnika.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo pravosuđa - Uprava za zatvorski sustav, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Hrvatski	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda, zavoda i ministarstava prema godišnjem proračunu i proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

			zavod za javno zdravstvo, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, centri za socijalnu skrb, službe za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti županijskih zavoda za javno zdravstvo, područne službe HZZ-a, udruge poslodavaca i nevladine organizacije	
4. Na temelju analize stanja o broju rehabilitiranih ovisnika, njihovoj motiviranosti za obrazovanje i zapošljavanje te potrebama tržišta rada u pojedinim županijama predlagati mjere za nadopunjavanje projekta resocijalizacije.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo pravosuđa - Uprava za zatvorski sustav, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, centri za socijalnu skrb, službe za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti županijskih zavoda za javno zdravstvo, područne službe HZZ-a, udruge poslodavaca i nevladine organizacije	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda, zavoda i ministarstava prema godišnjem proračunu i proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
5.Osmišljavati i provoditi programe izobrazbe i stručne prekvalifikacije ovisnika o drogama na temelju relevantnih statističkih pokazatelja o stručnoj spremi ovisnika i njihovoj motiviranosti za doškoloavanje.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo pravosuđa - Uprava za zatvorski sustav, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, centri za socijalnu skrb, službe za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti županijskih zavoda za javno zdravstvo, područne službe HZZ-a, udruge poslodavaca i nevladine organizacije	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda, zavoda i ministarstava prema godišnjem proračunu i proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
6. Pratiti provođenje individualnih programa resocijalizacije, provoditi evaluaciju i izrađivati izvješća o provođenju individualnih programa.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Domovi za ovisnike, terapijske zajednice, zatvorske ustanove, centri za socijalnu skrb, područne službe Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, službe za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti županijskih zavoda za javno zdravstvo	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda i ostalih nositelja, proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
7. Izraditi prijedlog mjera za	Do 31. ožujka	Ministarstvo	Ministarstvo znanosti,	Sredstva Državnog

<p>poticanje obrazovanja ciljne skupine kroz Nacionalni provedbeni plan zapošljavanja 2009. – 2011. godine.</p>	<p>2009.</p>	<p>gospodarstva, rada i poduzetništva, Hrvatski zavod za zapošljavanje</p>	<p>obrazovanja i športa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, centri za socijalnu skrb, udruge poslodavaca i nevladine organizacije</p>	<p>proračuna RH za rad ministarstava, Ureda i Zavoda prema godišnjem proračunu i proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave</p>
<p>8. Izraditi prijedlog mjera za poticanje zapošljavanja ciljne skupine kroz Nacionalni provedbeni plan zapošljavanja 2009. – 2011. godine.</p>	<p>Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.</p>	<p>Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Hrvatski zavod za zapošljavanje</p>	<p>Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, centri za socijalnu skrb, udruge poslodavaca i nevladine organizacije</p>	<p>Sredstva Državnog proračuna RH za rad ministarstava, Ureda i Zavoda prema godišnjem proračunu i proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave</p>
<p>9. Provedba mjera za poticanje obrazovanja: profesionalno usmjeravanje (informiranje i savjetovanje; procjena psihofizičkih mogućnosti u svrhu obrazovanja, odnosno upućivanja na odgovarajući oblik rehabilitacije, identifikacija obrazovnih potreba, financiranje / sufinanciranje obrazovanja, grupno savjetovanje (radionice) za samoprocjenu vlastitih mogućnosti i definiranje profesionalnih ciljeva te unaprjeđenja kompetencija za aktivno traženje posla).</p>	<p>Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.</p>	<p>Hrvatski zavod za zapošljavanje, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva</p>	<p>Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo pravosuđa - Uprava za zatvorski sustav, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, centri za socijalnu skrb, udruge poslodavaca i nevladine organizacije</p>	<p>Sredstva Državnog proračuna RH za rad ministarstava, Ureda i Zavoda prema godišnjem proračunu i proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave</p>
<p>10. Provedba mjera za poticanje zapošljavanja: profesionalno usmjeravanje (informiranje i savjetovanje; procjena psihofizičkih mogućnosti u svrhu zapošljavanja, odnosno financiranja ili sufinanciranja zapošljavanja).</p>	<p>Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.</p>	<p>Hrvatski zavod za zapošljavanje</p>	<p>Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo pravosuđa - Uprava za zatvorski sustav, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, centri za socijalnu skrb, udruge poslodavaca i nevladine organizacije</p>	<p>Sredstva Državnog proračuna RH za rad ministarstava, Ureda i Zavoda prema godišnjem proračunu i proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave</p>
<p>11. Pronaći rješenja pomoću kojih bi se ovisnicima koji su u nekom od tretmana liječenja ili onima koji su uspješno završili neki od tretmana liječenja omogućio završetak osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja ili</p>	<p>Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.</p>	<p>Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa</p>	<p>Osnovne i srednje škole, Agencija za obrazovanje odraslih, Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga</p>	<p>Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva prema godišnjem proračunu</p>

prekvalifikacija zanimanja.				
12. Osigurati dosljedno i kontinuirano provođenje Projekta resocijalizacije ovisnika o drogama u zatvorskom sustavu. <ul style="list-style-type: none"> - Provođenje anketiranja u zatvorima i kaznionicama i izrada popisa zatvorenika ovisnika zainteresiranih za programe doškoloavanja, prekvalifikacije i zapošljavanja - Provođenje psihologijskog testiranja i obrada liječnika medicine rada u svrhu utvrđivanja radne i zdravstvene sposobnosti - Izrada individualnog izvješća o provedbi programa prekvalifikacije ili doškoloavanja. 	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo pravosuđa - Uprava za zatvorski sustav	Ured za suzbijanje zlorabe opojnih droga, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Hrvatska gospodarska komora, Hrvatska obrtnička komora, Hrvatska udruga poslodavaca, predstavnici udruga, sindikata i poslodavaca	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva prema godišnjem proračunu

POKAZATELJI PROVEDBE: Izrađen prijedlog mjera za poticanje obrazovanja, Izrađen prijedlog mjera za poticanje zapošljavanja, Broj održanih edukacija, okruglih stolova, seminara i prezentacija Projekta, Broj informiranih, savjetovanih i broj upućenih ovisnika u obrazovanje, Broj zaposlenih ovisnika, Evaluacija provedbe Projekta.

Cilj 2.: Uložiti dodatne napore u planiranje i provedbu programa za ponovno uključivanje ovisnika u društvenu zajednicu nakon uspješno završenog programa rehabilitacije.

Mjera 2. Osnivanje stambenih zajednica za ovisnike koji se nakon uspješno završenog programa resocijalizacije i rehabilitacije ne mogu vratiti u obitelj.

PROVEDBENE AKTIVNOSTI	ROKovi IZVRŠENJA	NOSITELJI	SURADNICI U PROVEDBI	FINANCIJSKA SREDSTVA
1. Analiza stanja i utvrđivanje potrebe za osnivanjem stambenih zajednica.	30. lipnja 2009.	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	Središnji državni ured za upravljanje imovinom, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva prema godišnjem proračunu
2. Izrada programa stručnog rada u stambenim zajednicama.	31. prosinca 2009.	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, nevladine organizacije	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva prema godišnjem proračunu
3. Planiranje financijskih sredstava za nabavku stambenog prostora za stambene zajednice.	31. prosinca 2009.	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	Središnji državni ured za upravljanje imovinom, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva prema godišnjem proračunu

4. Uređenje i opremanje nabavljenog stambenog prostora.	31. kolovoza 2011.	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, nevladine organizacije	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva prema godišnjem proračunu
5. Otvorenje i puštanje u rad stambenih zajednica.	31. prosinca 2011.	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva prema godišnjem proračunu

POKAZATELJI PROVEDBE: Utvrđene potrebe za osnivanjem stambenih zajednica, Izrađen program stručnog rada u stambenim zajednicama, Planirana financijska sredstva za osnivanje stambenih zajednica, Opremljen prostor za stambene zajednice te otvorenje stambenih zajednica.

4.3.5. SURADNJA S NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA I DJELOVANJE CIVILNOG DRUŠTVA

Cilj 1.: Ojačati partnerski odnos civilnog društva s državnim institucijama i lokalnom zajednicom kroz sudjelovanje civilnog društva u svim fazama izrade, prihvaćanja i provođenja zakonskih i strateških dokumenata s područja droga.

Mjera 1. Suradnja državnih i nevladinih organizacija na provođenju programa smanjenja potražnje i smanjenja ponude droga i razvijanja oblika institucionalnog i izvaninstitucionalnog komuniciranja i povezivanja na svim razinama.

PROVEDBENE AKTIVNOSTI	ROKovi IZVRŠENJA	NOSITELJI	SURADNICI U PROVEDBI	FINANCIJSKA SREDSTVA
1. Putem edukacija i redovitih sastanaka s nevladinim organizacijama, te kroz davanje mišljenja na programe pružati stručnu pomoć u izradi i provedbi programa za suzbijanje zlouporabe opojnih droga koje provode nevladine organizacije.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	Nevladine organizacije, županijska povjerenstva za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda i ministarstava prema godišnjem proračunu
2. Poticati i razvijati različite oblike suradnje s nevladinim organizacijama u provođenju programa u području suzbijanja zlouporabe opojnih droga, te uključivati organizacije civilnog društva u izradu strateških dokumenata u ovom području.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo	Nevladine organizacije, županijska povjerenstva za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda i ministarstava prema godišnjem proračunu

		znanosti, obrazovanja i športa		
3. Na temelju analiza i izvješća, jednom na godinu utvrđivati kriterije i prioritete za raspodjelu sredstava iz državnog proračuna i lutrijskih sredstava, te raspisivati natječaje za dodjelu financijskih potpora nevladinim organizacijama.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	Nevladine organizacije, županijska povjerenstva za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda i ministarstava prema godišnjem proračunu
4. Sufinancirati rad nevladinih organizacija i drugih subjekata čiji su programi namijenjeni organiziranju slobodnog vremena djece i mladeži i prevenciji ovisnosti.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	Nevladine organizacije	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva prema godišnjem proračunu
5. Evaluirati sve programe i projekte nevladinih organizacija koje su financirane iz sredstava Državnog proračuna i lutrijskih sredstava.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ured za udruge, Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa		Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda i ministarstava prema godišnjem proračunu

POKAZATELJI PROVEDBE: Broj održanih sastanaka i edukacija, Broj mišljenja danih na programe nevladinih organizacija, Broj financiranih projekata udruga, Rezultati evaluacije i prema izvršenom.

4.4. SMANJENJE PONUDE DROGA

4.4.1. KAZNENA POLITIKA

4.4.1.1. Suzbijanje kriminaliteta vezanog uz krijumčarenje i zlouporabu opojnih droga

Cilj 1.: Sprječavanje krijumčarenja opojnih droga, njihove preprodaje i trgovanja; otkrivanje "pranja novca"; oduzimanje novca stečenog ilegalnom trgovinom opojnim drogama; prepoznavanje i sprječavanje organiziranog kriminaliteta vezanog uz opojne droge te kriminalnih aktivnosti financiranih iz dobiti ostvarene trgovinom opojnim drogama, odnosno niza drugih kriminalnih aktivnosti vezanih uz predmetni kriminalitet: povećanje rizika od uhićenja i kaznenog progona za organizatore krijumčarenja i preprodaje droga te istovremeno smanjenje ostvarenih profita.

Mjera 1. Stalno praćenje kriminaliteta zlouporabe i krijumčarenja opojnih droga, odnosno organiziranih oblika kriminaliteta vezanog uz opojne droge, te cjelokupne problematike vezane uz zlouporabu opojnih droga i pravodobno poduzimanje zakonom propisanih mjera i radnji sukladno Nacionalnoj strategiji u cilju provođenja intervencija usmjerenih na suzbijanje ponude opojnih droga, otežavanja njihove nabavke, te sprječavanje krijumčarenja opojnih droga u Republiku Hrvatsku i kroz nju.

PROVEDBENE AKTIVNOSTI	ROKVI IZVRŠENJA	NOSITELJI	SURADNICI U PROVEDBI	FINANCIJSKA SREDSTVA
<p>1. Sprječavanje krijumčarenja opojnih droga u Republiku Hrvatsku i kroz nju preko državne granice</p> <ul style="list-style-type: none"> – Izrada prosudbi ugroženosti, procjena rizika od kriminaliteta vezanog uz zlouporabu i krijumčarenje opojnih droga kao oblika organiziranog kriminaliteta. – Strategijski i ciljani pristup u borbi protiv organiziranog krijumčarenja s primjenom proaktivnih mjera usmjerenih na konkretne nositelje te na same strukture kriminaliteta droga i organiziranog kriminaliteta. – Provođenje mjera kojima će se unaprijediti kontrola putnika i prometa na graničnim prijelazima (cestovnim, željezničkim, riječnim), u zračnim i pomorskim lukama. – Povećanje administrativnih i operativnih kapaciteta shodno mogućnostima Ministarstva unutarnjih poslova usmjerenih na suzbijanje krijumčarenja opojnih droga. – Praćenje i pravodobno uočavanje novih pojava oblika (modaliteti, trendovi) krijumčarenja i zlouporabe opojnih droga, primjereno reagiranje na takve pojave s ciljem suzbijanja širenja i štetnih posljedica. – Koordinacija postupanja i pospješivanje suradnje s carinskom službom, stvaranje zajedničkih operativnih timova te provođenje zajedničkih akcija usmjerenih na suzbijanje krijumčarenja opojnih droga. 	<p>Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.</p>	<p>Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo financija - Carinska uprava</p>	<p>Ministarstvo pravosuđa (Državno odvjetništvo i USKOK)</p>	<p>Sredstva Državnog proračuna RH za rad ministarstava prema godišnjem proračunu</p>
<p>2. Smanjenje ponude (dostupnosti) opojnih droga na ilegalnom narko – tržištu</p> <ul style="list-style-type: none"> – Suzbijanje kriminala vezanog uz droge i suzbijanje krijumčarenja 	<p>Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.</p>	<p>Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo financija - Carinska uprava</p>	<p>Ministarstva i druga mjerodavna tijela državne uprave i jedinice lokalne i područne</p>	<p>Sredstva Državnog proračuna RH za rad ministarstava prema godišnjem proračunu</p>

<p>opojnih droga.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Suzbijanje organizirane preprodaje i distribucije opojnih droga na teritoriju Republike Hrvatske od strane kriminalnih organizacija i skupina, uz kontinuirani pritisak u sklopu zakonskih ovlasti prema nositeljima (osobe, grupe, organizacije) takvog oblika kriminaliteta – također primjena proaktivnog pristupa i istraga vođenih na temelju prikupljenih i analitički obrađenih podataka. – Osnivanje timova sastavljenih od policijskih službenika specijaliziranih za razne oblike organiziranog kriminaliteta i korupcije te ih usmjeriti na suzbijanje aktivnosti organiziranih kriminalnih skupina koje se bave organiziranom preprodajom opojnih droga. – Pripremanje i provođenje obrada i istraga na temelju obavještajnih podataka, posebice podataka prikupljenih od informatora (pospješivanje rada s informatorima od strane policijskih službenika). – Na osnovi prosudbi ugroze od kriminaliteta vezanog uz zlouporabu opojnih droga (organizirana preprodaja) označiti žarišne točke te ciljano uz koordinaciju postupanja s ostalim subjektima koji se bave problematikom droga usmjeriti preventivno-represivne policijske resurse na njih. – Sprječavanje uspostave otvorenih narko scena, suzbijanje otvorene preprodaje na ulici manjih količina opojnih droga (tzv. ulična redukcija) s ciljem maksimalnog otežavanja dostupnosti opojnih droga, odnosno kontinuirano poduzimanje preventivno-represivnih intervencija na lokalnom ilegalnom narko tržištu, uz kontinuirani pritisak na preprodavače opojnih droga s ciljem povećanja rizika od uhićenja, te smanjenje profita ostvarenog preprodajom. – Sprječavanje bilo kojeg oblika konzumiranja opojnih droga na javnom mjestu te u suradnji s ostalim tijelima aktivno sudjelovati i suzbijati svaki oblik promidžbe zlouporabe opojnih droga. 			<p>(regionalne) samouprave, te nevladine organizacije</p>	
---	--	--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> – Nadzor, odnosno sprječavanje možebitne ilegalne trgovine opojnim drogama korištenjem interneta. – Koordinacija aktivnosti s relevantnim čimbenicima na polju suzbijanja zlouporabe opojnih droga, te sudjelovanje u provođenju preventivnih aktivnosti usmjerenih prema rizičnim skupinama, poglavito mladima. – Osigurati da kvaliteta koja će se primijeniti u postupanju policije (na lokalnoj i centralnoj razini) prilikom otkrivanja i razjašnjavanja kaznenih djela zlouporabe opojnih droga, kao oblika organiziranog kriminaliteta, bude na razini postupanja i prema standardima EU-a. 				
<p>3. Sprječavanje i suzbijanje pranja novca stečenog ilegalnom trgovinom opojnim drogama (Nadzor nad sumnjivim financijskim transakcijama novca).</p> <ul style="list-style-type: none"> – Provoditi mjere (policijske izvide) sukladno važećoj pravnoj regulativi koja se odnosi na sprječavanje pranja novca. – Unaprijediti tehnike vezane uz otkrivanje financijskih transakcija novca - praćenje tijeka novca stečenog ilegalnom trgovinom opojnim drogama, odnosno unaprijediti tehnike provođenja financijskih istraga. <p>Poduzimati i sve ostale potrebite mjere koje će u konačnici rezultirati oduzimanjem nezakonito stečene imovinske koristi, odnosno oduzimanjem imovinske koristi stečene počinjenjem kaznenog djela zlouporabe opojnih droga, poglavito njegovih složenijih (organiziranih) oblika.</p>	<p>Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.</p>	<p>Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo financija - Ured za sprječavanje pranja novca</p>	<p>Ministarstvo pravosuđa</p>	<p>Sredstva Državnog proračuna RH za rad ministarstava i Ureda prema godišnjem proračunu</p>
<p>4. U sklopu provedbe preventivnih aktivnosti usmjerenih na smanjenje zlouporabe opojnih droga nastaviti s daljnjom provedbom sustava provjere vozača u cestovnom prometu na opojne droge, uz dodatnu edukaciju i opremanje prometne policije odgovarajućom opremom za provedbu.</p>	<p>Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.</p>	<p>Ministarstvo unutarnjih poslova, Centar za forenzična ispitivanja, istraživanja i vještačenja, (Ivan Vučetić)</p>	<p>Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture</p>	<p>Sredstva Državnog proračuna RH za rad ministarstava prema godišnjem proračunu</p>

POKAZATELJI PROVEDBE: Broj slučajeva, odnosno ukupan broj ostvarenih zapljena opojnih droga, Ukupno zaplijenjene količine opojnih droga te uhićene osobe umiješane u krijumčarenje, Broj ostvarenih zapljena opojnih droga i količine zaplijenjene opojne droge na tzv. uličnoj razini – ulična redukcija, Broj prijavljenih osoba i podnesenih kaznenih prijava, Broj prekršaja i prekršajnih prijava, Broj podnesenih kaznenih prijava zbog kaznenog djela prikrivanje protuzakonito dobivenog novca, Količina

oduzetih materijalnih sredstava po završetku postupka, Broj financijskih istraga koje su usmjerene ka otkrivanju novca stečenog trgovinom opojnim drogama, odnosno slijeđenje tijeka novca.

4.4.1.2. Sprječavanje nelegalne proizvodnje i uzgoja opojnih droga

Cilj 1.: Sprječavanje svakog oblika nelegalne proizvodnje opojnih droga poglavito sintetičkih droga (ATS), te suzbijanje uzgoja opojnih droga (marihuane) na području Republike Hrvatske.

Mjera 1. Praćenje i analiziranje kriminaliteta zlouporabe i krijumčarenja opojnih droga; uočavanje novih pojavnih oblika; poduzimanje svih zakonom propisanih mjera i aktivnosti usmjerenih na otkrivanje nelegalne proizvodnje i uzgoja opojnih droga, krijumčarenja i preusmjeravanja prekursora, odnosno pravodobno poduzimanje preventivno – represivnih mjera u suradnji s ostalim suradnicima u provedbi, s ciljem svođenja mogućnosti proizvodnje i uzgoja opojnih droga na najmanju moguću mjeru.

PROVEDBENE AKTIVNOSTI	ROKovi IZVRŠENJA	NOSITELJI	SURADNICI U PROVEDBI	FINANCIJSKA SREDSTVA
<p>1. Provođenje svih potrebitih mjera i radnji s ciljem svođenja na minimum mogućnosti nelegalne proizvodnje i nelegalnog uzgoja opojnih droga na području Republike Hrvatske.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Sprječavanje i onemogućavanje možebitne proizvodnje droga sintetičkog podrijetla putem provođenja kontinuiranog nadzora nad prometom prekursora te poduzimanjem svih ostalih potrebitih preventivno represivnih mjera i aktivnosti. – Provođenje preventivno represivnih aktivnosti usmjerenih na sprječavanje uzgoja marihuane, svesti možebitni uzgoj na najmanju moguću mjeru, te spriječiti i onemogućiti organizirane oblike istog. 	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo unutarnjih poslova	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo financija - Carinska uprava, Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva	Sredstva Državnog proračuna RH za rad ministarstava prema godišnjem proračunu

POKAZATELJI PROVEDBE: Broj otkrivenih nasada droga (marihuane), Broj zaplijenjenih stabljika, Moguće otkrivanje ilegalnih laboratorija i uređaja za proizvodnju sintetičkih opojnih droga te broj uhićenih osoba zbog nedopuštene proizvodnje ili uzgoja opojnih droga, odnosno zbog organiziranja proizvodnje ili uzgoja opojnih droga.

4.4.1.3. Nadzor nad prekursorima

Cilj 1.: Sprječavanje nelegalnog uvoza, izvoza i provoza prekursora, onemogućavanje nedopuštene ilegalne proizvodnje prekursora, sprječavanje i otkrivanje možebitnih zlouporaba prilikom trgovanja, odnosno preusmjeravanja.

Mjera 1. Poduzimanje zakonom propisanih mjera iz djelokruga rada Ministarstva unutarnjih poslova radi otkrivanja sumnjivih pošiljaka i pokušaja nezakonite uporabe, trgovanja, proizvodnje i preusmjeravanja prekursora; ciljani nadzor nad prometom i proizvodnjom prekursora uz suradnju s ovlaštenim državnim tijelima; suradnja s međunarodnim tijelima i agencijama za provođenje zakona u slučajevima organiziranih oblika krijumčarenja

prekursora; te uspostava suradnje s kemijskom industrijom kako bi se preventivno djelovalo na moguće zlouporabe prilikom proizvodnje i kasnije prodaje/preprodaje prekursora.

PROVEDBENE AKTIVNOSTI	ROKVI IZVRŠENJA	NOSITELJI	SURADNICI U PROVEDBI	FINANCIJSKA SREDSTVA
1. Sprječavanje ilegalnih aktivnosti vezano uz uvoz, izvoz te provoz prekursora te jačanje razmjene informacija između tijela ovlaštenih za nadzor nad prometom prekursora.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo financija - Carinska uprava	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva	Sredstva Državnog proračuna RH za rad ministarstava prema godišnjem proračunu
2. Sudjelovanje u sustavu nadzora nad prometom prekursora, te sprječavanje njihova preusmjerenja.				
3. Jačanje hrvatskog sustava kontrole prekursora, odnosno aktivno sudjelovanje s drugim ovlaštenim tijelima u uspostavi modela kontrole nad prekursorima u Republici Hrvatskoj sukladnog EU standardima (jedinствeni nadzor nad prometom prekursora).				
4. Uspostava suradnje (partnerstva) s kemijskom industrijom kako bi se i preventivno djelovalo na moguće zlouporabe prilikom proizvodnje i kasnije prodaje/preprodaje prekursora.				
5. U cilju uspostave jedinstvene kontrole nad prometovanjem prekursorima, izraditi izmjene i dopune Zakona o suzbijanju zlouporabe opojnih droga sa zadaćom preustroja postojećeg institucionalnog sustava kontrole nad prometovanjem prekursorima i preuzimanja ovlasti od Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi nad kontrolom prometovanja svih prekursora koji se mogu uporabiti za izradu opojnih droga.	Do 31. prosinca 2009. i kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstvo financija-Carinska uprava, Ministarstvo unutarnjih poslova	Sredstva Državnog proračuna RH za rad ministarstava prema godišnjem proračunu

POKAZATELJI PROVEDBE: Uspostava jedinstvenog nadzora nad prometom prekursora, Uskladba sustava kontrole sa standardima EU-a, odnosno kao krajnji pokazatelj uspješnosti: broj slučajeva, odnosno ukupan broj ostvarenih zapljena prekursora, zaplijenjene količine prekursora, uhićene osobe zbog njihova krijumčarenja ili nedopuštene trgovine.

4.4.2. Tretman ovisnika u zatvorskom sustavu

Cilj 1.: Smanjenje dostupnosti i uporabe opojnih droga u zatvorima i kaznionicama.

Mjera 1. Provoditi aktivnosti sprječavanja širenja zlouporabe opojnih droga te odgovarajuće zdravstvene, tretmanske i sigurnosne mjere u odnosu na zatvorenike i službenike u kaznionicama i zatvorima.

PROVEDBENE AKTIVNOSTI	ROKOV IZVRŠENJA	NOSITELJI	SURADNICI U PROVEDBI	FINANCIJSKA SREDSTVA
1. Provođenje permanentne pojačane kontrole unosa sredstava ovisnosti u kaznionice i zatvore.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo pravosuđa - Uprava za zatvorski sustav	Ministarstvo unutarnjih poslova	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Uprave prema godišnjem proračunu
2. Tematski sastanci s predstavnicima MUP-a, USKOK-a i DO-a u provedbi suradnje i zajedničkog djelovanja sukladno aktualnim pitanjima.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo pravosuđa- Uprava za zatvorski sustav	Ministarstvo unutarnjih poslova, USKOK, Državno odvjetništvo	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Uprave prema godišnjem proračunu
4. Izrada plana redovitih testiranja zatvorenika.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo pravosuđa- Uprava za zatvorski sustav	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Uprave prema godišnjem proračunu
5. Izrada plana pretraga zaposlenika metodom slučajnog odabira.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo pravosuđa- Uprava za zatvorski sustav		Sredstva Državnog proračuna RH za rad Uprave prema godišnjem proračunu
6. Organizacija edukativno-informativnih predavanja za zatvorenike-povremene konzumente psihoaktivnih sredstava.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo pravosuđa- Uprava za zatvorski sustav		Sredstva Državnog proračuna RH za rad Uprave prema godišnjem proračunu
7. Provedba posebnih programa izvršavanja kazne zatvora za ovisnike zatvorenike.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo pravosuđa- Uprava za zatvorski sustav		Sredstva Državnog proračuna RH za rad Uprave prema godišnjem proračunu
8. Primjena Protokola za testiranje zatvorenika i maloljetnika na prisutnost sredstava ovisnosti u organizmu i nabavka verificiranih urin-testera i testera na slinu.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo pravosuđa- Uprava za zatvorski sustav	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Uprave prema godišnjem proračunu

POKAZATELJI PROVEDBE: Kvantitativni i kvalitativni podatci o provedenim kontrolama zatvorenika i službenika obavljanjem pretraga i testiranja, te podatci dobiveni u sklopu redovitih poslova službenika tretmana i pravosudne policije.

Cilj 2.: Liječenje, rehabilitacija i društvena reintegracija zatvorenika i pritvorenika.

Mjera 2. Provoditi edukaciju i posebne tretmanske programe sa zatvorenicima i odgajanicima, dodatnu izobrazbu službenika u području zlouporabe opojnih droga, te unaprjeđivati suradnju s državnim tijelima, zdravstvenim i drugim javnim ustanovama, kao i nevladinim organizacijama radi osiguravanja poslijepenalnog prihvata i nastavka rehabilitacije zatvorenika po izlasku na slobodu.

PROVEDBENE AKTIVNOSTI	ROKovi IZVRŠENJA	NOSITELJI	SURADNICI U PROVEDBI	FINANCIJSKA SREDSTVA
1. Uključivanje centara za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti i nevladinih organizacija u tretman zatvorenika ovisnika o opojnim drogama za vrijeme izvršavanja kazne zatvora i tijekom uvjetnog otpusta.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo pravosuđa-Uprava za zatvorski sustav	Centri za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti, nevladine organizacije	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Uprave prema godišnjem proračunu
2. Organizacija sastanaka s predstavnicima Ministarstva zdravstva, Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i centara za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti u vezi s unaprjeđenjem modaliteta suradnje glede otpuštenih zatvorenika ovisnika i pritvorenika ovisnika.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo pravosuđa-Uprava za zatvorski sustav	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatski zavod za javno zdravstvo i centri za prevenciju ovisnosti	Redovita sredstva za rad Uprave prema godišnjem proračunu
3. Organizacija sastanaka sudaca izvršenja s predstavnicima nevladinih organizacija i centara za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti u vezi s problematikom nadzora i pomoći uvjetno otpuštenim osuđenima ovisnicima.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo pravosuđa-Uprava za zatvorski sustav	Županijski sudovi prema sjedištu, centri za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti i nevladine organizacije	Redovita sredstva za rad Uprave prema godišnjem proračunu
4. Organiziranje stručnih sastanaka s predstavnicima centara za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti i nevladinih organizacija.	Najmanje jednom na godinu od 01.01.2009. do 31.12.2011.	Ministarstvo pravosuđa-Uprava za zatvorski sustav	Centri za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti, nevladine organizacije	Redovita sredstva za rad Uprave prema godišnjem proračunu
5. Provođenje programa «Institucionalni i poslijepenalni prihvati osuđenih ovisnika» (IPTO) u zatvorima i kaznionicama.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo pravosuđa-Uprava za zatvorski sustav	Centri za prevenciju, izvanbolničko liječenje ovisnosti, nevladine organizacije i suci izvršenja županijskih sudova	Redovita sredstva za rad Uprave prema godišnjem proračunu
6. Organiziranje edukativno-informativnih predavanja za zatvorenike i odgajanike.	Najmanje jednom na godinu od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo pravosuđa-Uprava za zatvorski sustav	Hrvatski zavod za javno zdravstvo, referentne zdravstvene ustanove i nevladine udruge	Redovita sredstva za rad Uprave prema godišnjem proračunu

7. Organiziranje radnih sastanaka s predstavnicima Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi.	Najmanje dva puta na godinu od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo pravosuđa- Uprava za zatvorski sustav	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	Redovita sredstva za rad Uprave prema godišnjem proračunu
8. Dodatna izobrazba službenika tretmana i pravosudne policije u području prevencije zlouporabe opojnih droga i tretmana ovisnika u zatvorskome sustavu.	Najmanje jednom na godinu od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo pravosuđa- Uprava za zatvorski sustav	Centri za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti, referentne zdravstvene ustanove i druge institucije koje se bave tretmanom ovisnika	Redovita sredstva za rad Uprave prema godišnjem proračunu

POKAZATELJI PROVEDBE: Brojčani podatci i kvalitativna evaluacija rezultata stručnih i radnih sastanaka s predstavnicima državnih tijela, zdravstvenih i drugih javnih ustanova, kao i s predstavnicima nevladinih organizacija radi osiguravanja poslijepenalnog prihvata i nastavka rehabilitacije zatvorenika po izlasku na slobodu.

Cilj 3.: Utvrditi stanje proširenosti hepatitisa B i C, te HIV infekcije, prevencija i liječenje službenika zatvorskog sustava, te zatvorenika ovisnika od hepatitisa i HIV-a.

Mjera 3. Utvrditi serološki status na hepatitisu i testirati na HIV zatvorenike prilikom prijama na izvršavanje kazne zatvora na Odjelu za dijagnostiku i programiranje i u sklopu rada Savjetovališta za virusne hepatitisu u kojemu se navedeno provodi i za službenike zatvorskog sustava, te provoditi edukaciju, cijepljenje i liječenje ciljane populacije.

PROVEDBENE AKTIVNOSTI	ROKovi IZVRŠENJA	NOSITELJI	SURADNICI U PROVEDBI	FINANCIJSKA SREDSTVA
1. Provođenje testiranja zatvorenika ovisnika na HIV.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo pravosuđa- Uprava za zatvorski sustav	Referentni centar Infektivne klinike «dr. Fran Mihaljević», Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Uprave prema godišnjem proračunu
2. Edukacija zatvorenika u manjim skupinama i individualno u sklopu Savjetovališta za virusne hepatitisu.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo pravosuđa- Uprava za zatvorski sustav	Referentni centar Infektivne klinike «dr. Fran Mihaljević», Ministarstvo zdravstva i socijalne skrb	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Uprave prema godišnjem proračunu
3. Dijagnosticiranje, cijepljenje i liječenje zatvorenika na markere virusnih hepatitisa u sklopu Savjetovališta za virusne hepatitisu u kaznionicama i zatvorima.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo pravosuđa- Uprava za zatvorski sustav	Referentni centar Infektivne klinike «dr. Fran Mihaljević», Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	Redovita sredstva za rad Uprave prema godišnjem proračunu
4. Dijagnosticiranje, cijepljenje i liječenje službenika zatvorskog sustava na markere virusnih hepatitisa u sklopu Savjetovališta za virusne hepatitisu u kaznionicama i zatvorima.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo pravosuđa- Uprava za zatvorski sustav	Referentni centar Infektivne klinike «dr. Fran Mihaljević», Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	Redovita sredstva za rad Uprave prema godišnjem proračunu
5. Osnivanje registra oboljelih od hepatitisa i HIV- a.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca	Ministarstvo pravosuđa- Uprava za	Referentni centar Infektivne klinike «dr. Fran Mihaljević»,	Redovita sredstva za rad Uprave prema godišnjem proračunu

	2011.	zatvorski sustav	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	
--	-------	------------------	--	--

POKAZATELJI PROVEDBE: Na temelju reprezentativnog uzorka iskazanog u Registru zatvorenika oboljelih od hepatitisa i HIV-a, te evaluacije rada Savjetovališta za virusne hepatitise koje provodi liječnički tim Internog odsjeka Zlatvorske bolnice u Zagrebu bit će dostupni brožani podatci o proširenosti infekcije hepatitisom i HIV-om zatvorenika i službenika, o cijepljenima u obje subpopulacije, kao i podatci o rezultatima liječenja hepatitisa C.

4.5. MEĐUNARODNA SURADNJA

Cilj 1. : Unaprijediti međunarodnu suradnju na području suzbijanja zloporabe opojnih droga.

Mjera 1. Nastaviti međunarodnu suradnju po pitanjima sprječavanja nelegalne trgovine drogama i zloporabe droga, kao i suradnju s međunarodnim organizacijama uključenim u suzbijanje ovog problema, te dovršiti usklađivanje legislative RH s EU, koja je u procesu, a kako bi se omogućila uža suradnja sa zemljama članicama EU-a u mnogim područjima, pa tako i u suzbijanju zloporabe droge kao globalnog problema suvremenog društva.

PROVEDBENE AKTIVNOSTI	ROKVI IZVRŠENJA	NOSITELJI	SURADNICI U PROVEDBI	FINANCIJSKA SREDSTVA
1. Poticati implementaciju međunarodnih konvencija o narkotičnim drogama (iz 1961.), psihotropnim supstancama (iz 1971.) i protiv nedopuštene trgovine narkoticima i psihotropnim supstancama (iz 1988.) kroz suradnju s mjerodavnim ministarstvima.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija	Mjerodavna ministarstva i druga tijela državne uprave	Sredstva Državnog proračuna RH za rad ministarstava i drugih tijela državne uprave prema godišnjem proračunu
2. Suradivati s međunarodnim organizacijama i institucijama koje se bave kontrolom i suzbijanjem zloporabe opojnih droga, posebice s UNODC-om, UNDCP-om, INCB-om, UN-ovom Komisijom za narkotičke droge (CND), s Vijećem Europe (Grupa Pompidou), Svjetskom zdravstvenom organizacijom i drugim.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija	Mjerodavna ministarstva i druga tijela državne uprave	Sredstva Državnog proračuna RH za rad ministarstava i drugih tijela državne uprave prema godišnjem proračunu
3. Sudjelovati na redovitim godišnjim zasjedanjima CND-a.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011	Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija	Mjerodavna ministarstva i druga tijela državne uprave	Sredstva Državnog proračuna RH za rad ministarstava i drugih tijela državne uprave prema godišnjem proračunu

<p>4. Ostvariti punu suradnju i sudjelovati u redovitim aktivnostima relevantnih institucija i tijela Europske unije (EMCDDA, EUROPOL, Horizontalna radna grupa za droge i sl.).</p>	<p>Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.</p>	<p>Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija</p>	<p>Mjerodavna ministarstva i druga tijela državne uprave</p>	<p>Sredstva Državnog proračuna RH za rad ministarstava i drugih tijela državne uprave prema godišnjem proračunu</p>
<p>5. Sudjelovati na međunarodnim skupovima, kongresima o kontroli opojnih droga i psihotropnim supstancama.</p>	<p>Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.</p>	<p>Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija</p>	<p>Mjerodavna ministarstva i druga tijela državne uprave</p>	<p>Sredstva Državnog proračuna RH za rad ministarstava i drugih tijela državne uprave prema godišnjem proračunu</p>
<p>6. Uspostaviti blisku suradnju sa zemljama članicama Europske unije na području suzbijanja zlouporabe opojnih droga.</p>	<p>Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.</p>	<p>Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija</p>	<p>Mjerodavna ministarstva i druga tijela državne uprave</p>	<p>Sredstva Državnog proračuna RH za rad ministarstava i drugih tijela državne uprave prema godišnjem proračunu</p>
<p>7. Regionalna suradnja u sklopu Vijeća Europe, SEECP-a (Proces suradnje u JI Europi), Jadransko-jonske inicijative, Kvadrilaterale (RH, Italija, Slovenija, Mađarska), Pakta o stabilnosti.</p>	<p>Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.</p>	<p>Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija</p>	<p>Mjerodavna ministarstva i druga tijela državne uprave</p>	<p>Sredstva Državnog proračuna RH za rad ministarstava i drugih tijela državne uprave prema godišnjem proračunu</p>
<p>8. Bilateralna suradnja s državama regije, članicama EU-a i drugim zainteresiranim državama.</p>	<p>Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.</p>	<p>Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija</p>	<p>Mjerodavna ministarstva i druga tijela državne uprave</p>	<p>Sredstva Državnog proračuna RH za rad ministarstava i drugih tijela državne uprave prema godišnjem proračunu</p>
<p>9. Jačanje međunarodne policijske suradnje, bilateralne ili u sklopu međunarodnih policijskih organizacija (Interpol, Europol, SECI Centar).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pravodobna razmjena operativnih informacija koje se odnose na organizirane oblike krijumčarenja i preprodaje opojnih droga te shodno potrebama uspostava izravnih komunikacijskih kanala kako bi razmjena informacija bila brža i efikasnija. - Provođenje zajedničkih operativnih akcija (kontroliranih isporuka) te shodno mogućnostima ustroj zajedničkih operativnih timova usmjerenih na nositelje međunarodnog organiziranog kriminaliteta vezanog uz krijumčarenje i preprodaju opojnih droga. - Provođenje projekata (financiranih od EU-a) putem kojih će se inicirati povećanje zajedničkih operativnih kapaciteta usmjerenih na suzbijanje 	<p>Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011</p>	<p>Ministarstvo unutarnjih poslova</p>	<p>Mjerodavna ministarstva i druga tijela državne uprave</p>	<p>Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva prema godišnjem proračunu</p>

organiziranih oblika kriminaliteta droga, odnosno putem projekata jačati administrativne kapacitete (oprema i edukacija) linije rada specijalizirane za organizirani kriminalitet te kriminalitet droga uz međusobnu razmjenu znanja i iskustva.				
10. Razvijanje i unaprjeđivanje suradnje CKV-a s forenzičkim laboratorijima drugih zemalja, uspostava mreže razmjene informacija, sudjelovanja u projektima izrade profila opojnih droga, treninzima, seminarima i konferencijama u organizaciji relevantnih tijela.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011	Ministarstvo unutarnjih poslova, Centar za forenzična ispitivanja, istraživanja i vještačenja, (Ivan Vučetić)	Mjerodavna ministarstva i druga tijela državne uprave	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva prema godišnjem proračunu

POKAZATELJI PROVEDBE: Redovita izrada i pravodobna dostava relevantnih izvješća ovlaštenim tijelima (UNODC, INCB), Izvješća o sudjelovanju u redovitim aktivnostima ovlaštenih tijela, Zaključci i izvješća o sudjelovanju na sastancima, Zaključci i izvješća o sudjelovanju na međunarodnim skupovima, kongresima i drugim aktivnostima, Sporazumi/protokoli/memorandumima o suradnji među državama, sudjelovanje na zajedničkim sastancima/inicijativama, Broj operativnih predmeta (slučajeva) međunarodne suradnje.

4.6. EVALUACIJA

Cilj 1.: Razviti evaluacijske standarde i metode, posebice za evaluaciju preventivnih programa i programa za liječenje ovisnosti o drogama, uspostaviti bazu evaluiranih i znanstveno utemeljenih projekata koji se provode na nacionalnoj i lokalnoj razini, a koja bi trebala biti dostupna široj stručnoj javnosti, te provoditi permanentnu edukaciju stručnjaka koji su uključeni u provođenje različitih programa za smanjenje potražnje droga, te stručnjaka koji su uključeni u odlučivanje i odabir programa i projekata koji se trebaju financirati iz državnog proračuna ili proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Mjera 1. Izraditi stručna mjerila i smjernice za provedbu svih faza evaluacije, tj. definirati evaluacijske okvire koji moraju ispunjavati standarde kao što su: kvaliteta, ujednačenost, transparentnost i nepristranost, uspostaviti bazu evaluiranih projekata smanjenja potražnje te provesti evaluaciju svih projekata koji su financirani iz sredstava Državnog proračuna i lutrijskih sredstava i koji su utemeljeni i proizlaze iz Državnog proračuna.

PROVEDBENE AKTIVNOSTI	ROKovi IZVRŠENJA	NOSITELJI	SURADNICI U PROVEDBI	FINANCIJSKA SREDSTVA
1.Osnovati stručnu radnu skupinu sastavljenu od predstavnika relevantnih državnih tijela te stručnjaka različitih profila, tj. medicinskih stručnjaka, psihologa, socijalnih pedagoga, sociologa i drugih stručnjaka i znanstvenika, koja bi izradila stručne i znanstveno utemeljene standarde za ocjenu programa smanjenja potražnje.	Do 01. ožujka 2009. i kontinuirano	Ured za suzbijanje zlorabe opojnih droga	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, sveučilišta i instituti, nezavisni stručnjaci	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda prema godišnjem proračunu

2. Izraditi mjerila i smjernice za provođenje programa (programske standarde) odvikavanja i rehabilitacije ovisnika u terapijskim zajednicama i centrima za prevenciju ovisnosti, koje će u obliku posebnog dokumenta donijeti mjerodavno ministarstvo.	Do 01. ožujka 2009.	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo pravosuđa, nezavisni stručnjaci	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda prema godišnjem proračunu
3. Definirati standarde i kriterije za evaluaciju preventivnih programa, uključujući ujednačavanje razumijevanja koncepata i pojmova u tom području.	Do 31. ožujka 2009.	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Stručna radna skupina	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda prema godišnjem proračunu
4. Definirati kriterije za uspostavljanje baze znanstveno utemeljenih i evaluiranih projekata i programa smanjenja potražnje i uspostaviti bazu evaluiranih projekata.	Do 31. prosinca 2009.	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Stručna radna skupina	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda prema godišnjem proračunu
5. Izraditi i tiskati priručnik o evaluacijskim standardima i metodama i distribuirati ga svim relevantnim institucijama i stručnjacima.	Do 30. travnja 2009.	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Stručna radna skupina	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda prema godišnjem proračunu
6. Provoditi redovitu evaluaciju (procesnu i ishoda) svih programa/projekata koji su financirani iz sredstava Državnog proračuna s pozicije Ureda.	Kontinuirano dva puta na godinu od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Ured za udruge, nezavisni stručnjaci-evaluatori	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda prema godišnjem proračunu

POKAZATELJI PROVEDBE: Izrađeni znanstveni standardi evaluacije preventivnih programa i standardi prevencije ovisnosti koje je usvojilo mjerodavno ministarstvo, Broj ocijenjenih projekata i programa koji su provedeni u odgojno-obrazovnim ustanovama, Izrađeni i usvojeni pravilnici s programskim standardima za odvikavanje i rehabilitaciju ovisnika u terapijskim zajednicama i centrima za prevenciju ovisnosti, Izrađen program edukacija i broj provedenih edukacija o evaluaciji, Broj evaluiranih projekata i njihova uspješnost.

4.7. IZOBRAZBA

Cilj 1.: Unaprijediti stručno znanje i vještine svih stručnjaka koji su na nacionalnoj i lokalnoj razini uključeni u planiranje i provedbu mjera iz Nacionalne strategije i Akcijskog plana te samim tim unaprijediti provedbu cjelokupne nacionalne politike u ovom području.

Mjera 1. U suradnji s mjerodavnim ministarstvima i ostalim ovlaštenim tijelima i stručnjacima organizirati konferencije o prevenciji, liječenju, socijalnom tretmanu i drugim područjima iz Nacionalne strategije i Akcijskog plana, te interdisciplinarnu edukaciju, seminare, edukacije edukatora i dodiplomske i/ili poslijediplomske studije iz područja ovisnosti o drogama.

PROVEDBENE AKTIVNOSTI	ROKovi IZVRŠENJA	NOSITELJI	SURADNICI U PROVEDBI	FINANCIJSKA SREDSTVA
1. Jednom na godinu organizirati	Kontinuirano	Ured za	Ministarstvo znanosti,	Sredstva Državnog

<p>konferenciju iz područja suzbijanja zlouporabe opojnih droga za sve stručnjake koji su uključeni u provođenje preventivnih programa i ostalih programa u području smanjenja potražnje.</p>	<p>od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.</p>	<p>suzbijanje zlouporabe opojnih droga</p>	<p>obrazovanja i športa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Agencija za odgoj i obrazovanje, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, stručnjaci i predstavnici mladih (učenici i studenti), nevladine organizacije</p>	<p>proračuna RH za rad Ureda i ministarstava prema godišnjem proračunu</p>
<p>2. Organizirati edukacije u vezi s primjenom novih zakonodavnih rješenja s područja opojnih droga.</p>	<p>Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.</p>	<p>Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga</p>	<p>Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo unutarnjih poslova i ostala ovlaštena državna tijela te znanstvene institucije</p>	<p>Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda i ministarstava prema godišnjem proračunu</p>
<p>3.Organizirati edukacije vezane uz stručno usavršavanje kadrova s područja suzbijanja zlouporabe opojnih droga.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Organizirati, provoditi i koordinirati edukaciju stručnjaka iz službi školske medicine, službi za prevenciju ovisnosti, centara za socijalnu skrb, domova za odgoj djece i mladeži i nevladinih organizacija za rad s mladima rizičnog ponašanja (MOVE program). – Organizirati ciljanu i interdisciplinarnu edukaciju za sve stručne radnike i terapeute u domovima za ovisnike i terapijskim zajednicama. – Organizirati edukacije, seminare i radionice za udruge koje se bave suzbijanjem zlouporabe opojnih droga na području izrade i provedbe programa suzbijanja zlouporabe opojnih droga. – Organizirati regionalne edukacije za sve stručne osobe koje su na lokalnoj razini uključene u provedbu Projekta resocijalizacije ovisnika o drogama. 	<p>Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.</p>	<p>Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga</p>	<p>Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo pravosuđa, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Hrvatski zavod za zapošljavanje, županijska povjerenstva za suzbijanje zlouporabe opojnih droga, znanstvene i stručne institucije, agencije i nevladine organizacije, relevantne međunarodne institucije</p>	<p>Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda i ministarstava prema godišnjem proračunu</p>

4. Tiskati priručnike, monografije i druge stručne časopise namijenjene stručnjacima, nastavnicima i odgajateljima.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ured za suzbijanje zlorabe opojnih droga	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Agencija za odgoj i obrazovanje, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, stručnjaci i predstavnici mladih (učenici i studenti), nevladine organizacije	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda i ministarstava prema godišnjem proračunu
5. Organizirati na županijskoj razini radionice, okrugle stolove i seminare za sve nositelje preventivnih programa.	Kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ured za suzbijanje zlorabe opojnih droga	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, županijska povjerenstva za suzbijanje zlorabe opojnih droga, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda i županija
6. Osigurati trajnu edukaciju za zdravstvene i nezdravstvene radnike uključene u prevenciju i skrb o osobama s problemom ovisnosti i zlorabe opojnih droga, te edukaciju zdravstvenih radnika o primjeni farmakoterapije u liječenju opijatske ovisnosti.	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatski zavod za javno zdravstvo	Županijski zavodi za javno zdravstvo - službe za prevenciju ovisnosti, stručnjaci iz područja ovisnosti, Hrvatski liječnički zbor, strukovne komore i biomedicinski fakulteti, Referentni centar Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi za ovisnosti o drogama	Sredstva Državnog proračuna za rad Zavoda i Ministarstva prema godišnjem proračunu
7. Osnovati multidisciplinarni stručni i/ili znanstveni poslijediplomski studij iz područja ovisnosti na kojem će se educirati stručnjaci različitih profila za rad u području ovisnosti o drogama. <ul style="list-style-type: none"> – Ustrojiti multidisciplinarni tim stručnjaka i znanstvenika koji će izraditi program studija. – Definirati područja koja će obuhvatiti studij i profil zanimanja koja će moći sudjelovati na njemu. – Odabrati fakultet pri kojem će se odvijati nastava i izvoditi program. – Osnovati multidisciplinarni stručni studij iz područja ovisnosti. – Tijekom navedenog razdoblja početi s nastavom za prvi naraštaj studenata. 	Do 31. prosinca 2010. godine i kontinuirano od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ured za suzbijanje zlorabe opojnih droga	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, sveučilišta i fakulteti, mjerodavna ministarstva i ostale znanstvene i stručne institucije	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ureda i Ministarstva prema godišnjem proračunu i proračuni ostalih stručnih i znanstvenih institucija

POKAZATELJI PROVEDBE: Broj održanih konferencija, seminara i edukacija, broj stručnih osoba uključenih u MOVE edukacija, Evaluacija kvalitete provedenih edukacija, Broj i kvaliteta tiskanih priručnika i ostalih edukativnih materijala.

Cilj 2.: Osigurati svim policijskim službenicima osnovnu edukaciju vezanu uz načine zloporabe i krijumčarenje opojnih droga (upoznavanje s predmetnom problematikom) kako bi u sklopu svojih aktivnosti i specijalizacija mogli provoditi preventivne i represivne mjere usmjerene na suzbijanje zloporabe opojnih droga, te specijaliziranim policijskim službenicima linije rada suzbijanja i zloporabe opojnih droga osigurati specijalističku edukaciju vezanu uz najnovije trendove i moduse zloporabe i krijumčarenja opojnih droga, te ih upoznati s najnovijim načinima provođenja obrada (proaktivne istrage, istrage vođene na osnovi obavještajnih podataka, rad s informatorima i drugo).

Mjera 2. Stalno educiranje policijskih službenika o predmetnoj problematici, upoznavanje s novijim trendovima, modusima i slično, te omogućavanje međusobne razmjene iskustava vezanih uz praktična postupanja po predmetnom kriminalitetu.

PROVEDBENE AKTIVNOSTI	ROKovi IZVRŠENJA	NOSITELJI	SURADNICI U PROVEDBI	FINANCIJSKA SREDSTVA
<p>1. Unaprjeđenje i kontinuirano provođenje stručnog usavršavanja vezanog uz suzbijanje kriminaliteta zloporabe i krijumčarenja opojnih droga.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Provođenje edukacije za sve policijske službenike od specijaliziranih policijskih službenika tijekom koje bi dobili osnovna znanja o predmetnoj problematici (zloporaba opojnih droga). – Specijalistička edukacija specijaliziranih policijskih službenika linije rada suzbijanja i zloporabe opojnih droga vezano uz najnovije trendove i moduse zloporabe i krijumčarenja opojnih droga te o najnovijim načinima provođenja obrada (proaktivne istrage, istrage vođene na osnovi obavještajnih podataka, rad s informatorima i drugo). – Zajednička edukacija službenika policije i carine, te provođenje zajedničkih vježbi kao temelj za stvaranje zajedničkih timova. – Sudjelovanje na međunarodnim seminarima multidisciplinarnog karaktera, te kasnije sukladno sposobnostima prenošenje usvojenih znanja drugim policijskim službenicima. 	Kontinuirano od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo financija-Carinska uprava	Ministarstva i druga mjerodavna tijela državne uprave i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, nevladine organizacije	Sredstva Državnog proračuna RH za rad ministarstava prema godišnjem proračunu

POKAZATELJI PROVEDBE: Broj službenika koji su obuhvaćeni nekim od oblika navedene edukacije, odnosno stručnog usavršavanja, te rezultati ostvareni na području suzbijanja predmetnog kriminaliteta.

Cilj 3.: Izobrazba službenika zatvorskog sustava.

Mjera 3. Organizirati stručne skupove ili predavanja za službenike osiguranja, tretmana i strukovne učitelje. Okončati postupak edukacije liječnika zatvorskog sustava radi stjecanja potvrđnice za mjerodavno propisivanje opijatskih

agonista zatvoreničkoj i pritvoreničkoj populaciji prema smjernicama za farmakoterapiju opijatskih ovisnika buprenorfinom i metadonom Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi.

PROVEDBENE AKTIVNOSTI	ROKovi IZVRŠENJA	NOSITELJI	SURADNICI U PROVEDBI	FINANCIJSKA SREDSTVA
1. Izobrazba službenika osiguranja, tretmana i strukovnih učitelja zatvorskih sustava iz područja zlouporaba opojnih droga.	Najmanje jednom na godinu od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo pravosuđa- Uprava za zatvorski sustav	Službe za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Uprave prema godišnjem proračunu
2. Organizacija posebnih programa izobrazbe za službenike koji provedu tretman maloljetnih konzumenata opojnih droga u odgojnim zavodima.	Najmanje jednom na godinu od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo pravosuđa- Uprava za zatvorski sustav	Službe za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti	Redovita sredstva za rad Uprave prema godišnjem proračunu
3. Dovršavanje edukacije za liječnike zaposlene u zatvorskom sustavu u svrhu stjecanja certifikata kojim se omogućuje mjerodavno propisivanje opijatskih agonista pritvorenicima i zatvorenicima.	Od 01.siječnja 2009. do 31. prosinca 2009.	Ministarstvo pravosuđa- Uprava za zatvorski sustav	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Referentni centar za liječenje ovisnosti o opojnim drogama, Ured za suzbijanje zlouporabe droga RH	Redovita sredstva za rad Uprave prema godišnjem proračunu

POKAZATELJI PROVEDBE: Podatci o broju održanih stručnih skupova ili predavanja za službenike osiguranja, tretmana i strukovne učitelje, te podatci o broju liječnika u zatvorskom sustavu koji su stekli potvrđnicu za mjerodavno propisivanje opijatskih agonista zatvoreničkoj i pritvoreničkoj populaciji.

Cilj 4.: Osiguravanje stalnog osposobljavanja iz područja zlouporabe sredstava ovisnosti te provođenje ciljanih edukacija stručnjaka i drugih osoba koje se bave problemom ovisnosti.

Mjera 4. Provođenje edukacija stručnih radnika u ustanovama socijalne skrbi iz područja suzbijanja zlouporabe opojnih droga.

PROVEDBENE AKTIVNOSTI	ROKovi IZVRŠENJA	NOSITELJI	SURADNICI U PROVEDBI	FINANCIJSKA SREDSTVA
1.Osiguravanje financijskih sredstava u proračunu Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi za edukacije i seminare za osposobljavanje radnika iz područja suzbijanja zlouporabe opojnih droga.	Do 31. prosinca 2009.	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	Ministarstvo financija	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva prema godišnjem proračunu

2. Provedba postupka nabave usluge organizacije i provedbe seminara za stručne radnike u sustavu socijalne skrbi.	Do 30. lipnja 2010.	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi		Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva prema godišnjem proračunu
3. Provođenje edukacije i seminara.	Do 31. prosinca 2011.	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga	Sredstva Državnog proračuna RH za rad Ministarstva prema godišnjem proračunu

POKAZATELJI PROVEDBE: Održana dva seminara za stručne radnike centara za socijalnu skrb i domova za djecu i mladež s poremećajima u ponašanju.

5. ZAKLJUČAK

Akcijски plan suzbijanja zlouporabe opojnih droga za razdoblje od 2009. do 2012. godine, na prijedlog Ureda za suzbijanje zlouporabe opojnih droga i uz prethodno mišljenje Povjerenstva za suzbijanje zlouporabe opojnih droga, donosi Vlada Republike Hrvatske.

Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga Vlade RH zadužen je za koordinaciju provedbe i pripremu izvješća o provedbi Akcijskog plana, koje jednom na godinu podnosi Povjerenstvu za suzbijanje zlouporabe opojnih droga Vlade RH.

Na temelju Akcijskog plana donose se provedbeni programi mjera i aktivnosti koje usvaja Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe opojnih droga Vlade Republike Hrvatske, dok njihovo provođenje putem suradnje i koordinacije s tijelima državne uprave, jedinicama lokalne područne (regionalne) samouprave i nevladinim organizacijama prati Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga Vlade Republike Hrvatske.

6. FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU AKCIJSKOG PLANA

Financijska sredstva potrebna za provedbu Akcijskog plana za 2009. godinu osigurana su u sklopu sredstava Državnog proračuna na pozicijama pojedinih ministarstava u ukupnom iznosu **88.967.455 kuna**, a za 2010. i 2011. godinu izrađena je procjena financijskih sredstava koja će biti potrebno osigurati na pozicijama pojedinih ministarstava i ostalih mjerodavnih državnih tijela za provedbu mjera iz Akcijskog plana. Potrebna financijska sredstva prikazana su u tablici (dodatak 1).

7. DODATAK 1.

**PROCJENA POTREBNIH SREDSTAVA DRŽAVNOG PRORAČUNA ZA PROVEDBU AKCIJSKOG PLANA
SUZBIJANJA ZLOUPORABE OPOJNIH DROGA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA 2009. - 2012. (u kunama)**

NOSITELJ	PODRUČJE	2009.	2010.	2011.
Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija	Međunarodna suradnja	50.000	55.000	55.000
Ministarstvo obrane	Prevenција ovisnosti na radnom mjestu	260.000	260.000	260.000
	Evaluacija i istraživanje			
	Suzbijanje kriminala vezanog uz droge			
	Izobrazba			
Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva	Prevenција ovisnosti na radnom mjestu	425.000	425.000	425.000
	Nadzor nad prekursorima			
	Resocijalizacija ovisnika			
	Izobrazba			
Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti	Prevenција ovisnosti među djecom i mladima	4.401.029	4.807.024	4.974.695
	Suradnja s nevladinim organizacijama i djelovanje civilnog društva			
Ministarstvo pravosuđa	Kaznena politika – tretman ovisnika u zatvorskom sustavu	367.000	367.000	367.000
	Resocijalizacija ovisnika			
	Izobrazba			

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	Prevenција ovisnosti među djecom i mladima			
	Istraživački rad i evaluacija			
	Prevenција ovisnosti u odgojno – obrazovnom sustavu			
	Resocijalizacija ovisnika			
	Suradnja s nevladinim organizacijama i djelovanje civilnog društva			
	Izobrazba	1.271.000	1.385.390	1.385.390
Ministarstvo unutarnjih poslova	Prevenција ilegalne proizvodnje droga			
	Suzbijanje kriminala vezanog uz droge			
	Izobrazba	35.332.000	32.100.000	33.850.000
Ministarstvo financija- Carinska uprava	Suzbijanje kriminala vezanog uz droge			
	Izobrazba	800.000	900.000	1.000.000
Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	Prevenција ovisnosti			
	Prevenција, rano otkrivanje, liječenje i rehabilitacija ovisnika			
	Resocijalizacija ovisnika			
	Skrb izvan vlastite obitelji			
	Suradnja s nevladinim organizacijama i djelovanje civilnog društva			
	Izobrazba i osposobljavanje zdravstvenih djelatnika i suradnika			
	Smanjenje štete-prevenција zaraznih bolesti			
		40.134.116	42.516.395	48.802.039

Ured za suzbijanje zlouporebe opojnih droga	Koordinacija			
	Praćenje, informacijski sustav, evaluacija i istraživanje			
	Prevenција ovisnosti među djecom i mladima			
	Resocijalizacija ovisnika			
	Međunarodna suradnja			
	Suradnja s nevladinim organizacijama i djelovanje civilnog društva			
	Izobrazba	5.927.310	6.894.500	6.921.000
UKUPNO		88.967.455	89.711.309	97.893.088